

Az Európai Unió Hivatalos Lapja

C 54

Magyar nyelvű kiadás

Tájékoztatások és közlemények

61. évfolyam
2018. február 13.

Tartalom

I Állásfoglalások, ajánlások és vélemények

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

Régiók Bizottsága

125. plenáris ülés – 2017. október 9–11.

2018/C 054/01	A Régiók Európai Bizottsága állásfoglalása – A 2017. évi európai szemeszter és előrettekintés a 2018. évi éves növekedési jelentésre	1
2018/C 054/02	A Régiók Európai Bizottsága állásfoglalása a keleti partnerség 5. csúcstalálkozóján (Brüsszel, 2017. november 24.) összegyűlt állam- és kormányfőknek szóló ajánlásokról	5

VÉLEMÉNYEK

Régiók Bizottsága

125. plenáris ülés – 2017. október 9–11.

2018/C 054/03	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Klímafinanszírozás: a Párizsi Megállapodás végrehajtásának alapvető eszköze	9
2018/C 054/04	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A CEF-közlekedés jövője	14
2018/C 054/05	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A környezetvédelmi politikák végrehajtásának felülvizsgálata	21
2018/C 054/06	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az együttműködő, intelligens közlekedési rendszerek európai stratégiája	27
2018/C 054/07	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A területi ellenálló képesség megerősítése: a régiók és a városok alkalmassá tétele a globalizáció kezelésére	32
2018/C 054/08	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az ellenálló képesség stratégiai megközelítése az EU külső tevékenységeiben	38

2018/C 054/09	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az európai adatgazdaság kiépítése	43
2018/C 054/10	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A szociális jogok európai pillére és vitadokumentum Európa szociális dimenziójáról	48
2018/C 054/11	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az épületek és az infrastruktúra földrengésbiztossá tételére irányuló európai politika	62
2018/C 054/12	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Űrstratégia Európa számára	66
2018/C 054/13	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az EU saját forrásainak reformja a következő, 2020 utáni időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretben	72
2018/C 054/14	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A migráns gyermekek védelme	76

III Előkészítő jogi aktusok

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

125. plenáris ülés – 2017. október 9–11.

2018/C 054/15	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A szolgáltatásokról szóló csomag: Szolgáltató gazdaság az európai polgárok javára	81
---------------	---	----

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

125. PLENÁRIS ÜLÉS – 2017. OKTÓBER 9–11.

A Régiók Európai Bizottsága állásfoglalása – A 2017. évi európai szemeszter és előretékinés a 2018. évi éves növekedési jelentésre

(2018/C 054/01)

Előterjesztő: az EPP, a PES, az ALDE, az EA és az ECR politikai csoport

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA (RB),

- tekintettel a 2017. évi európai szemeszterhez kapcsolódó dokumentumokra, nevezetesen az éves növekedési jelentésre, az országjelentésekre, a nemzeti reformprogramokra és az országspecifikus ajánlásokra,
- tekintettel az Európai Bizottság 2017. évi éves növekedési jelentéséről szóló, 2017. február 8-án elfogadott állásfoglalására (RESOL-VI/019),
- tekintettel az Európai Parlament által a 2017. évi éves növekedési jelentésről készített jelentésre (2016/2306(INI)),

A beruházások újraindítása

1. hangsúlyozza, hogy a 2017-ben kibocsátott összes országspecifikus ajánlás 55 %-a a beruházások olyan akadályaiával foglalkozik, amelyek elhárításában a helyi és regionális önkormányzatok segédkezhettek⁽¹⁾; emlékeztet arra, hogy foglalkozni kell azzal, hogy a helyi és regionális önkormányzatok pénzügyi forrásai nem elegendőek a feladataik ellátásához;
2. ragaszkodik ahhoz, hogy a kohéziós politikának továbbra is az EU legfontosabb beruházási eszközének kell maradnia. Ugyanakkor úgy véli, hogy javítani kell annak irányítását és az európai szemeszterrel való kölcsönhatásait, hogy tovább növekedjen a kohéziós kiadások sokszorozó hatása, valamint a fenntartható és inkluzív növekedéshez való hozzájárulása;
3. üdvözli, hogy 2015 januárjában a Stabilitási és Növekedési Paktum keretében bevezették a rugalmassági küszöböket, de további intézkedéseket kér az állami beruházások ösztönzése érdekében, különösen az infrastruktúra és a társadalmi befogadás terén. Ehhez fontos, hogy az európai strukturális és beruházási alapok keretébe tartozó nemzeti, regionális vagy helyi társfinanszírozást zárják ki a Stabilitási és Növekedési Paktum számviteli mechanizmusából, ahogy a Stabilitási és Növekedési Paktumhoz tartozó társfinanszírozást is, dolgozzanak ki egy, a közkiadások számításakor alkalmazandó, uniós szintű tipológiát a közberuházások minőségéhez, figyelembe véve azok hosszú távú hatásait is, vizsgálják felül a

⁽¹⁾ RB: A 2016. évi európai szemeszter – Az országspecifikus ajánlások területi elemzése; az Európa 2020 stratégiát nyomon követő platform irányítóbizottságának jelentése.

„strukturális hiány” kiszámítási módszerét, hogy figyelembe lehessen venni az egyes nemzeti gazdaságok belső jellegzetességeit és a közkiadások strukturális eltéréseit, illetve javasolják egy olyan mutató felvételét a makrogazdasági eredménytábla mutatói közé, amely a beruházási rátára vonatkozik;

4. megjegyzi, hogy a helyi és regionális önkormányzatok az Európai Beruházási Bank által finanszírozott Európai Stratégiai Beruházási Alap (ESBA) projektjeinek körülbelül 25 %-ában működnek közre, ám – ahogy azt egy, az RB megbízásából nemrég készített tanulmány is alátámasztotta – a közreműködésüket továbbra is jelentős kihívások jellemzik az adminisztratív kapacitás, az ESBA belső összetettsége és a városok és régiók körében való alacsony ismertsége miatt ⁽²⁾; hangsúlyozza, hogy az ismertség javítását célzó több fellépésre, technikai támogatásra, tanácsadásra és más uniós finanszírozási forrásokkal való szinergiákra van szükség a helyi és regionális önkormányzatoknak az ESBA végrehajtásában történő közreműködésének megerősítéséhez és az ESBA-projektek jobb földrajzi egyensúlyának biztosításához;

5. egyetért az Európai Bizottság értékelésével, hogy az ESBA „potenciálját sokkal jobban kihasználhatná a humántőke fejlesztésére. További erőfeszítéseket kell tenni az ezen ágazat igényeihez szabott eszközök kidolgozására, valamint a szociális és a pénzügyi szereplők szorosabb együttműködésének biztosítására” ⁽³⁾;

6. hangsúlyozza, mennyire fontos, hogy minden kormányzati szinten folytassák a strukturális reformokat, illetve hogy felszámoljuk a folyamatban lévő beruházásokhoz kapcsolódó bürokráciát, mivel ezzel elősegíthetjük vállalkozói környezetünk fejlődését, és vonzóbbá tehetjük gazdaságainkat a befektetők számára;

7. kiemeli, hogy a forráshoz jutás még mindig fontos kihívást jelent a kkv-k, illetve az induló és a növekvő vállalkozások számára Európában; üdvözlí az olyan intézkedéseket, mint a páneurópai alapok alapja; arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a helyi, regionális és nemzeti önkormányzatokkal együttműködve hozzon további intézkedéseket a magánbefektetések katalizálására és a finanszírozási források differenciálásának ösztönzésére;

Strukturális reformok és felelősségteljes költségvetési politikák folytatása

8. ismételten kéri valamennyi uniós kapacitásépítési intézkedés erősebb koordinálását és az uniós finanszírozás egyszerűsítését; hangsúlyozza, hogy a 2017-es országspecifikus ajánlások 53 %-a foglalkozik adminisztratív kapacitással kapcsolatos problémákkal, különösen szubnacionális szintűekkel;

9. úgy véli, hogy az EU költségvetésének támogatnia kell a tagállamok strukturális reformok végrehajtására és a folyamatban lévő beruházásokat övező bürokrácia eltávolítására tett erőfeszítéseit, ezért helyesli a 2017 májusában elfogadott, 142,8 millió EUR összegű strukturálisreform-támogató program (2017–2020) létrehozását, amely hozzá fog járulni a versenyképesség, a termelékenység, a növekedés, a munkahelyteremtés, a kohézió és a beruházások előmozdítására irányuló, európai hozzáadott értéket jelentő intézkedések finanszírozását célzó intézményi, adminisztratív és strukturális reformokhoz;

10. ismételten kéri az Európai Bizottságot, hogy vegye fontolóra, hogy az euróövezetre vonatkozó költségvetési kapacitást javasoljon, amely szükség esetén segítheti az euróövezet stabilizálását;

11. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy értékelje azokat a nehézségeket, amelyekkel a regionális és helyi önkormányzatok találkozhatnak a közbeszerzési irányelvek alkalmazásakor, és hangsúlyozza, hogy szükség van helyi és regionális szinten olyan eszközökre – például tudásközpontokra –, amelyek technikai segítségnyújtás és iránymutatás biztosításával minden kormányzati szinten segítik az adminisztratív kapacitás fokozását a közbeszerzések és az állami támogatások vonatkozásában;

12. kiemeli, hogy szükség van inkluzív növekedésre és az Unió szociális dimenziójának erősítésére, mégpedig a szociális jogok európai pillérének ⁽⁴⁾ végrehajtásával, egy erős európai szociális menetrend révén, amelyben kiegészíti egymást a versenyképesség és a társadalmi igazságosság, és amely gondoskodik többek között arról, hogy a társadalmi mutatók nagyobb szerepet töltsenek be az európai szemeszterben, illetve hogy a termelékenységgel összhangban megvalósuljon a bérek valós konvergenciája;

⁽²⁾ http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Documents/Implementation-EFSI/implementation_EFSI.pdf

⁽³⁾ Lásd a „2017. évi európai szemeszter: Az 1176/2011/EU rendelet szerinti értékelés a strukturális reformok terén elért haladásról, a makrogazdasági egyensúlyhiány megelőzéséről és korrekciójáról, továbbá a részletes vizsgálat eredményeiről” szöveg európai bizottsági közlemény (COM(2017) 090).

⁽⁴⁾ RB-vélemény: „A szociális jogok európai pillére és vitadokumentum Európa szociális dimenziójáról”, előadó: Mauro D’Attis (IT/EPP), elfogadva: 2017. október 11. (SEDEC-VI/027).

13. „A globalizáció előnyünkre fordításáról” szóló európai bizottsági vitaanyagra ⁽⁵⁾ tekintettel hangsúlyozza, hogy elő kell segíteni, hogy a globalizáció előnyeiből minél szélesebb kör részesüljön, tovább kell fejleszteni a területi ellenálló képesség koncepcióját és abba kell hagyni az olyan strukturális reformok előmozdítását, amelyek „nem veszik észre, hogy a regionális különbségek miatt területi hatásuk egyenlőtlen”. Az Unió által a globalizáció előnyünkre fordításáért tett erőfeszítéseket három fő tengely mentén kell felépíteni: a készségek, az ismeretek és az infrastruktúra javítását célzó proaktív stratégia, az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alapot (EGAA) és egyéb szakpolitikai eszközöket magában foglaló enyhítési stratégia és a polgárok uniós szakpolitikai döntéshozatalba való erőteljesebb bevonását célzó, részvételt elősegítő stratégia mentén. Kéri emellett az EGAA korszerűsítését oly módon, hogy emelik a költségvetését; integrálják a többéves pénzügyi keretbe, jelentősen csökkentik igénybevételeének kritériumait és biztosítják a szinergiákat az európai strukturális és beruházási alapokkal.

14. ismételten hangsúlyozza, hogy a jelenlegi globális nyomás átfogó és helyi alapú uniós ipari stratégiát kíván ⁽⁶⁾, amely magában foglalja a kapcsolódó uniós szakpolitikák és eszközök stratégiai koordinációját;

A 2017. évi európai szemeszterről, előretekintve a 2018. évi növekedési jelentésre

15. hangsúlyozza, hogy a 2017-es országspecifikus ajánlások 76 %-a területi jellegű, azaz olyan kihívásokkal foglalkozik, amelyek egyes régiókat vagy városokat jobban érintenek, mint másokat, illetve végrehajtásuk a szubnacionális kormányzati szintekre hárul; megjegyzi, hogy ezeknek az ajánlásoknak a 62 %-át közvetlenül helyi és regionális önkormányzatoknak címezték, ami kiemeli a helyi és regionális önkormányzatok strukturális reformok végrehajtásában betöltött szerepét;

16. hangsúlyozza, hogy a 2017-es nemzeti reformprogramok kétharmada elismeri a regionális különbségek meglétét, és mindegyik említi a helyi és regionális önkormányzatok nemzeti reformprogramok végrehajtásában való közreműködését. 70 %-uk tesz említést ezen önkormányzatoknak a nemzeti reformprogramok előkészítésében – bár általában csak egyszerű konzultáció formájában – történő részvételéről;

17. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak a nemzeti reformprogramok társtervezésébe (annak korai szakaszában) partnerként való bevonása és a többszintű kormányzási megközelítés szisztematikus elfogadása jelentősen növelné az ajánlások végrehajtási arányát, segítene orvosolni a regionális különbségeket, javítaná a helyi szereplők elkötelezettségét és megerősítené a tagállamokon belüli és azok közötti bizalmat;

18. arra kéri az uniós intézményeket, hogy hajtsák végre a Régiók Európai Bizottságának a helyi és regionális önkormányzatok bevonására vonatkozó magatartási kódexről szóló javaslatát ⁽⁷⁾, és üdvözli ennek Európai Parlament általi támogatását ⁽⁸⁾;

19. javasolja, hogy a 2018. évi növekedési jelentés tartalmazzon egy külön fejezetet a régiók állapotáról, és foglalkozzon a helyi és regionális önkormányzatok szerepével, továbbá kéri, hogy a tagállamok tegyék meg ugyanezt a nemzeti reformprogramjaikban; üdvözli, hogy támogatják az országspecifikus ajánlásokban a területi dimenzió beemelésére vonatkozó kérést; arra kéri az Európai Bizottságot, hogy találkozzon a helyi és regionális önkormányzatok képviselőivel, amikor a szemeszter kezdetén meglátogatja az országokat. Az európai szemeszter területi dimenzióval való kiegészítésének támogatása keretében lehetőség nyílik arra, hogy a beépítendő elemek egyike a demográfiai változások kérdése legyen, melyet így össze lehetne kapcsolni az európai szemeszterrel, amint azt az RB „Az EU válasza a demográfiai kihívásra” című véleményében ajánlotta;

20. tekintettel az országspecifikus ajánlások kibocsátásának éves folyamata és az európai strukturális és beruházási alapok által előírt közép- és hosszú távú programozási megközelítés közötti jelenlegi ellentétre, újra megismétli ⁽⁹⁾ azon meggyőződését, hogy a kohéziós politika nemzeti reformprogramokba való beépítését oly módon kell átalakítani, hogy fennmaradjon a területi dimenzió, valamint a partnerségi alapú, decentralizált megközelítés is;

⁽⁵⁾ RB-vélemény „A globalizáció előnyünkre fordításáról” szóló európai bizottsági vitaanyagról, előadó: Micaela Fanelli (IT/PES), elfogadva: 2017. október 10. (ECON-VI/024).

⁽⁶⁾ Az RB „Az iparra vonatkozó európai stratégia: a helyi és regionális önkormányzatok szerepe és szempontjai” című saját kezdeményezésű véleményét Heinz Lehmann (EPP/DE) készíti elő.

⁽⁷⁾ RB-vélemény: „Az európai szemeszter irányításának javítása: a helyi és regionális önkormányzatok bevonására vonatkozó magatartási kódex”, előadó: Rob Jonkman (NL/ECR), elfogadva: 2017. május 11.

⁽⁸⁾ Lásd az Európai Parlament 2016. évi európai szemeszterről szóló, 2016. október 26-án elfogadott állásfoglalását.

⁽⁹⁾ RB-vélemény: „A kohéziós politika 2020 utáni jövőjéről: Erős és hatékony európai kohéziós politika 2020 után”, előadó: Michael Schneider (DE/EPP), elfogadva: 2017. május 11.

21. megjegyzi, hogy számos országspecifikus ajánlást már évek óta megismételnek, mivel az összetett reformok végrehajtása hosszú időt vesz igénybe; örömmel veszi tudomásul, hogy az Európai Bizottság osztja a Régiók Európai Bizottságának javaslatát arra vonatkozóan, hogy az ilyen ajánlások végrehajtásában tett előrelépést több éves időszakot felölelve, nem pedig éves szinten kellene mérni; megjegyzi, hogy az Európai Bizottság megállapította, hogy ennek alapján a „2016-ig elfogadott országspecifikus ajánlások mintegy kétharmada esetében tapasztalható legalább »némi haladás«”⁽¹⁰⁾ (míg a 2016-ban elfogadott összes országspecifikus ajánlásnak 43 %-ában); kéri az Európai Bizottságot, hogy átlátható módon tegye közzé az ilyen értékelések valamennyi elemét;

22. hangsúlyozza, hogy az európai szemeszternek hosszú távú szakpolitikai keretre van szüksége; ezzel összefüggésben elismeri az Európai Bizottság arra irányuló erőfeszítéseit, hogy az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrendjét és a fenntartható fejlesztési célokat összekapcsolja az Európa 2020 stratégiával, és ezáltal az európai strukturális és beruházási alapokkal. Ugyanakkor a különféle referenciakeretek összetettsége és sokasága miatt hangsúlyozza a szakpolitikák összhangjának, általános érvényesítésének, valamint egy következetes kormányzási keretnek a szükségességét, és azt várja az Európai Bizottságtól, hogy ezzel kapcsolatban gyorsan álljon elő javaslatokkal;

23. hangsúlyozza, hogy az európai menekültügyi és migrációs válság, amely 2015-ben kezdődött, továbbra is rendkívül súlyos problémát jelent számos helyi és regionális önkormányzat számára. Ezért ennek megfelelően jelentős és gyakorlati választ kell adni európai szinten, ideértve az új alapokat is;

24. aggodalommal mutat rá arra a nagyfokú tartós munkanélküliségre – különösen a fiatalok körében –, mely a különböző uniós tagállamok gazdaságát jellemzi; ezért arra kéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy gyorsítsák fel a munkaerőpiac támogatásához szükséges valamennyi tevékenységet;

25. utasítja az elnököt, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást az Európai Bizottságnak, az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Tanács elnökének, valamint az EU Tanácsa észt elnökségének.

Kelt Brüsszelben, 2017. október 11-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽¹⁰⁾ A 2017. évi országspecifikus ajánlásokat kísérő európai bizottsági közlemény (COM(2017) 500 final) (<http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2017/HU/COM-2017-500-F1-HU-MAIN-PART-1.PDF>).

A Régiók Európai Bizottsága állásfoglalása a keleti partnerség 5. csúcstalálkozóján (Brüsszel, 2017. november 24.) összegyűlő állam- és kormányfőknek szóló ajánlásokról

(2018/C 054/02)

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA (RB),

- tekintettel arra a keleti partnerség alapjául szolgáló elkötelezettségre, amellyel a felek kölcsönösen viseltetnek úgy a nemzetközi jog és az alapvető értékek – a demokrácia, a jogállamiság, az emberi jogok és az alapvető szabadságok, illetve a nemek közötti egyenlőség – tiszteletben tartása, mint a piacgazdaság, a fenntartható fejlődés és a jó kormányzás iránt,
- tekintettel arra, hogy számos, az EU-val szomszédos országban és régióban fegyveres konfliktusok zajlanak és destabilizáció figyelhető meg, ami hátráltatja a tartós partnerségek kialakítását ⁽¹⁾,
- tekintettel az EU által 2016 óta alkalmazott, valamennyi – gazdasági, politikai, polgári, kulturális és szociális – emberi jogot magában foglaló jogalapú megközelítésre, amely az Európai Szomszédosági Támogatási Eszköz (ENI) által nyújtott pénzügyi támogatás egyik vezérelve, valamint a helyi és regionális önkormányzatok fontos szerepére az alapvető jogok helyi és regionális szintű védelmében, különösen a kisebbségek védelme terén,
- tekintettel a helyi autonómia alapelveire, melyek a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájában is rögzített európai értéket jelentenek,
- tekintettel a civil társadalmi szervezetek, a fiatalok és a helyi önkormányzatok szerepvállalásának a jelentőségére, különösen abban, hogy az aktualizált társulási menetrendek és partnerségi prioritások formáját öltő új, országspecifikus kétoldalú együttműködési kereteket végrehajtsák, mégpedig oly módon, hogy ez hozzájáruljon a partnerországok demokratikus és gazdasági átalakulásához ⁽²⁾ és erősítse az EU-val fenntartott kapcsolataikat,
- tekintettel a helyi és regionális önkormányzatok szerepére annak az ellenálló képességnek a megerősítésében, amely a társadalom egészét átfogó, a demokráciát, az intézményekbe vetett bizalmat és a fenntartható fejlődést, valamint a reformokra való képességet magában foglaló széles körű koncepcióként került meghatározásra ⁽³⁾,
- tekintettel a keleti partnerség helyi és regionális önkormányzatainak konferenciája (CORLEAP) által betöltött szerepre, melyet az *európai szomszédosságpolitika felülvizsgálatának végrehajtásáról* szóló jelentés és a keleti partnerség 2020-ig megvalósítandó fő célkitűzéseiről szóló közös szolgálati munkadokumentum is elismer,
- tekintettel a CORLEAP amelletti elkötelezettségére, hogy a felülvizsgált európai szomszédosságpolitikával és az EU kül- és biztonságpolitikára vonatkozó globális stratégiájával összhangban megvalósítsa a keleti partnerség célkitűzéseit, helyi szinten előmozdítsa és érvényesítse az EU alapját képező egyetemes értékeket, valamint elmélyítse az együttműködést a helyi és regionális önkormányzatok, szövetségeik és a civil társadalmi szervezetek között, valamennyi polgár érdekében,
- tekintettel a CORLEAP „A polgári részvétel fejlesztése mint a helyi demokrácia megerősítésének módja a keleti partnerség országaiban” című jelentésére és az abban szereplő ajánlásokra,
- tekintettel a CORLEAP „Energiahatékonyság: A helyi és regionális önkormányzatok szerepe” című jelentésére és az abban szereplő ajánlásokra,
- tekintettel arra, hogy olyan új kezdeményezések indulnak a fenntartható településfejlesztés terén, mint a „Polgármesterek a gazdasági növekedésért” és a keleti partnerség országainak polgármestereit tömörítő szövetség második szakasza, amelyek alulról felfelé irányuló, a helyi önkormányzatok polgárokkal és helyi és nemzetközi intézményekkel való együttműködését ösztönözni képes irányítási modellek,

⁽¹⁾ Az RB véleménye a következő tárgyban: Az *európai szomszédosságpolitika felülvizsgálata*, 2016. október.

⁽²⁾ A Tanács következtetései a keleti partnerségről, 2016. november.

⁽³⁾ Közös közlemény: Az *ellenálló képesség stratégiai megközelítése az EU külső tevékenységeiben*.

- tekintettel az ENI keretében a 2014–2017 közötti időszakban nyújtott támogatás félévi felülvizsgálatára,
- tekintettel a CORLEAP állandó megfigyelőivel⁽⁴⁾ és más intézményi partnerekkel folytatott még szorosabb együttműködésre,

Stratégiai kontextus

1. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok egyre inkább a keleti partnerség struktúrájának szereplőivé és politikáinak alakítóivá válnak, a keleti partnerség számos kulcsfontosságú eredménye pedig a szubnacionális szinthez köthető előrelépéseken és folyamatos erőfeszítéseken alapul, és további támogatásra van szükség ahhoz, hogy az önkormányzatok meg tudjanak felelni ennek a szerepnek;
2. üdvözli, hogy a helyi és regionális önkormányzatok egyre fontosabb szerepet töltenek be a keleti partnerség politikáinak, stratégiáinak és kiemelt kezdeményezéseinek megvalósításában, ideértve a többoldalú platformok és azok fórumai munkájában való fokozott részvételüket;
3. különösen üdvözli a keleti partnerség demokráciával, jó kormányzással és stabilitással foglalkozó, 1. platformjának keretében a helyi és regionális demokrácia megerősítéséről folytatott vitákat;
4. ajánlja, hogy – a keleti partnerség mind a négy kiemelt területét átfogó elemként – strukturált együttműködésre kerüljön sor a helyi és regionális önkormányzatokkal és szövetségeikkel, hangsúlyozva, hogy az emberek közötti kapcsolatok éppolyan fontosak, mint a gazdasági és energetikai kapcsolatok;
5. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok szerepvállalása kulcsfontosságú a keleti partnerség hatékonyabb és eredményesebb többoldalú struktúráját tekintve, és kéri, hogy növekedjen tovább az összhang a CORLEAP által végzett munkával;
6. ragaszkodik ahhoz, hogy a keleti partnerség helyi és regionális önkormányzatai részt vegyenek szakpolitikai ajánlások és jogszabályok kidolgozásában, és aktívan vonják be őket a helyi és regionális szint szempontjából fontos projektek és döntések témájában a központi hatóságokkal folytatott tárgyalásokba;
7. üdvözli az Európai Bizottság „2020-ig megvalósítandó 20 célkitűzés” elnevezésű javaslatát mint olyan fontos lépést, amely konkrét eredményeket hoz a keleti partnerség országainak polgárai számára, és elkötelezi magát amellett, hogy tevékenyen hozzájáruljon a szóban forgó célkitűzések megvalósításához;
8. megfelelő politikai, pénzügyi és technikai támogatást kér a keleti partnerség valamennyi országa számára az EU-val való célirányos, eredményesebb partnerségek keretében, egyfelől annak érdekében, hogy jobban nyomon lehessen követni ezeknek az országoknak a reformfolyamatait, másfelől pedig a helyi demokrácia és a területfejlesztés megszilárdítására való tekintettel;

Helyi demokrácia és jó kormányzás

9. megerősíti, hogy a helyi demokráciára és a többek között decentralizáció útján megvalósítandó közigazgatási reformra vonatkozó átfogó célkitűzések továbbra is kiemelt hangsúlyt kapnak a CORLEAP-nak az európai szomszédságpolitika helyi és regionális szintű végrehajtásához nyújtott hozzájárulásában, függetlenül attól, hogy a felülvizsgált szakpolitika keretén belül milyen mértékű partnerség mellett döntenek az EU-val;
10. megállapítja, hogy az EU-nak a keleti partnerséghez tartozó országokkal kapcsolatos hatékony szerepvállalásához elengedhetetlen az egyre aktívabb helyi közösségek maximális részvétele;
11. hangsúlyozza, hogy a helyhatósági választások alapvetően fontosak a polgárok bevonása szempontjából, és fontos, hogy azokat gondolkodási folyamat kísérje arról, hogy miként lehet hatékonyabban dolgozni a nyilvánosság érdekében;
12. megállapítja, hogy a helyi és regionális önkormányzatok vannak a legjobb helyzetben ahhoz, hogy támogassák egy erős civil társadalom fejlődését, és segítsenek a helyi közösségek demokratizálásának és modernizálásának biztosításában;
13. kéri, hogy a meglévő uniós finanszírozási rendszereket – különösen a TAIEX-et és az ikerintézményi programot – igazítsák a helyi és regionális szereplők igényeihez;
14. ösztönzi a keleti partnerség országain belüli helyi és regionális fejlesztés többszereplős megközelítését, melynek alapja a helyi és regionális önkormányzatok, a civil szervezetek és a polgárok közötti szoros együttműködés a legkülönbözőbb területeken, így például a sporttámogatásban, az ifjúsági szervezetekben, az időseket tömörítő egyesületekben és a közösségi központokban;

⁽⁴⁾ Civil társadalmi fórum, Euronest Parlamenti Közgyűlés és az Európa Tanács Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusa.

15. kéri, hogy a decentralizációs reformokat a hatékonyság érdekében minden kormányzati szinten hathatós korrupcióellenes intézkedések kísérjék, így biztosítva, hogy a határozottabb kormányzás kedvező hatással legyen a polgárok mindennapjaira;
16. kéri, hogy a helyi és regionális önkormányzatok szervezetei nagyobb szerepet és megfelelő forrásokat kapjanak ahhoz, hogy segíteni tudják a helyi és regionális önkormányzatok részvételét a nemzeti/ágazati/regionális stratégiák és az őket érintő szakpolitikák kidolgozásában és végrehajtásában, illetve szolgáltatásokat tudjanak nyújtani;
17. kiemeli, hogy nyílt párbeszédre van szükség az inkluzív közigazgatásról és a helyi kormányzati reformokról – a területi reformok részeként is –, valamint a helyi és központi hatóságok közötti partnerség kultúrájának előmozdításáról;
18. az átláthatóság, a korrupció elleni küzdelem és az integritás dinamikus megközelítésének alkalmazását kéri minden kormányzati szinten, tehát helyi szinten is, mivel így elő lehet segíteni, hogy a polgárok egyre jobban bízzanak a közhatóságokban, és kedvezőbb környezetet lehet kialakítani a gazdasági fejlődés számára;
19. testre szabott és több országra vonatkozó megközelítés mellett száll síkra, hogy minden egyes országban a valós igényekkel foglalkozhassanak, a helyi közösségek mindenek felett álló érdekét szolgálva, és erősítve a helyi szintű ellenálló képességet;
20. olyan fenntartható és átlátható keretszabályozás mellett érvel, amely lehetővé teszi a helyi és regionális önkormányzatok számára szervezeti és intézményi kapacitásaik fokozását;
21. ismételten kéri, hogy a helyi és regionális önkormányzatok és a civil szervezetek a szubnacionális kormányzatokkal együttműködésben egyszerűbben férhessenek hozzá az európai finanszírozáshoz;
22. kéri, hogy dolgozzanak ki kapacitásépítési stratégiákat, programokat és tanterveket a helyi választott képviselők és a helyi közigazgatási szervek számára egyaránt, hogy a helyi és regionális önkormányzatok teljes körű felelősséget tudjanak vállalni az általuk nyújtott szolgáltatások irányításáért;
23. kéri, hogy a folyamatban lévő helyi és regionális reformokban kivétel nélkül vegyék figyelembe a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos kérdéseket, hogy elkerülhető legyen a nemi alapú megkülönböztetés;
24. sürgeti a keleti partnerség országait, hogy tartsák tiszteletben a nemzeti kisebbségek anyanyelvükön történő oktatáshoz való jogát a nemzeti kisebbségek védelméről szóló keretegyezménnyel összhangban;
25. ismételten kéri, hogy az EU által a keleti partnerség országairól készített éves egyedi jelentések tartalmazzanak értékeléseket a regionális gazdasági fejlődés, a decentralizációs folyamat, a helyi önkormányzás és a területi együttműködés terén elért eredményekről, hogy ennek megfelelően lehessen kiigazítani és irányítani az uniós támogatást;
26. felhívja a figyelmet a hatáskörmegosztást vizsgáló honlapra ⁽⁵⁾, amelynek a Régiók Európai Bizottsága a fejlesztője és gazdája, és amely áttekinti az intézményi és költségvetési decentralizáció szintjeit az EU-ban és a szomszédos országokban. Az ilyen rendszeres elemzések mindenképpen támogatandók;
27. felhívja a figyelmet arra a pozitív szerepre, amelyet az RB tölt be az U-LEAD program és az Ukrajnával foglalkozó munkacsoport révén, melyek előmozdítják a szakértelem és az ismeretek megosztását az EU és Ukrajna helyi és regionális önkormányzatai között;

Energiahatékonyság és helyi gazdasági fejlődés

28. üdvözli, hogy a keleti partnerség egyik legfontosabb prioritását az jelenti, hogy a partnerországoknak segítséget nyújtunk az energiahatékonyságot célzó szakpolitikákban;
29. kéri, hogy a nemzeti kormányok több pénzügyi támogatást és hatáskört adjanak a közösségek kezébe, mert ez elengedhetetlen a helyi energetikai stratégiák kidolgozásához;
30. támogatja az Európai Bizottságnak a keleti partnerséghez tartozó helyi és regionális önkormányzatok számára indított specifikus programjait;
31. kéri az Európai Bizottságot, hogy az uniós küldöttségekkel együttműködve jelentősen növelje a regionális és helyi szintű együttműködési programok ismertségét, és szubnacionális szinten erősítse a kapacitásépítést;

⁽⁵⁾ www.cor.europa.eu/divisionofpowers

32. ajánlja, hogy mozdítsák elő és erősítsék a keleti partnerséghez tartozó országokban jellemző beruházási feltételek javítására irányuló regionális és helyi kezdeményezéseket, amilyenek például az európai és a keleti partnerségbeli régiók és városok, vállalkozói szervezetek és hálózatok közötti politikai és gazdasági partnerségek;
33. ajánlja, hogy a 2020-ig elérendő eredmények kapcsán állapodjanak meg ágazati kísérleti projektekben, melyek végrehajtása a helyi és regionális önkormányzatok hatáskörébe tartozna, hogy tapasztalatot lehessen szerezni a decentralizációs folyamatokkal;
34. alapvetően fontosnak tartja, hogy több forrást bocsássonak rendelkezésre a határokon átnyúló együttműködés számára, kiemelt hangsúlyt fektetve az emberek közötti közvetlen kapcsolatokra, a helyi önkormányzatok közötti partnerségekre és a tudományos, kulturális és ifjúsági csereprogramokra. A kisebb projektalapok szomszédos országokra való kiterjesztése fellendíthetné a helyi szintű együttműködést;
35. kéri, hogy a nemzeti kormányok segítsék elő a projektek bejegyzését és adott esetben az európai területi együttműködési csoportosulások (EGTC-k), illetve régiók és városaik bevonását a területi igényeken alapuló projektek végrehajtását célzó, határon átnyúló együttműködési programokba;
36. elengedhetetlennek tartja, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat bevonják a 2017–2020-as időszakra szóló Európai Szomszédossági Támogatási Eszköz (ENI) új kétoldalú segélyprogramjaival kapcsolatos programtervezésbe.

Kelt Brüsszelben, 2017. október 11-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Karl-Heinz LAMBERTZ

VÉLEMÉNYEK

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

125. PLENÁRIS ÜLÉS – 2017. OKTÓBER 9–11.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Klímafinanszírozás: a Párizsi Megállapodás végrehajtásának alapvető eszköze

(2018/C 054/03)

Előadó: Marco Dus (IT/PES), Vittorio Veneto (Treviso) város önkormányzatának tagja**Referenciaszöveg:** saját kezdeményezésű vélemény**POLITIKAI AJÁNLÁSOK**

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

1. emlékeztet arra, hogy megcáfolhatatlan tudományos bizonyítékok vannak a globális felmelegedés létére, valamint hogy ez a változás jelentős és egyre nagyobb horderejű következményeket gyakorol majd a gazdaságra és a társadalom egészére. Az éghajlatváltozás különösen a helyi és regionális önkormányzatok által irányított területeken jár jelentős hatással, mivel gyakran az önkormányzatok állnak a frontvonalban az egyre szélsőséesebb természeti jelenségek által okozott károk enyhítése és az alkalmazkodást szolgáló intézkedésekbe történő beruházások terén;
2. aggodalmának ad hangot az éghajlatváltozásnak az EU határain kívül bekövetkező hatásait illetően is, ahol gyakran korlátozott kapacitások állnak rendelkezésre a szélsőséges környezeti események kezelésére és a térségeknek a változásokhoz való alkalmazkodására. Emlékeztet arra, hogy ez közvetlen hatásokat gyakorolhat a migrációs jelenségekre is;
3. úgy véli, hogy az EU helyi és regionális önkormányzatai megfelelő mozgástérrel rendelkeznek ahhoz, hogy javítsák az éghajlatváltozás terén történő beruházások megvalósítására (és a külföldi beruházások vonzására) irányuló kapacitásukat, bár vannak nehézségek a költségvetési korlátozásokkal, a hosszú távú tervezési kapacitásokkal és az összetett projektek irányításával kapcsolatosan. Ez a kötelezettségvállalás elengedhetetlen ahhoz, hogy tovább javuljon az EU jó általános teljesítménye, mely jelenleg a globális szén-dioxid-kibocsátás 9,6 %-áért felelős;
4. hangsúlyozza, hogy az éghajlatváltozás kihívásával való szembenézéshez hatalmas beruházások szükségesek, melyeket nem lehet megvalósítani csak helyi és regionális forrásokból, sem pedig csak közpénzből. Ezért örömmel üdvözlöi a magánberuházások mozgósítására irányuló nemzetközi, európai és országos kezdeményezéseket;

Nemzetközi intézkedések

5. ismételten hangsúlyozza, hogy az éghajlatváltozás globális szintű probléma, de a lehető leghatékonyabb módon való kezeléséhez a többszintű és többrésztvevős kormányzás megközelítésére van szükség (multi-level és multi-stakeholders governance). Ennek fényében kéri, hogy az Európai Bizottság az Egyesült Nemzetek Éghajlat-változási Keretegyezménye (UNFCCC) keretében is ajánlja a helyi és regionális önkormányzatok szerepének elismerését és megerősítését a Párizsi Megállapodás célkitűzéseinek hatékonyabb elérése érdekében;

6. bár egyes fejlődő országok meglehetősen ambiciózusak és bizonyították elkötelezettségüket, többé nem fogadható el, hogy egyes országok késlekednek a Párizsi Megállapodás végrehajtásával, az Amerikai Egyesült Államok pedig vissza kívánja vonni kötelezettségvállalásait. A Régiók Bizottsága nyomatékosan megismétli, hogy a Megállapodás rendelkezéseinek betartása nem választható, hanem szükséges. Ezért arra kéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy minden szükséges intézkedést hozzanak meg annak érdekében, hogy az EU tényleges nemzetközi szerepet tölthessen be az éghajlatváltozás elleni küzdelemben, teljes mértékben kihasználva az új gazdasági és pénzügyi paradigmára való fokozatos átállással kapcsolatos innováció és fejlődés nyújtotta lehetőségeket;

7. szükségesnek tartja, hogy a következő, Bonnban tartandó COP23 ne csak a szakértők egyik találkozója legyen, hanem jelentős előrelépést eredményezzen a Párizsi Megállapodás teljes körű végrehajtása felé, különösen a klímafinanszírozással kapcsolatos szempontokat illetően (a hosszú távú klímafinanszírozás ösztönzése, a pénzügyi mechanizmus felülvizsgálata stb.);

8. javasolja, hogy a következő, Katowicében tartandó COP24 konferenciát megelőzően nemzetközi vita kezdődjön az UNFCCC égisze alatt, melynek keretében vitassák meg, hogy az üvegházhatásúgáz-kibocsátás koncepciója mellett mely mutatókat lehetne alkalmazni az éghajlatváltozás elleni fellépés hatékonyabbá tétele érdekében;

9. úgy véli, hogy egy olyan nemzetközi kontextusban, melyben egyes országok már megmutatták, hogy csekély ambícióval rendelkeznek, a helyi és regionális önkormányzatok szerepe alapvető fontosságú a lakosság bevonásában és figyelmének az éghajlatváltozásra történő felhívásában, valamint a beruházások vonzásában és a konkrét projektek megvalósításában. E célok megvalósításához azonban szükséges, hogy a helyi és regionális önkormányzatok tudatában legyenek a problémának, készek legyenek fellépni és közvetlen pénzügyi irányítási kapacitással rendelkezzenek. E tekintetben az RB hangsúlyozza a Polgármesterek Szövetsége által elért igen jó eredményeket, valamint az EU határain túli országok felé való közelmúltbeli nyitását. Az RB ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy erősítse meg a kezdeményezést, és a lehető legnagyobb mértékben mozdítsa elő a Polgármesterek Globális Szövetségét, pénzügyi és technikai segítséget nyújtva annak mindenekelőtt azokban az országokban, amelyekben a nemzeti szintű ambíciók nyilvánvalóan nem elegendők;

10. elismeri, hogy a megoldás részben a globális pénzügyi piacok hatékonyabb működésével kapcsolatos. Ezért úgy véli, prioritásként kell kezelni azt, hogy a beruházókkal jobban megismertessük az éghajlatváltozással kapcsolatos veszélyeket és lehetőségeket, hogy fenntarthatóbb beruházások felé tudjanak fordulni. Örömmel fogadja továbbá a Pénzügyi Stabilitási Tanács éghajlattal kapcsolatos pénzügyi tájékoztatással foglalkozó munkacsoportjának végleges ajánlásait. A Régiók Bizottsága azonban azt kéri az Európai Bizottságtól, hogy értékelje az éghajlati kockázatok közzétételének hatásait, hogy ki lehessen dolgozni egy eszközt a helyi és regionális önkormányzatok költségeinek csökkentésére arra az esetre, ha például a biztosítási költségek gyorsan megemelkednek;

11. üdvözli az OECD kezdeményezését egy zöld pénzügyi és beruházási központ létrehozására, melynek célja a zöld, alacsony kibocsátásokkal járó és az éghajlatváltozással szemben ellenálló gazdaságra való áttérés támogatása, és koordinációt tart kívánatosnak a nemzetközi és az európai kezdeményezések között;

Európai intézkedések

12. elismeri, hogy az EU különböző figyelemreméltó kezdeményezéseket indított a klímafinanszírozás témájában. Ilyen például az Európai Bizottság részéről a fenntartható finanszírozással foglalkozó magas szintű szakértői csoport létrehozása, az Európai Energiahatékonysági Alap, az Európai Beruházási Bank éghajlatvédelmi kötvényei (Climate Awareness Bond), a technikai segítségnyújtással foglalkozó európai helyi energiahatékonysági támogatási eszköz (ELENA), a Life program finanszírozási eszközei és számos más kezdeményezés. Az RB különösen nagy elégedettséggel fogadja, hogy az Európai Bizottság tőkepiaci unióra (Capital Market Union) vonatkozó cselekvési terve hivatkozásokat tartalmaz a környezeti fenntarthatóság témájára. Miközben üdvözli ezeket a nagyon pozitív kezdeményezéseket, az RB fontosnak tartja az átfedések elkerülését, és hogy maradéktalan figyelmet fordítsanak az összes európai szintű politika és kezdeményezés összehangolására;

13. a folyamatban lévő kezdeményezések jobb koordinációja és az európai politikák koherensebbé tétele érdekében különösen azt javasolja, hogy az Európai Bizottság értékelje, milyen szinergiák lehetségesek a fenntartható finanszírozással foglalkozó magas szintű szakértői csoport és az újonnan létrehozott „Support to Circular Economy Financing” [A körforgásos gazdaság finanszírozásának támogatása] nevű magas szintű szakértői csoport között;

14. az EU új, 2020 után hatályos többéves pénzügyi keretéről folytatott viták fényében javasolja, hogy az éghajlat és a fenntarthatóság témája minden finanszírozási programban átfogó, domináns tendenciaként jelenjen meg, valamint hogy mind a többéves pénzügyi keret egészében, mind a legfontosabb finanszírozási programokban (kezdve a strukturális

alapokkal és az új kutatási és innovációs keretprogrammal) határozzanak meg minimális előirányzatokat az éghajlati intézkedésekre vonatkozóan. Kéri továbbá, hogy ezek a prioritások legyenek összhangban az uniós gazdasági, társadalmi és területi kohézió célkitűzéseivel;

15. javasolja, hogy az EU jogszabályjavaslatainak előzetes hatásvizsgálatát mindig kísérmeg az éghajlati hatások és a Párizsi Megállapodás céljainak eléréséhez való hozzájárulás értékelése. E gyakorlatnak hozzá kell járulnia egy olyan hosszú távú, egységes és fenntartható éghajlati stratégia kidolgozásához, amely lehetővé teszi a beruházások növelését az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás terén, amint azt az Európai Számvevőszék nemrégiben javasolta ⁽¹⁾;

16. kéri, hogy az Európai Bizottság bízza meg az Európai Bankhatóságot azzal, hogy a lehető legrövidebb időn belül (de az érdekelt felekkel való megfelelő konzultációt követően és a magánszektor megfelelő bevonásával) készítsen egy pontos osztályozást a fenntarthatósági eszközökről, amely egyértelmű, kötelező érvényű meghatározásokat tartalmaz a „klímafinanszírozás”, a „zöld finanszírozás”, a „fenntartható finanszírozás” és a „körforgásos finanszírozás” fogalmára, meglévő kezdeményezésekből (mint pl. az EBB éghajlatvédelmi kötvényei) kiindulva. Egy közös európai taxonómiát ezenkívül a beruházóknak szóló iránymutatásokkal és egy erre szolgáló, megfelelő teljesítménymutatókon alapuló címkézéssel kell kísérni, hogy átfogó, egyszerű értékelést tudjunk végezni az eszközök minőségéről;

17. arra kéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy a helyi és regionális önkormányzatokkal együttműködésben hozzanak létre egy kiszámítható és stabil szabályozási rendszert az éghajlatváltozással kapcsolatos beruházásokra. Ez alapvetően fontos ahhoz, hogy a magánszektor fokozottan vegyen részt a klímafinanszírozásban;

18. arra biztatja az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy a bankok prudenciális felügyeletére vonatkozó jogszabályok felülvizsgálata folyamán komolyan vegyék figyelembe azt a lehetőséget, hogy a tőkekövetelmény-rendelet folyamatban lévő felülvizsgálata során az Európai Bizottság által javasolt infrastruktúra-támogatási tényezőket modelljébe felvegyenek egy „zöld” támogatási tényezőt, hogy források szabaduljanak fel a magánberuházók számára, csökkentve a tőkére vonatkozó kötelezettségeket azon intézmények számára, amelyek hitelt nyújtanak a fenntartható és az éghajlatra irányuló beruházásokra;

19. elismeri, hogy az éghajlatváltozás problémájára részben megoldást jelenthet az üvegházhatású gázok kibocsátására vonatkozó engedélyek hatékony kereskedelme, melyet az európai kibocsátáskereskedelmi rendszer szabályoz, amennyiben egy ambiciózus energiahatékonysági és megújuló energiával kapcsolatos politikával együtt kerül végrehajtásra. Ezért sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az ETS rendszer módosítására az Európai Bizottság által 2015-ben előterjesztett javaslat még mindig a végső jóváhagyásra vár, míg a kibocsátási engedélyek árai továbbra is túl alacsonyak. Az RB ismételtén kijelenti, hogy a kibocsátási egységek aukció keretében történő értékesítéséből származó bevételek egy minimális százalékát közvetlenül a helyi és regionális önkormányzatoknak kellene kezelniük a helyi reziliencia javításának kiépítése érdekében. Emellett olyan speciális intézkedések fontolóra vételére kéri az Európai Bizottságot, mint a szén-dioxid-ár minimális szintjének rögzítése vagy egy európai szén-dioxid-adó újbóli megfontolása;

20. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy tisztázza a bioüzemanyagokba való beruházásokat övező bizonytalanságot – amely abból fakad, hogy a bioüzemanyagok csak ideiglenes eltéréseket kaptak az energiára és a szén-dioxid-kibocsátásra vonatkozó adókkal kapcsolatos állami támogatásokra vonatkozó szabályok alól –, és ugyanilyen fontosnak tartja a megújuló energiával kapcsolatos adminisztratív terhek csökkentését, hogy azok ne legyenek nagyobbak, mint a fosszilis tüzelőanyagok esetében;

21. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy nagyobb részt különítsen el a költségvetésből az éghajlatvédelmi és a környezeti fenntarthatóságra irányuló intézkedésekre a harmadik országoknak szóló fejlesztési támogatási programjaiban, az Európai Parlament nemrég elfogadott, az Európai Fenntartható Fejlődési Alapot (EFFA) létrehozó rendeletének megfelelően, amely azt tűzte ki célul, hogy az éghajlattal kapcsolatos beruházások aránya az összköltségvetés 28 %-át tegye ki. Ezenkívül kéri, hogy a projektekben nagyobb mértékben vegyenek részt az EU helyi és regionális önkormányzatai, hogy megoszthassák sikeres tapasztalataikat a harmadik országbeli helyi és regionális önkormányzatokkal, ugyanakkor fejlesztve azok kompetenciáit is. Fontos lenne, hogy az „éghajlati igazságosság” elvei álljanak a nemzetközi kötelezettségvállalások középpontjában annak érdekében, hogy a beruházások emberi jogi alapokon nyugodjanak és segítsék az éghajlatváltozásnak leginkább kiszolgáltatott közösségeket, nem utolsósorban az állami és magánszektorbeli szereplők közötti együttműködés légkörének megteremtésével, összhangban az Egyesült Nemzetek fenntartható fejlesztési céljainak 17. célkitűzésével ⁽²⁾;

⁽¹⁾ Landscape review: EU action on energy and climate change 2017. <http://www.eca.europa.eu/en/Pages/DocItem.aspx?did=41824>

⁽²⁾ 17. célkitűzés: Revitalize the global partnership for sustainable development [A fenntartható fejlesztést célzó globális partnerség felélénkítése]: <http://www.un.org/sustainabledevelopment/globalpartnerships/>

22. hangsúlyozza, hogy az állami támogatásokra vonatkozó szabályok és/vagy a közigazgatási szervekre vonatkozó, gyakran igen szigorú európai számviteli normák néha megnehezítik a környezeti és éghajlatvédelmi beruházásokat. Ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja meg, van-e elegendő mozgástér ahhoz, hogy az ilyen beruházások számviteli szempontból vonzóbbak legyenek;

23. hasznosnak tartja egy ad hoc eszköz létrehozását ahhoz, hogy a helyi és regionális önkormányzatok jobban tudjanak tájékozódni a különféle létező kezdeményezések között, jobban hozzáférjenek a klímafinanszírozáshoz, valamint megfelelő technikai segítséget kapjanak. Ezért felajánlja támogatását az Európai Bizottságnak egy olyan felhasználói kézikönyv kidolgozásához, amely egyszerűen és átfogóan feltérképezi a helyi és regionális önkormányzatok rendelkezésére álló európai szintű és nemzetközi finanszírozási lehetőségeket. Ezenkívül azt javasolja, hogy ennek összefoglalását egy weboldalon keresztül bocsássák valamennyi érdekelt érintett fél rendelkezésére. Ez olyan egységes információforrást jelentene, amely áttekintést nyújt valamennyi, az éghajlatvédelmi intézkedések finanszírozására rendelkezésre álló forrásról;

Nemzeti és helyi intézkedések

24. arra kéri a tagállamokat, hogy – a Párizsi Megállapodás 4. cikkével összhangban, amely az üvegházhatású gázok kibocsátásához való nemzeti hozzájárulásokat szabályozza – nagyobb mértékben vonják be a helyi és regionális önkormányzatokat az energiával és az éghajlattal kapcsolatos nemzeti tervekbe, hogy megkönnyítsék a nemzeti, a helyi és regionális szintű tervek közötti koordinációt;

25. emlékeztet a helyi és regionális önkormányzatok bevonásának javításáról szóló javaslatára, amelyet „Az uniós környezetvédelmi politikák hatásának erősítése végrehajtásuk rendszeres felülvizsgálata révén” című európai bizottsági közleményről (COM(2016) 316) kidolgozott véleményében⁽³⁾ tett, melyben arra kéri az Európai Bizottságot, hogy szorosan működjön együtt az illetékes nemzeti, regionális és helyi szintű hatóságokkal, a Régiók Európai Bizottságával, az uniós Polgármesterek Szövetségével, a Polgármesterek Globális Éghajlat- és Energiaügyi Szövetségével, valamint az ICLEI-vel (International Council for Local Environmental Initiatives – Helyi Környezetvédelmi Kezdeményezések Nemzetközi Tanácsa) a „helyileg és regionálisan meghatározott vállalások” bevezetésére szolgáló koncepció és módszertan kidolgozása céljából. Az úttörő helyi és regionális önkormányzatokat eleinte önkéntes alapon, „a működőképességről való meggyőződés” alapján lenne célszerű bevonni;

26. javasolja, hogy az energetikával és az éghajlattal kapcsolatos nemzeti tervek tartalmazzanak közepes távú éghajlati beruházási programokat, melyek a legfőbb tervezett intézkedésekre vonatkoznak, és amelyeket szintenként (nemzeti vagy szubnacionális szint) és a finanszírozási hiány kezeléséhez szükséges támogatás típusa alapján határoztak meg, ennek érdekében megvizsgálva az innovatív finanszírozási eszközök használatát is;

27. emlékeztet arra, milyen fontosak a fenntartható energiára irányuló cselekvési tervek az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentéséhez való, nemzeti és uniós szintű hozzájárulások eléréséhez, és javasolja, hogy törekedjenek a helyi és regionális önkormányzatok hatékony bevonására, egyszerűsítve e tervek végrehajtását, a róluk való jelentéstételt és a nyomon követés rendszerét. Ezzel kapcsolatban fontolóra kellene venni a nemzeti stratégiák és a helyi önkormányzatok fenntartható energiára és éghajlatváltozás elleni fellépésre irányuló cselekvési tervei (SECAP) összehangolását. Fontos, hogy az Európai Bizottság a továbbiakban előmozdítsa, a nemzeti kormányok pedig támogassák a SECAP-ok erőforrásait és a Polgármesterek Szövetségének módszertanát;

28. elismeri, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat segíteni kell abban, hogy pontosan megértsék a területükön fennálló éghajlati kockázatokat, hogy a lehető legjobb döntéseket tudják meghozni. A társadalmi-gazdasági értékelés, jelentéstétel és kommunikáció javítása segítene kiemelni az éghajlatváltozás elleni fellépés társadalomra gyakorolt hatását, illetve tájékoztatást nyújtani a helyi döntéshozatal és az erőforrások elosztása számára. A környezeti kockázatok feltérképezése, amely az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás európai platformja⁽⁴⁾ révén érhető el, jó és hasznos kezdeményezés, de még csak kevésbé ismert, és a regionális és helyi adatokat illetően töredezett információkat tartalmaz. Általában véve javítani kell az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló uniós fellépéssel és eszközökkel kapcsolatos helyi szintű tájékoztatást. Az RB ezért azt kéri az Európai Bizottságtól, hogy növelje a platform támogatását az adatgyűjtés befejezése és az eredmények terjesztése érdekében, nagyobb figyelmet fordítva a helyi és regionális szintre, hiszen válságok idején ők reagálnak először;

⁽³⁾ „A környezetvédelmi politikák végrehajtásának felülvizsgálata” című, ENVE-VI/021 sz. véleménytervezet, amely a 2017. októberi plenáris ülésen kerül szavazásra.

⁽⁴⁾ <http://climate-adapt.eea.europa.eu/>

29. ezen túlmenően kiemeli, hogy a finanszírozás megkönnyítése érdekében fontos létrehozni olyan eszközöket, mint amilyenek a zöldkötvények és a közös kezességvállalások. Ezeket a helyi és regionális önkormányzatok a nemzeti és európai hatóságokkal együttműködésben, illetve ezek támogatásával dolgozhatná ki. Erre már most is számos jó példa létezik;

30. arra kéri a tagállamokat, hogy vagy az esetleges államháztartási belső korlátozások enyhítésével, vagy más támogatási formák engedélyezése révén jutalmazzák a helyi önkormányzatok által konkrét programok révén megvalósított klímafinanszírozási intézkedéseket (mint amilyen például a luxemburgi Climate Pact ⁽⁵⁾), amely többletforrásokat garantál azon helyi önkormányzatok számára, amelyek kötelezettséget vállalnak bizonyos energiahatékonysági intézkedések megvalósítására);

31. arra szólít fel minden politikai döntéshozót és különösen a nemzeti kormányokat, hogy olyan ambiciózus intézkedéseket javasoljanak és terjesszenek elő, amelyek elsősorban nem a rövid távú választási eredményekre irányulnak, hanem az intézkedéseknek (vagy az intézkedések elmaradásának) a következő generációkra gyakorolt hatására, mind az egészség és a környezet minősége, mind pedig a gazdaság terén. Ezért azt javasolja, hogy a nagymértékű környezeti hatással (és ezért magas szintű kibocsátásokkal) járó gazdasági tevékenységeknek juttatott támogatásokat – nem feledkezve meg a kibocsátáshelyezés kockázatairól – fokozatosan csökkentsék addig, amíg azok észszerűen rövid időn belül, de legkésőbb 2035-ig teljesen megszűnnek;

32. általános közös és integrált intézkedéscsomagok kialakítását javasolja az energiahatékonyság javítása és a szénlábnym csökkentése terén mind a régi, mind az új építésű épületek számára. Azt is ajánlja, hogy vezessenek be minimális elvárásokat az új épületek hatékonysága és energetikai teljesítménye terén, illetve hogy mozgósítsák a már létező épületek energiahatékonyságának növeléséhez szükséges finanszírozást.

Kelt Brüsszelben, 2017. október 10-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁵⁾ <http://www.pactec climat.lu/fr>

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A CEF-közlekedés jövője

(2018/C 054/04)

Előadó

Ximo PUIG I FERRER (ES/PES), Valencia régió elnöke

Referenciaszöveg**POLITIKAI AJÁNLÁSOK**

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

A regionális perspektívájú Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz

1. emlékeztet arra, hogy az Európai Unió (EU) integrációs folyamatát kezdettől fogva az Uniót alkotó térségek közötti gazdasági, politikai és társadalmi kapcsolatok és szövetségek folyamatos erősödése jellemzi. A közlekedés fontos eleme a virágzó uniós gazdaságnak és társadalomnak azzal, hogy segíti a kereskedelmet, előmozdítja a gazdasági növekedést és munkahelyek millióit biztosítja. A modern európai közlekedés-infrastrukturális politika segíti az Európa 2020 stratégiában és a közlekedésről szóló 2011-es fehér könyvben meghatározott fontos uniós célok elérését, illetve a Juncker-féle Európai Bizottság 10 prioritásának – köztük a belső piac zökkenőmentes működésének és a gazdasági, társadalmi és területi kohézió megerősítésének – a megvalósítását;

2. elismeri, hogy – a közlekedési ágazat közös jogi kereteként és finanszírozási eszközöként – a 2013-ban elfogadott Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) a transzeurópai közlekedési hálózat (TEN-T) fejlesztésének és ezáltal a határozottabban uniós szempontú, átfogó fejlődésnek is alapvető elemét jelenti. Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközt a TEN-T infrastruktúrájának és szolgáltatásainak elindításához és kiteljesítéséhez nélkülözhetetlen társfinanszírozási eszközként hozták létre; ebből adódóan a társadalmi jóléttel, a kohézióval, a munkahelyteremtéssel⁽¹⁾, a gazdasági növekedéssel és a környezeti fenntarthatósággal⁽²⁾ összefüggésben kell szemlélni. Ezért ha Európában nem létezne TEN-T és CEF, az emiatt felmerülő költségek meghaladnák a jelenleg a finanszírozásukra fordított összeget⁽³⁾;

3. üdvözli a jelenlegi félidős felülvizsgálat során a nyitottság és a részvétel, az érdekelt felek javaslatainak összegyűjtése és a Régiók Bizottságával (RB) történő konzultáció érdekében tett erőfeszítéseket⁽⁴⁾;

4. úgy véli, hogy a CEF félidős felülvizsgálata keretében elő kell mozdítani alapjainak megóvását és elmélyítését, és hangsúlyozni kell a versenyképesség és az európai társadalmi tőke javítása, az európai területi kohézió erősítése, valamint a személyek és az áruk szabad mozgását biztosító közös európai polgárság elképzelése – az európai projekt lényege – tekintetében fennálló jelentőségét. Ennek elmélyítéséhez felül kell vizsgálni a költségvetési előirányzatokat, az eljárásokat, a projektek kiválasztási kritériumait és folyamatait, valamint azok irányítását, nyomon követését és értékelését;

⁽¹⁾ Balázs P., P. Cox, C. Trautmann, P. Wojciechowski, L. Brinkhorst, M. Grosch és K. Peijs, „TEN-T Corridors: Forerunners of a forward-looking European Transport System” [TEN-T-folyosók: egy előretekintő európai közlekedési rendszer előfutárai] (2016): <http://www.europarl.europa.eu/cmsdata/116220/tent-issues-papers.pdf>

⁽²⁾ „TEN-T Corridors: Forerunners of a forward-looking European Transport System” [TEN-T-folyosók: egy előretekintő európai közlekedési rendszer előfutárai] (2016).

⁽³⁾ „The cost of non-completion of the TEN-T” [A TEN-T megvalósításának elmulasztásával járó költségek] (2016), Fraunhofer Institut für System- und Innovationsforschung (ISI): <https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/2015-06-fraunhofer-cost-of-non-completion-of-the-ten-t.pdf>

⁽⁴⁾ „Mid-term evaluation of the Connecting Europe Facility (CEF)” [Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) félidős felülvizsgálata]: <https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/mid-term-evaluation-connecting-europe-facility-CEF>

5. rámutat továbbá arra, hogy 2013. évi elfogadásuk óta továbbra is érvényesek a Régiók Bizottsága által tett egyes észrevételek⁽⁵⁾. Fejlesztésekre lenne szükség olyan pontokon, mint a költségvetési források elégtelen volta, a CEF és más alapok összehangolásával kapcsolatos kétségek, az eszköz eljárásainak bonyolultsága, illetve a helyi és regionális önkormányzatok elégtelen szerepe és a szubszidiaritás hiánya a társfinanszírozott projektek tervezésének és végrehajtásának különböző szintjein⁽⁶⁾;

6. rámutat, hogy az Európai Unió a transzeurópai közlekedési hálózat fejlesztésével kapcsolatos iránymutatásaiban emlékeztet az integrált politikák jelentőségére, és hangsúlyozza annak szükségességét, hogy biztosítsák „az Unió összes régiójának a hozzáférhetőségét és összeköttetését – a távoli és legkülső régiókat, valamint a szigeteket is beleértve”; ezért az RB kéri, hogy ezek a főhálózatból sajnálatos módon kiszorult régiók jogosultak legyenek fellépésekre a tengeri gyorsforgalmi utak keretében;

7. emlékezteti az Európai Bizottságot, hogy a világ mélyreható változásokon megy keresztül a gazdasági és a területi fejlődés kapcsolatát tekintve, valamint egy új típusú, globális és helyi szinten egyszerre működő városi és makroregionális rendszer megjelenésének vonatkozásában⁽⁷⁾. Ezért a CEF bármilyen reformja során figyelembe kell venni az arról folyó vitákat, hogy miként tudnak a stratégiai jelentőségű európai közlekedési infrastruktúrák hozzájárulni az ipari tevékenység Európába való visszatelepítéséhez („reshoring”)⁽⁸⁾; hogyan érinti a globális geopolitikai kockázat az értékláncok lerövidülését; milyen jelentőséggel bír a regionális önkormányzatok irányítási struktúráinak minősége; milyen technológiai integrációs folyamatok zajlanak, és hogyan fokozódnak az államokon belüli regionális egyenlőtlenségek (a régiókban az utóbbi időben szétartó folyamatok figyelhetők meg az egy főre jutó GDP és az államokon belüli kohézió tekintetében, amivel egyidejűleg az államok között konvergenciafolyamatok zajlanak⁽⁹⁾). Mindeközben a negatív dinamikákat illetően hangsúlyozni kell, hogy a költségvetési kiigazítások miatt a régiók beruházásai visszafogására kényszerültek, különösen a közlekedési infrastruktúrához kapcsolódó ágazatokban⁽¹⁰⁾. Emellett miközben az állami beruházások 2014-ben a központi kormányzatoknál – az államháztartási hiány terhére – kismértékű növekedést mutattak⁽¹¹⁾, szubnacionális szinten folytatódott a visszaesés, ami növelte a regionális különbségeket és fokozta a centralizációt. A CEF jövőbeni felülvizsgálatakor figyelembe kell venni ezeket az új körülményeket, és olyan intézkedéseket kell fontolóra venni, amelyek kihasználják az európai stratégiai közlekedési infrastruktúrákban rejlő lehetőségeket az észlelt ipari és geopolitikai kockázatok enyhítésére, a regionális egyenlőtlenségek növekedésének visszafogására és a közberuházások terén említett negatív dinamikák visszafordítására;

Finanszírozás

8. nyugtázza, hogy az Európai Bizottság az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközön keresztül kívánja biztosítani a TEN-T finanszírozását. A kezdeti 33,2 milliárd eurós előirányzott költségvetés jelentős pénzügyi kötelezettségvállalást jelentett; emellett az, hogy a mechanizmus magántőkét és magánkezdeményezéseket kíván bevonni, jelentős szempont a társfinanszírozás tekintetében⁽¹²⁾;

⁽⁵⁾ A Régiók Bizottsága 2012. július 18–19-i 96. plenáris ülésén elfogadott „Az európai összekapcsolódási eszköz” című véleménye (CdR 648/2012).

⁽⁶⁾ „Results of the OECD-CoR consultation of sub-national governments. Infrastructure planning and investment across levels of government: current challenges and possible solutions” [Az OECD és az RB által a szubnacionális kormányzatok körében végzett felmérés eredményei. Infrastruktúratervezés és beruházás a különböző kormányzati szinteken: a jelenlegi kihívások és a lehetséges megoldások] (2016): <http://cor.europa.eu/en/documentation/brochures/Documents/Results%20of%20the%20OECD-CoR%20consultation%20of%20sub-national%20governments/2794-brochureLR.pdf>

⁽⁷⁾ „Macro-regional strategies in changing times” [Makroregionális stratégiák változó időkben] (2016) és „The State of European Cities 2016: Cities leading the way to a better future” [Az európai városok helyzete 2016-ban: a városok mint a jobb jövő megteremtésében vezető szerepet betöltő tényezők] (2016).

⁽⁸⁾ Eurofound, „ERM annual report 2016: Globalisation slowdown? Recent evidence of offshoring and reshoring in Europe” [Az Európai Szerkezetátalakítási Figyelő 2016. évi éves jelentése: Lassuló globalizáció? Az európai tevékenységkihelyezésekre és -viszszahelyezésekre vonatkozó legújabb eredmények] (2017), J. Hurley, D. Storrie és E. Perruffo: <https://www.eurofound.europa.eu/publications/annual-report/2017/erm-annual-report-2016-globalisation-slowdown-recent-evidence-of-offshoring-and-reshoring-in-europe>

⁽⁹⁾ „OECD Regional Outlook 2016. Productive regions for inclusive societies” [Az OECD 2016. évi regionális kitekintése. Termelékeny régiók a befogadó társadalmakért] (2016): <http://www.oecd.org/publications/oecd-regional-outlook-2016-9789264260245-en.htm>

⁽¹⁰⁾ „OECD Regions at a Glance 2016” [OECD Pillanatkép a régiókról] (2016) (http://www.oecd-ilibrary.org/governance/oecd-regions-at-a-glance-2016_reg_glance-2016-en)

⁽¹¹⁾ 2. fejezet, „Using the fiscal levers to escape the low-growth traps” [A fiskális ösztönzők alkalmazása az alacsony növekedés jelentette csapdahelyzetek elkerülése céljából]: <https://www.oecd.org/eco/public-finance/Using-the-fiscal-levers-to-escape-the-low-growth-trap.pdf>

⁽¹²⁾ J. Papí, M. Sanz és Blomeyer, R., „Assessment of Connecting Europe Facility: in-depth analysis” [Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz értékelése: mélyreható vizsgálat] (2016): [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2016/572677/IPOL_IDA\(2016\)572677_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2016/572677/IPOL_IDA(2016)572677_EN.pdf)

9. sajnálja ugyanakkor, hogy az elmúlt évtizedben alkalmazott kiigazítási politikák következtében költségvetési megszorításokra került sor. Az alkalmazás első éveiben végrehajtott csökkentések nyomán lehetetlenné válhat a 2020-ra, 2030-ra (törzshálózat), illetve 2050-re (átfogó hálózat) kitűzött célok elérése;

10. ezzel összefüggésben és a többéves program felülvizsgálatának vonatkozásában emlékeztet arra, hogy az 1315/2013/EU és az 1316/2013/EU rendeletekben kitűzött célok kötelező jellegű uniós kötelezettségvállalások;

11. kéri ezért annak alapos vizsgálatát, hogy miként lehetne növelni a jelenlegi előirányzatokat, különös figyelmet fordítva a helyi, nagyvárosi és regionális szereplők által megfogalmazott, alulról jövő igényekre, hogy javítani lehessen a különböző, finanszírozással kapcsolatos alapok (ESBA, CEF, Kohéziós Alap) vagy a többi, EBB által kínált eszköz összehangolását – biztosítva, hogy a CEF forrásait ne csökkentsék újfent az ESBA javára –, és az egyedi pályázati felhívások ütemezésének egyértelművé tételét, mindezt a szubszidiaritás elve mentén (alulról fölfelé). A felhívások az egyes pénzügyi tervek időszakának kezdetén kerüljenek közzétételre, és ütemezésük lehetővé tenné a megfelelőbb tervezést és ezáltal azt, hogy az érdekelt felek készülni tudjanak a közzétételre;

12. hangsúlyozza, hogy a CEF és a hozzá kapcsolódó eszközök által nyújtott támogatásoknak nem lenne szabad versenyezniük az ESBA-val vagy annak a piac által vezérelt, új források bevonására és a kihasználatlan tőke mobilizálására irányuló megközelítésével. Ezért úgy véli, hogy az ESBA és a CEF céljai eltérőek, így nem helyettesíthetik egymást. Azokban az esetekben azonban, amikor lehetséges a szinergia a két alap között, a források optimális kombinációjára kell törekedni a beruházások EU-n belüli ösztönzése érdekében;

13. javasolja továbbá, hogy az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikkének alkalmazásával összefüggésben (brexit) az Európai Bizottság alkalmazza a TEN-T közlekedéspolitika megfelelő költségvetési finanszírozásához szükséges jogalkotási és politikai eszközöket, indikatív és rugalmas, szükség esetén átcsoportosítható keretösszegekkel;

14. felhívja a figyelmet arra, hogy a TEN-T hálózat elemeinek késedelmes kiépítése a projektben részt vevő régiók növekedési lehetőségeinek korlátozásához, illetve a régióközi együttműködés hatásainak gyengüléséhez vezet;

15. úgy véli, hogy a kohéziós országok nagyobb fokú aktivitásának fontosságára való tekintettel, illetve az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz és a Kohéziós Alap közötti komplementaritás megőrzése érdekében meg kell tartani a kohéziós országokra irányuló finanszírozási keretet;

Kiválasztás, projektmenedzsment és irányítás

16. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy tegyen határozott lépéseket annak érdekében, hogy az alábbiak révén – a kiválasztás, a projektmenedzsment, az irányítás és az ellenőrzés szempontjából – javuljanak az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközzel kapcsolatos tevékenységek:

- a projektfelhívások előrejelezhetőbbé tétele,
- azon rendelkezés módosítása, amelynek értelmében – az 1315/2013/EU rendelet 17. cikkének (3) bekezdése szerint – az I. melléklet I. részében leírt kiemelt projektek végrehajtása nem kötelező,
- az „európai hozzáadott érték” elképzelésének kidolgozása a projektek odaítélésének egyik kritériumaként, szem előtt tartva a legkülső régiók körülményeit,
- a kérelmezési eljárások egyszerűsítése, valamint egyedi technikai segítségnyújtás biztosítása a projektek kidolgozása és irányítása kapcsán,
- két- vagy háromlépcsős mechanizmusok alkalmazása, amelyek lehetővé teszik egyszerűsített pályázatok benyújtását az első szakaszban, és amelyek keretében részletesebb pályázatokra csak a második vagy harmadik szakaszban van szükség, amikor már biztosabb a finanszírozási helyzet,
- világos és átlátható módszertan alkalmazása a projektek kiválasztásának és a megállapodások aláírásának alapjául szolgáló nyilvános kritériumrendszereken keresztül,
- kritériumok felvétele a közös projektirányításra, valamint a projektértékelési szakaszban a régiókkal történő konzultációra vonatkozóan,
- a társfinanszírozott projektek nyomonkövetési és ellenőrzési folyamatainak és kritériumainak egyértelművé tétele,

- a tájékoztatási politika szabályainak kidolgozása a projektek kiválasztásának, engedélyezésének és megvalósításának minden szakaszában,
- a transzeurópai folyosók európai fórumai szerepének megerősítése annak érdekében, hogy javuljon döntésképeségük a stratégiai infrastruktúra – például a határokon átnyúló útszakaszok, a szűk keresztmetszetek, a városi-kikötői csomópontok⁽¹³⁾ és a hiányzó útszakaszok/összeköttetések⁽¹⁴⁾ – fejlesztésével kapcsolatos kérdésekben, ez az infrastruktúra ugyanis létfontosságú a folyosók megfelelő működése és akadálytalan forgalma szempontjából,
- a projektfelhívások időtartamának meghosszabbítása;

17. hangsúlyozza, hogy a TEN-T, az energiaügy és a távközlés közös eszközzel történő finanszírozása nem tűnik természetesnek. Az egyértelműen meghatározott közlekedéspolitikát az RB szerint saját eszközökkel kell finanszírozni;

18. arra figyelmeztet, hogy a tagállamoknak, és különösen a kohéziós alaphoz részesülőknek jobban igénybe kell venniük az operatív programokhoz rendelkezésre álló technikai segítségnyújtást, hogy a helyi és regionális szervek és más szereplők hatékonyabban tudják felhasználni az uniós forrásokat. Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz keretében különösen fontos, hogy a kevésbé fejlett tagállamok a technikai segítségnyújtási források segítségével ugyancsak minőségi projekteket készítsenek elő, és így más tagállamokkal azonos eséllyel pályázhassanak uniós társfinanszírozásra;

19. úgy véli, hogy a közlekedési projektek CEF általi finanszírozását alapvetően támogatásokra kell alapozni, de a kölcsönök, garanciák vagy saját források is megfelelőek lehetnek;

A régiók és a városok szerepe

20. rámutat arra, hogy a régiók és a helyi önkormányzatok nagy felelősséggel bírnak általában véve az állami beruházások végrehajtása és nyomon követése terén. 2014-ben az OECD-országok szubnacionális kormányzatai feleltek a közkiadások 40 %-áért, a közbeszerzések 50 %-áért, az állami beruházások 59 %-áért és a közszférabeli alkalmazottakkal kapcsolatos kiadások 63 %-áért⁽¹⁵⁾;

21. ezzel összefüggésben meg kell jegyezni, hogy az Európai Unióban területi hatáskörüktől függően eltérő mértékű az intézményekbe vetett bizalom (általában annál nagyobb, minél közelebb van az adott intézmény a polgárokhoz)⁽¹⁶⁾. Napjainkban a polgárok jobban bíznak a szubnacionális közigazgatási szervekben, mint a nagyobb hatáskörrel rendelkező állami szintekben⁽¹⁷⁾. Emellett a regionális és helyi önkormányzatok szintje az, ahol jobban észlelhetők a szükségletek és a források, könnyebben beépíthető a közsféra és a magánszektor közötti együttműködés, és az irányítás tekintetében jobban biztosított az elszámoltathatóság és az átláthatóság. Ezért a CEF soron következő felülvizsgálatát a TEN-T különböző kormányzati szintek közötti „koprodukción” történő megvalósításának nézőpontjából kell elvégezni⁽¹⁸⁾;

22. ennek megfelelően az Európai Bizottságnak gondoskodnia kellene arról, hogy a tagállamok infrastruktúra-fejlesztési terveikbe építsék be a TEN-T célkitűzéseit, és előnyben kellene részesítenie a TEN-T-vel összhangban álló tagállami projekteket;

23. kéri ezért, hogy az Európai Bizottság a projektek kiválasztási eljárását, valamint a projektek irányítását, nyomon követését és ellenőrzését egyaránt decentralizálja, jobban bevonva a régiókat az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközbe a következők révén:

⁽¹³⁾ A Régiók Bizottsága véleménye: A kikötővárosok és kikötők rehabilitációja, elfogadva a 2017. február 8-án és 9-én tartott, 121. plenáris ülésen.

⁽¹⁴⁾ A Régiók Bizottsága véleménye: Hiányzó közlekedési összeköttetések a határ menti régiókban (CdR 4294/2016), elfogadva a 2017. február 8-án és 9-én tartott, 121. plenáris ülésen.

⁽¹⁵⁾ Lásd a 10. lábjegyzetet.

⁽¹⁶⁾ J. Muñoz, „Political trust and multilevel government” [Politikai bizalom és többszintű kormányzás], in: *Handbook on Political Trust* [Kézikönyv a politikai bizalomról] (2017), szerk.: S. Zmerli és T. W. G. van der Meer: <http://doi.org/10.4337/9781782545118>

⁽¹⁷⁾ 86. Standard Eurobarométer felmérés (2016. november), QA8a. kérdés: <http://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/STANDARD/surveyKy/2137>

⁽¹⁸⁾ M. Keating, „Europe as a multilevel federation” [Európa mint többszintű föderáció] (2017), *Journal of European Public Policy*, 24 (4); J. Subirats, „El poder de lo próximo: las virtudes del municipalismo” [A közelség ereje: a helyi önkormányzatiság előnyei] (2016); J.M. Pascual és J. Subirats, „Las ciudades ante el cambio de era: la nueva gobernanza urbana: actores e instrumentos” [A városok a korszakváltás előtt – Az új városirányítás: szereplők és eszközök] (2016).

- annak megszüntetése, hogy a projektek aláírásához állami jóváhagyásra van szükség (jobban a szubszidiaritásra épülő kritériumot alkalmazva helyette), lehetővé téve ezáltal a projektek régiók általi aláírását,
- ebből következően a helyi és regionális önkormányzatok felvétele azon felek közé, amelyek az 1316/2013/EU rendelet 9. cikke szerint jogosultak pályázatokat benyújtani és pályázatok benyújtását jóváhagyni,
- függetlenül attól, hogy a régiók az egyes tagállamok alkotmányos berendezkedésétől függően milyen eltérő hatáskörökkel rendelkeznek, mindenfajta korlátozás nélkül lehetővé kellene tenni a régiók részvételét a TEN-T folyosókkal foglalkozó európai fórumok ülésein. Ezekben egyaránt elő kell mozdítani a különböző kormányzati szintek közötti vertikális koordinációt, valamint a szubnacionális kormányzatok közötti horizontális koordinációt,
- a CEF és a TEN-T közötti együttműködés megvalósítása olyan új területi stratégiákkal, mint az EU makroregionális stratégiái (a balti-tengeri régióra vonatkozó 2009-es, a Duna régióra vonatkozó 2010-es, az adriai- és jón-tengeri régióra vonatkozó 2014-es és az Alpok régióra vonatkozó 2015-ös stratégia) vagy más, földrajzi alapú kezdeményezések, összehangolva a fellépéseket olyan eszközökkel, mint az európai területi együttműködési csoportosulások (EGTC), illetve olyan fórumokkal, mint például a Nordregio vagy a VASAB. Ugyanezt ajánlja azon területek számára is, ahol közlekedési és logisztikai stratégiák és szakmai dokumentumok kidolgozása mellett makrorégiókat hoznak létre,
- a régiók bevonása a pályázati felhívásokat megelőző munkaprogramok meghatározásába és kidolgozásába;

A helyi és regionális szint összekapcsolása a globális szinttel

24. hangsúlyozza, hogy a TEN-T kiépítése átfogó előnyökkel jár az uniós polgárok mindennapi életére nézve. Ezért az egész projekt európai népszerűsítése és az európai közlekedési stratégiák előmozdítása érdekében azt ajánlja az állami hatóságoknak, hogy az egész TEN-T hálózaton helyezzenek el az Európai Unió által jóváhagyott jelzőtáblákat, azonosítva a törzshálózati és az átfogó hálózati infrastruktúrákat, a csomópontokat és a folyosókat. Javasolja továbbá az állami hatóságoknak, hogy kezeljék kiemelten a hálózat csomópontjait mint olyan hozzáférési pontokat, amelyek egyértelmű és jól meghatározott összeköttetésekkel rendelkeznek a másodlagos és harmadlagos közlekedési hálózatokkal. Ezzel összefüggésben javasolja, hogy a tagállamok és a régiók a helyi közúti és regionális vasúti közlekedésük kialakításánál és megvalósításánál vegyék figyelembe a TEN-T-t, biztosítandó egy olyan integrált megközelítésmódot, amely valamennyi polgár számára nagyobb és jobb mobilitást eredményez, ami a társadalmi befogadás és a környezetvédelem kulcsfontosságú eleme; hasonlóképpen azt ajánlja, hogy külön foglalkozzanak a szigeti régiók helyzetével a szükséges – légi és tengeri – összeköttetések megfelelő megteremtése kapcsán, amelyek garantálják, hogy a polgárok és az áruk minél egyszerűbben hozzáférjenek a főhálózathoz;

25. megjegyzi, hogy a vasút területén problémákkal küszködő régiókban mind helyi, mind regionális szinten fejleszteni kell a szükséges infrastruktúrákat, hogy a többi tagállamhoz hasonló feltételek mellett ezek is ki tudják aknázni a vasúti közlekedést;

26. e tekintetben javasolja az elért eredmények kommunikálásával, valamint a célkitűzések és az eredmények átláthatóságával kapcsolatos kérdések alapos vizsgálatát. Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközt és a TEN-T térképeit információs pontok, infografikák és dokumentumok segítségével közelebb kell vinni a polgárokhoz;

27. felhívja a figyelmet arra, hogy jelenleg hiányzik az európai, tagállami és regionális szintű stratégiai dokumentumokban említett legfontosabb közlekedési beruházások hatékony koordinációja és összekapcsolása. Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz irányítási és végrehajtási struktúrájában nem vették figyelembe a regionális önkormányzatokat, ami korlátozza a különféle finanszírozási források keretében tervezett beruházások hozzáadott értéke, koherenciája és komplementaritása értékelésének lehetőségeit. Az uniós makroregionális stratégiák egyfajta koordinációs funkciót biztosíthatnának;

28. rámutat arra, hogy a meglevő forrásokat elsősorban az elsődleges törzshálózatra kellene koncentrálni, figyelembe véve a modális összeköttetések (kikötő, vasút) megerősítésének lehetőségét. A fennmaradó forrásokat fel lehetne használni kisebb műszaki és költségvetési horderejű projektekhez, amelyeknek (rövid távon kisebb jövedelmezőségük miatt) kevesebb lehetőségük van kiegészítő jellegű magánfinanszírozáshoz jutni – amennyiben ezek a projektek jelentős „európai hozzáadott értékkel” bírnak, például természetes módon kapcsolódnak a törzshálózathoz, illetve a hálózatot fontos regionális vagy régióközi elemekkel egészítik ki, feltéve, hogy az idevonatkozó kritériumoknak megfelelően stratégiai és strukturális jellegűek, és rövid távon megvalósíthatók. Ezt egy jövőbeni felülvizsgálat keretében két irányban kellene

megvalósítani: egyrészt olyan projektekkel, amelyek hozzájárulnak az áruk és a személyek elsődleges folyosókon át történő közlekedésének zökkenőmentesebbé tételéhez, másrészt olyan projektekkel, amelyek egyértelmű hozzáadott értékkel rendelkeznek az elérhetőség, az összeköttetések és a területi kohézió tekintetében;

29. véleménye szerint el kellene kezdeni gondolkodni a TEN-T „külső” dimenzióján, különös tekintettel a harmadik országokra és az európai együttműködés stratégiai jelentőségű területeire, így a Földközi-tenger és a Balti-tenger térségére, a keleti partnerség országaira, a jelenlegi és jövőbeli Európai Gazdasági Térségre, valamint más, geopolitikailag és gazdaságilag kiemelt jelentőségű térségekre;

A prioritások

30. támogatja az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz vonatkozásában az I. melléklet IV. részében rögzített három közlekedésspecifikus célkitűzést és százalékos arányt. Ugyanakkor szorgalmazza a rendelet finanszírozási arányokat tárgyaló 10. cikkének módosítását, kérve ezek növelését a kiemelt fontosságú városi csomópontokra és kikötőkre irányuló tevékenységek, a tengeri közlekedés, a multimodális platformok és összeköttetések (például a gördülő országutak) és az „utolsó mérföld” összeköttetései vonatkozásában;

31. javasolja egy közös műszaki szabvány meghatározását a CEF keretében támogatható projektek tekintetében annak érdekében, hogy egységesíteni lehessen az Unión belül a TEN-T folyosók sebességi feltételeit, szolgáltatásait, és megbízhatóságát, az UIC-nyomtávot, valamint az alternatívüzemanyag-töltőállomások szabványait;

32. úgy véli, hogy a határon átnyúló szakaszokat prioritásként kell kezelni, mivel a hálózatnak ezek a részei fontosak a legkevésbé a tagállamok számára, ugyanakkor ezek a szakaszok vitathatatlanul európai hozzáadott értéket képviselnek;

33. javasolja, hogy az Európai Unió a városfejlesztési menetrendjében hívjon életre egy új, közlekedési csomópontokkal kapcsolatos partnerséget, amely kiegészítené a városi mobilitás terén már meglévő partnerséget. Így elemezni lehetne a TEN-T hálózatok városi és nagyvárosi csomópontokon való keresztülvitelét, valamint e hálózatoknak a városok dinamikájába, a városi logisztikába és különösen az „első és utolsó mérföldre” irányuló projektekbe való integrálását, amint arra az Unióban működő logisztikáról és az új TEN-T folyosókon működtetett multimodális szállításról szóló, 2017. január 19-i európai parlamenti állásfoglalás⁽¹⁹⁾ is rámutat. Az említett állásfoglalás szerint a közlekedési módok nagy része a városi csomópontokon található meg, itt kerül sor az átszállásokra és az átrakodásokra – ami miatt ezek kulcsfontosságúak a logisztikai lánc szempontjából –, és ezen csomópontoknak kellene lehetővé tenniük a közlekedési és energetikai hálózatok összekapcsolását is a digitális térrel;

34. ezenkívül mérlegelni kellene a területi kohézió erősítését egyrészt a Nemzetközi Vasútegylet által meghatározott nyomtávnak (UIC-nyomtáv) az Unió teljes vasúti hálózatában történő bevezetése révén, kiemelve a határon átnyúló szakaszok jelentőségét, versenyképesebbé téve ezáltal például a vasúti járművek belső piacát, másrészt a területi egyensúly azáltal történő elmélyítésével, hogy a kritériumok között szerepeljen valamennyi uniós régió 2020 utáni elérhetősége és összeköttetése;

A közlekedés fenntarthatósága

35. emlékeztet a környezeti fenntarthatóság Európai Hálózatfinanszírozási Eszközön belüli alapvető fontosságára, és erre tekintettel kéri az ezzel kapcsolatos összegeknek a források elosztásánál való növelését, figyelembe véve az éghajlatváltozás hatásait. Ezzel összefüggésben szorgalmazza a közlekedésen belüli multimodalitással kapcsolatos – a széndioxid-mentesítés tekintetében jelentős hatással járó – eszközök, például a tengeri gyorsforgalmi utak fokozott támogatását, jutalmazási mechanizmusokat alkalmazva a projektek odaítélésénél. Hasonlóképpen olyan projektek is támogatandók, amelyek előmozdítják a környezeti, társadalmi és gazdasági fenntarthatóságot és az éghajlatváltozás enyhítését (a villamos vasúti és közúti hálózatok és az alternatívüzemanyag-töltőhálózat bővítése, a digitális technológiák közlekedési célú hasznosítása, valamint a kikötői létesítmények átalakítására irányuló intézkedések). Emellett utal „Az alacsony kibocsátású mobilitás európai stratégiája” című véleményére⁽²⁰⁾;

36. úgy véli, hogy a CEF felülvizsgálata során szem előtt kell tartani a körforgásos gazdasághoz kapcsolódó, a mobilitási és a termelési minták tekintetében jelentkező újabb fogyasztási tendenciákat;

⁽¹⁹⁾ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A8-2016-0384+0+DOC+XML+V0//HU>

⁽²⁰⁾ COTER-VI/021.

37. javasolja, hogy gyorsítsák fel a fenntartható közlekedésre irányuló intézkedések végrehajtását, adott esetben megvizsgálva az olyan intézkedéseknek utat nyitó lehetőségeket, mint például az európai ökobónusz, az infrastruktúradíjak esetleges bevezetése, valamint az euromatricáról szóló irányelv felülvizsgálata. A különféle díjakból beszedett bevételeket a CEF költségvetésében lehetne hasznosítani;

38. megjegyzi, hogy a TEN-T-vel kapcsolatos különféle megoldások elemzése során figyelembe kell venni a mind társadalmi, mind gazdasági, mind pedig környezeti szempontból fenntartható fejlődés kérdését. Ennek kapcsán nem szabadna elhanyagolni a különféle problémákkal küzdő – például távoli fekvésű, szigeti, illetve gazdasági, demográfiai vagy migrációs aránytalanságokkal szembesülő – régiók összeköttetéseit.

Kelt Brüsszelben, 2017. október 10-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Karl-Heinz LAMBERTZ

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A környezetvédelmi politikák végrehajtásának felülvizsgálata

(2018/C 054/05)

Előadó	Andrew Varah Cooper (UK/EA), Kirklees képviselő-testületének tagja
Referenciadokumentum	Az Európai Bizottság közleménye: Az uniós környezetvédelmi politikák hatásának erősítése végrehajtásuk rendszeres felülvizsgálata révén
	COM(2016) 316 final

POLITIKAI AJÁNLÁSOK**A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA****A. Általános megjegyzések**

1. támogatja azt az elképzelést, hogy a környezetvédelmi politikák végrehajtása felülvizsgálatának (Environmental Implementation Review, EIR) célja az uniós környezetvédelmi politikák és jogszabályok terén az egyes tagállamokban fennálló végrehajtási hiányosságokkal kapcsolatos közös ismeretek javítása; továbbá hogy a felülvizsgálat a jogérvényesítést kiegészítő új megoldásokat biztosít; kezeli az e hiányosságok mélyén rejlő alapvető és gyakran ágazatokon átnyúló okokat; valamint ösztönzi a bevált gyakorlatok cseréjét;
2. elismeri, hogy a 2017. februárban közzétett, 28 országjelentést tartalmazó EIR-csomag⁽¹⁾ adott először átfogó áttekintést arról, hogy az uniós környezetvédelmi politikákat és jogszabályokat hogyan alkalmazzák a gyakorlatban a tagállamokban. Bemutatja, hogy a környezetvédelmi politikák működnek, de az, hogy ezeket a szabályokat és politikákat milyen módon ültetik át a gyakorlatba Európa-szerte, messze nem egységes;
3. hangsúlyozza, hogy az uniós környezetvédelmi politika sikeres végrehajtása szoros együttműködést kíván valamennyi kormányzati szint között, a helyitől egészen az uniós szintig; ezért örömmel nyugtázza, hogy az Európai Bizottság közleménye kifejezetten utal a Régiók Bizottságával való együttműködésre, ugyanakkor emlékeztet arra, hogy számos tagállamban további fejlesztések szükségesek ahhoz, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat valóban bevonják a végrehajtás felülvizsgálatába és javításába;
4. felhívja az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy a lehető legjobban használják fel az EIR-t annak elősegítése érdekében, hogy a környezetvédelmi megfontolásokat figyelembe vegyék az európai szemeszter makrogazdasági prioritásaiban, valamint hogy a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend szerinti fenntartható fejlesztési célokat elérjék;
5. hangsúlyozza, hogy strukturált végrehajtási párbeszédet szükséges folytatni az egyes tagállamokkal 2017–2018 folyamán, valamint hogy szükséges megfelelően bevonni a helyi és regionális önkormányzatokat, azzal a céllal, hogy megvitassák a strukturális problémák és az egyes tagállamokban felmerülő igények kezelési módját;
6. javasolja, hogy az Európai Bizottság mélyrehatóbban végezze az EIR-elemzést és fokozza a tagállamok közötti összehasonlíthatóságot. Az Európai Bizottságnak az EIR soron következő körében átlátható és könnyen érthető módon kellene bemutatnia az egyes tagállamok által a fő végrehajtási kihívások tekintetében elért haladást, ami azonban nem eredményezheti azt, hogy a tagállamoknak, a régióknak vagy a városoknak további jelentéseket kelljen készíteniük;
7. sürgeti az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy továbbra is erősítsék az IMPEL szerepét és fejlesszék tovább a nemzeti IMPEL-hálózatokat, amelyek bevonják a regionális és helyi önkormányzatok szakértőit a legjobb gyakorlatok megosztásába⁽²⁾;

⁽¹⁾ Valamennyi dokumentum elérhető a következő címen: http://ec.europa.eu/environment/eir/index_en.htm

⁽²⁾ Az IMPEL a környezeti jog végrehajtásával és érvényesítésével foglalkozó európai uniós hálózat, amely az EU tagállamaiban működik.

8. úgy véli, hogy a környezetvédelmi politikák végrehajtása felülvizsgálati folyamatának, ahol ez lehetséges és észszerű, kapcsolódnia kellene az olyan létező értékelési mechanizmusokhoz, amelyek az európai jogszabályok végrehajtásának előrehaladásával is foglalkoznak, köztük a „Make it Work” projekthez, az IMPEL-hálózat tevékenységeihez és a REFIT programhoz;

9. üdvözlí a környezeti ügyekben az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló európai bizottsági közleményt⁽³⁾ és várakozással tekint a környezetvédelmi megfeleléssel kapcsolatos iránymutatás elé, amely további konkrét intézkedést jelent az Európai Bizottság részéről 2017-ben a környezetvédelmi jog jobb végrehajtásának támogatása érdekében⁽⁴⁾;

10. támogatja a környezetvédelmi jelentéstétel egyszerűsítésére irányuló intézkedésekről szóló európai bizottsági jelentést⁽⁵⁾, mely az uniós környezetvédelmi politikával kapcsolatos felügyelet és jelentéstétel európai bizottsági célravezetőségi vizsgálatának⁽⁶⁾ eredményeképpen készült. A vizsgálathoz az RB a COR-2015-05660-00-00-AC-TRA előzetesítő véleménnyel járult hozzá. Az RB ismételten arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a környezetvédelmi felügyelet és jelentéstétel kapcsán horizontális megközelítést alkalmazzon és reméli, hogy az Európai Bizottság következetesen alkalmazza majd a jelentésben szereplő 1. és 2. intézkedést és módosításokat javasol a meglévő vagy új jogszabályokban meghatározott jelentéstételi kötelezettségekre vonatkozóan, hogy tovább harmonizálja és egyszerűsítse ezeket a kötelezettségeket;

B. Az RB szerepe az EIR szakpolitikai ciklusában az intézményközi kontextuson belül

11. szoros és strukturált együttműködést ajánl fel az Európai Bizottság részére az EIR teljes ciklusára, többek között a környezetvédelmi együttműködésre irányuló közös technikai platform⁽⁷⁾ tevékenységei révén, a helyi és regionális önkormányzatok különféle strukturális végrehajtási kihívásaira és azok megoldásaira összpontosítva, amint azt a vélemény D. szakaszában hangsúlyozzuk. Ez magában foglalja annak feltárását is, hogy az RB milyen módon tud hozzájárulni a területi dimenzió meghatározásával az országspecifikus EIR-jelentések és a tagállamok részére biztosítandó iránymutatás létrehozásához, figyelembe véve az RB által az Európa 2020 kormányzási ciklusához az európai szemeszter helyi/regionális szemszögből végzett rendszeres értékelése alapján tett hozzájárulásai révén szerzett tapasztalatot;

12. örömeinek ad hangot afelett, hogy az Európai Bizottság a közleményben kimondja, hogy az EIR az olyan jelenlegi végrehajtási erőfeszítések kiegészítését jelenti, mint például a megfelelés felügyelete és a kötelezettség-szegési eljárások;

13. fontosnak tartja, hogy az EIR-rendszert két ciklus (négy év) után értékeljék a mechanizmus hatékonyságának vizsgálata céljából;

14. úgy véli, hogy az EIR lehetőséget kínál az RB és az Európai Parlament közötti célzott együttműködés kialakítására, az uniós környezetvédelmi jog végrehajtásával kapcsolatos kihívásokról és megoldásokról folytatott eszmecserékkel, a társjogalkotó érdekeinek és a végrehajtó hatóságok döntéshozói tapasztalatainak összeegyeztetésével. A Régiók Bizottsága felkéri az Európai Parlamentet, hogy szorosan működjön együtt az ENVI bizottság által tárgyalta mindkét kérdéssel – az EIR-rel, illetve a fő végrehajtási kihívásokkal és azonosított kiváltó okokkal – kapcsolatban, valamint a jövőbeni releváns európai parlamenti végrehajtási jelentések elkészítésében, többek között közös találkozók szervezésével az RB ENVE szakbizottsága és az EP ENVI bizottsága részvételével e témakörökről;

15. hangsúlyozza, hogy készen áll arra, hogy hozzájáruljon az EIR-rel kapcsolatos, a Tanács által tartott jövőbeni vitákhoz, a környezetvédelmi miniszterek nem hivatalos értekezleteihez, illetve a Tanács elnökségének az EIR-rel kapcsolatos egyéb tevékenységeihez; felajánlja támogatását az e vitákra és tevékenységekre való előkészületekhez, nevezetesen a tanácsi elnökségek igényei szerinti célzott RB-vélemények, valamint az RB és az EB környezetvédelmi együttműködésre irányuló közös technikai platformjának találkozói révén;

16. véleménye szerint fel kellene tárni, lehetne-e tematikus üléseket szervezni a helyi és regionális önkormányzatok, illetve az Európai Bizottság és az EP különböző tagállami képviselői közti szoros együttműködésben; ezeken a rendezvényeken megvitatnák a végrehajtással kapcsolatos sajátos helyi problémákat, és ezzel hozzájárulhatnak az országspecifikus jelentésekhez;

⁽³⁾ C(2017) 2616 final.

⁽⁴⁾ CDR 05660/2015.

⁽⁵⁾ COM(2017) 312 final.

⁽⁶⁾ SWD(2017) 230 final.

⁽⁷⁾ http://ec.europa.eu/environment/legal/platform_en.htm

C. Több szakpolitikai terület bevonása

17. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az Európai Bizottság az EIR-t kezdetben a hulladékgazdálkodás, a természet és a biodiverzitás védelme, a levegőminőség, a zajszennyezés, valamint a vízminőség és vízgazdálkodás területére korlátozta ⁽⁸⁾;

18. sürgeti, hogy az Európai Bizottság tegye az éghajlatváltozást az EIR soron következő körének fontos elemévé és az éghajlatváltozás enyhítését és az alkalmazkodást vonja be a felülvizsgálatba, biztosítva ugyanakkor az energiaunió irányítására vonatkozó rendelkezésekkel való összeegyeztethetőséget. Emlékeztet arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok kulcsszerepet játszanak az éghajlatváltozás kezelésében, és ennek kapcsán ösztönzi a regionális és helyi éghajlatváltozási célok kialakítását és elosztását a nemzeti vállalatokon felül, a Párizsban vállalt nemzeti éghajlatváltozási kötelezettségek fontos elemeként;

19. hangsúlyozza, hogy szükséges beépíteni az ipari kibocsátásokról szóló irányelv végrehajtását a felülvizsgálat soron következő körébe. E tekintetben az IMPEL-hálózatnak jelentősebb szerepet kell játszania a folyamatban annak biztosítása érdekében, hogy támogassa a bevált gyakorlatnak minősülő esetek 2019-re történő összegyűjtését;

20. javasolja továbbá a vegyi anyagokról szóló uniós szakpolitika beépítését is, amely az uniós környezetvédelmi szakpolitika sarokköve. Az EIR-nek ki kell emelnie a vegyi anyagok regisztrálásával, értékelésével és engedélyezésével kapcsolatos hiányosságokat és pozitív tapasztalatokat;

D. A szakpolitika helytelen végrehajtásának alapvető okai

21. üdvözli az Európai Bizottság arra irányuló szándékát, hogy javítsa az országspecifikus ismereteket a közigazgatás minőségére és a kormányzásra, valamint az uniós környezetvédelmi jog végrehajtása terén a nemzeti/regionális/helyi hatóságok közötti hatáskörmegosztásra vonatkozóan;

22. elismeri, hogy a felülvizsgálat azon túlmenően, hogy átfogóbb módon elemzi a hagyományos környezetvédelmi ágazatokban tapasztalható végrehajtási hiányosságokat, a környezetvédelem területén most első alkalommal előzetes megállapításokat tesz arra vonatkozóan, hogy melyek a nem megfelelő végrehajtás alapvető okai;

23. javasolja, hogy a környezetvédelmi politikák végrehajtásának felülvizsgálatai összpontosítsanak a helyi, regionális és nemzeti hatóságok közötti nem elég eredményes koordinációra, a következők kezelése érdekében: a hatáskörök és feladatok nem világos elosztása, a közigazgatási kapacitáshiány, az elégtelen finanszírozás és a piaci alapú eszközök elégtelen használata, a politikai integráció és a szakpolitikák koherenciájának hiánya, az ismeret- és adathiány, valamint az elégtelen megfelelésbiztosítási mechanizmusok ⁽⁹⁾;

Eredményes koordináció a helyi, regionális és nemzeti hatóságok között

24. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy dolgozzon ki egy közös módszertant a nemzeti EIR-párbeszédre vonatkozóan, és adjon iránymutatást arra vonatkozóan, hogy hogyan biztosítható a helyi és regionális önkormányzatok teljes körű részvétele a teljes folyamatban;

25. utal a végrehajtás javítása és a jobb jogalkotás közötti kölcsönhatásra: a felhasznált uniós eszköztárat, az uniós jogalkotás koherenciáját és következetességét és az adminisztratív terheket is meg kell vizsgálni, ha a környezetpolitikai célokat láthatóan nem sikerül elérni;

26. kéri a tagállamokat, hogy könnyítsék meg a környezetvédelmi politikák végrehajtására vonatkozó, a nemzeti felülvizsgálatoknak megfelelő helyi és regionális felülvizsgálatok készítését;

27. javasolja, hogy a tagállamok már a politikakidolgozás és a jogi átültetés szakaszában is szorosabban működjenek együtt a helyi és regionális önkormányzatokkal és, amint azt a hetedik környezetvédelmi cselekvési program is ösztönözte, például az adott tagállam összes kormányzati szintjének közigazgatási szakértőiből álló horizontális kormányzati ügyvivői csoportok keretében;

⁽⁸⁾ A különböző politikai területekre vonatkozó eredmények részletes összefoglalását lásd az EPRS (az Európai Parlament Kutatószolgálat) 2017. márciusi, a környezetvédelmi politikák végrehajtásának felülvizsgálatáról szóló tájékoztatójában. Készült az RB kérésére a Parlament és az RB közötti együttműködési megállapodás keretében.

⁽⁹⁾ Lásd még az RB által készített 2017. szeptemberi tanulmányjelentést „Effective multi-level environmental governance for a better implementation of EU environment legislation” [Célravezető többszintű környezetvédelmi irányítás az uniós környezetvédelmi jogszabályok jobb végrehajtása érdekében] témában (kidolgozó: Milieu Ltd.): <http://cor.europa.eu/en/documentation/studies/Pages/studies.aspx>

28. hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a tagállamok fejlesszenek további mechanizmusokat a tényleges vertikális koordináció javítására, ideértve a különböző kormányzati szintek közötti egyértelmű felelősségmegosztást is;

29. sürgeti a tagállamokat, valamint a regionális és helyi önkormányzatokat, hogy csökkentsék tovább a szétaprózottságot, ideértve a további lépések megtételét olyan integrált környezetvédelmi engedélyek bevezetésével, amelyek magukban foglalják a különböző ágazati környezetvédelmi engedélyeket és egyszerűsítik a KHV és SKV eljárásokat ⁽¹⁰⁾;

A közigazgatási kapacitás fejlesztése a környezetvédelmi szakpolitika végbehajtásával kapcsolatban

30. hangsúlyozza, hogy amint azt az EIR megerősítette, számos helyi és regionális önkormányzatnál hiányosak a pénzügyi, emberi és technikai erőforrások az uniós környezetvédelmi jogszabályok megfelelő végrehajtásához, és különösen a kisebb települések rendelkeznek gyakran korlátozott erőforrásokkal a szabályozási követelményekre vonatkozó saját technikai szakértelmük fejlesztése terén; ezért hangsúlyozza, hogy több uniós szintű támogatásra van szükség akár közvetlenül, akár a tagállamok támogatásra való ösztönzésével ahhoz, hogy a helyi és regionális önkormányzatok (tagállamon belül, illetve határon átnyúlóan) együttműködjenek egymással azért, hogy összevonjanak projekteket, kicseréljék a bevált gyakorlatokat és közös folyamatokat és eljárásokat alakítsanak ki;

31. felhívja a tagállamokat, a regionális és helyi önkormányzatokat, hogy biztosítsák, hogy a helyi és regionális környezetvédelmi hatóságok pénzügyi és emberi erőforrásai arányban álljanak (átruházott) feladataikkal;

32. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy tegye elérhetővé az uniós iránymutatásokat több nyelven, és a tagállamokat, hogy hozzanak létre közös normákat, sablonokat, ellenőrzőlistákat és képzési programokat a regionális és helyi önkormányzatokkal együttműködve annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a végrehajtás és a jelentéstétel egységességét;

33. kéri a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy vizsgálják felül az eljárások minőségét, egyszerűsítsék a környezetvédelmi engedélyezést; használják közösen az erőforrásokat a többi osztállyal, méretgazdaságosságot elérve vagy leküzdve azokat a környezetvédelmi problémákat, amelyek túlnyúlnak a közigazgatási határokon és hasznosítva az Unió közigazgatási minőséggel kapcsolatos eszköztárát ⁽¹¹⁾;

34. kéri az Európai Bizottságot, a tagállamokat és a regionális és helyi önkormányzatokat, hogy támogassák a helyi és regionális szakértők bevonását az IMPEL-hálózatba, valamint a majdani EIR szakértői értékelési eszközbe;

35. arra kéri az Európai Bizottságot és különösen a tagállamokat, hogy az uniós iránymutatások, illetve az ezekhez kapcsolódó nemzeti iránymutatások kidolgozásába vonjanak be helyi és regionális szakértőket is, hogy az ilyen iránymutatások világosabbak, alkalmazásuk pedig rugalmasabb legyen;

36. szorgalmazza, hogy az Európai Bizottság elegendő költségvetést fordítson az új EIR szakértői értékelési eszközre. Az Európai Bizottságnak továbbá biztosítania kell azt, hogy az új eszköz kiegészítse az IMPEL által lebonyolított szakértői tevékenységeket, valamint a TAIEX REGIO PEER 2 PEER eszközének keretében az irányítóhatóságok által a környezetvédelmi ügyekkel kapcsolatban folytatott információcserét;

A környezetvédelmi vívmányok végrehajtására szolgáló európai finanszírozás jobb kihasználása

37. szorgalmazza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok, a tagállamok támogatásával, használják fel az európai strukturális és beruházási alapok (esb-alapok) szerinti technikai segítségnyújtást a 11. tematikus célkitűzés keretében, hogy fokozzák környezetvédelmi osztályaik intézményi és közigazgatási kapacitását és az esb-alapokból kapott finanszírozás felhasználására való képességüket, különösen a nagyszabású környezetvédelmi infrastruktúrákra vonatkozóan (6. célkitűzés), továbbá ösztönzi őket arra, hogy környezetvédelmi igazgatásuk javításához is használják ki az EU strukturálisreform-támogató programját;

38. támogatja azt az elképzelést, hogy további tagállamok hozzanak létre szakértői hálózatokat a kohéziós politika irányító hatóságaiból, amelyek a környezetvédelmi beruházások támogatására szolgálnak;

39. kéri az Európai Uniót, hogy a következő többéves pénzügyi keretre készülve teljes mértékben tárja fel a környezetvédelmi jogszabályok végrehajtására szolgáló uniós finanszírozás növelésének lehetőségeit, ideértve egy bizonyos százalék e célra történő elkülönítésének lehetőségét is;

⁽¹⁰⁾ Környezeti hatásvizsgálat (KHV) és stratégiai környezeti vizsgálat (SKV).

⁽¹¹⁾ Európai Bizottság, 2015: „A közigazgatás minősége – Eszköztár a szakemberek számára”.

Politikai integráció és koherencia

40. elismeri, hogy az is a környezetvédelmi jogszabályok nem megfelelő végrehajtásának alapvető oka, hogy más szakpolitikai területeken nem veszik kellően figyelembe a környezetvédelmi megfontolásokat, ezért emlékeztet arra, hogy a legfontosabb környezetvédelmi és éghajlat-politikai célkitűzéseket valamennyi uniós tevékenységbe be kell építeni;

41. kéri a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy biztosítsák a megfelelő koordinációt politikai és stratégiai szinten, helyi/regionális fenntartható fejlődési stratégiák elfogadásával és annak biztosításával, hogy a környezetvédelmi megfontolásokat már korai szakaszban integrálják területfejlesztésükbe a konfliktusok csökkentése érdekében. kéri továbbá a környezetvédelmi megfontolások megfelelő integrálásának biztosítását már korai szakaszban, SKV-k alkalmazásával;

42. szorgalmazza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok támogassák az önkéntes ágazati megállapodásokat a fő ipari ágazatokkal, vagy a hatóságok és a társadalmi érdekcsoportok közötti „szerződéseket” azzal a céllal, hogy információkat nyújtsanak, azonosítsák a problémákat és megoldásokat találjanak;

43. hangsúlyozza, hogy a környezetvédelmi politika számos területén az EU-nak határozottabb és hatékonyabb, forrásalapú politikákat kell követnie, enélkül ugyanis helyi és regionális szinten továbbra is lehetetlen lesz megfelelni a környezetminőségi normákra vonatkozó különféle uniós jogszabályoknak;

44. kéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy jobban támogassák az illetékes helyi és regionális önkormányzatokat abban, hogy megfeleljenek ezeknek a normáknak és céloknak;

45. kéri, hogy az Európai Bizottság működjön együtt az illetékes nemzeti hatóságokkal, a Régiók Európai Bizottságával, a Polgármesterek Szövetségével, a Polgármesterek Globális Éghajlat- és Energiaügyi Szövetségével és az ICLEI-vel (Local Governments for Sustainability, Helyi Önkormányzatok a Fenntarthatóságért) a helyileg és regionálisan meghatározott vállalatok bevezetésére szolgáló koncepció és módszertan kidolgozása céljából, ezáltal hozzájárulva az Egyesült Nemzetek Éghajlat-változási Keretegyezménye Felelősek 21. Konferenciájára (COP21) keretében létrejött Párizsi Megállapodás értelmében elfogadott éghajlat-változási célkitűzések eléréséhez. Az úttörő helyi és regionális önkormányzatokat eleinte önkéntes alapon, a működőképességről való meggyőződés alapján lenne célszerű bevonni;

Az ismeretek és adatok hozzáférhetőségének javítása

46. elismeri, hogy az adatok korlátozott elérhetősége még mindig végrehajtási problémákat okoz különböző kormányzati szinteken sok tagállamban, és a helyi és regionális önkormányzatok központi szerepet játszhatnak az ismeretek és adatok gyűjtésében és a közvélemény tájékoztatásában, nagyobb tudatosságra ösztönözve a polgárokat;

47. üdvözli, hogy az EIR-nek valós adatokon kellene alapulnia és ezek jobb felhasználását és kereszthivatkozását kellene eredményeznie, javítva az adatok hozzáférhetőségét nem utolsósorban a helyi és regionális önkormányzatok számára;

48. ösztönzi a strukturált vita kialakítását a felelősségi körök és az erőforrások megfelelő elosztásáról a tagállamokban a települések, a régiók és a nemzeti szint között annak biztosítása érdekében, hogy a környezet állapotát leíró jelentések és mutatók következetesek, hatékonyak és megbízhatóak legyenek;

49. szorgalmazza, hogy a tagállamok az illetékes helyi és regionális önkormányzatokkal együttműködve fejlesszék tovább a strukturált végrehajtási és információs keretrendszereket valamennyi fő uniós környezetvédelmi jogszabályra vonatkozóan;

50. kéri, hogy az Európai Bizottság biztosítsa, hogy a tagállamok és azok helyi és regionális önkormányzatai megfelelően betartsák az információhoz való hozzáféréstől szóló irányelvben foglalt minimumkövetelményeket;

51. kéri, hogy a helyi és regionális önkormányzatok aktív tájékoztatási politikát kövessenek. Ennek kétirányúnak kell lennie (magában kell foglalnia visszajelzési funkciókat is) és nagyobb mértékben a polgárokat középpontba állító információkat kell biztosítania, mint például az online térképalapú eszközök, alkalmazások és oktatási kampányok;

52. támogatja a nem kormányzati szervezetek bevonását a környezetvédelmi információk gyűjtésébe és az állampolgárok körében történő terjesztésébe, valamint a „közösségi tudomány” felhasználását a környezetvédelmi adatok gyűjtése céljára;

53. szorgalmazza, hogy az Európai Bizottság és a tagállamok támogassák a hatóságokat a környezetvédelmi nyomon követés és jelentéstétel javítását szolgáló elektronikus megoldások és e-kormányzati alkalmazások bevezetésében; például a 2016–2020-as e-kormányzati cselekvési terv, a LIFE program, az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) és a Horizont 2020 program révén, valamint annak kapcsán, hogy az Európai Környezetvédelmi Ügynökség elindítja a Reportnet 2.0-t⁽¹²⁾;

54. kéri a környezetvédelmi adatok elektronikus megosztásának és az INSPIRE további fejlesztésének biztosítására vonatkozó erőfeszítések meghozatalát valamennyi szinten⁽¹³⁾. A regionális és helyi önkormányzatoknak az INSPIRE folyamatban való részvételét is meg kell erősíteni;

Elégtelen megfelelésbiztosítási mechanizmus

55. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az EIR-elemzés szerint a megfelelés nyomon követése és érvényre juttatása – a nem hatékony szankciókkal és együttműködéssel az ellenőrök és az ügyészek között – gyakran problémákat vet fel. A helyi és regionális önkormányzatok problémákkal szembesülhetnek a következtetlen uniós rendelkezések értelmezése és átvétele során, amikor a megfelelés biztosításával kapcsolatos tevékenységeket végeznek. Sok helyi önkormányzat adminisztrációja túl kicsi ahhoz, hogy biztosítsa a környezetvédelmi jogszabályok szakszerű végrehajtását;

56. kéri a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy biztosítsák az illetékes hatóságok egyértelmű kijelölését, hatáskörökkel való felruházását és szakszerű működését; a hatékony koordinációt a nemzeti hatóságokkal (azaz a rendőrséggel, a vámhivatallal, az ügyészségi szolgálatokkal) és a közös regionális környezetvédelmi végrehajtó ügynökségek létrehozásának megvizsgálását abban az esetben, ha a saját vizsgálati hatáskörök korlátozottak;

57. sürgeti a nemzeti, regionális és helyi hatóságokat, hogy alkalmazzanak kockázatalapú megközelítést a megfelelésbiztosításhoz, a nyomon követés, a támogatás és a jogérvényesítés legjobb vegyítésével, és jobb prioritásokat meghatározva korlátozott erőforrásaik használata terén;

58. kéri a helyi és regionális önkormányzatokat, mivel közel vannak a vállalkozásokhoz és az állampolgárokhoz, hogy folytassanak a megfelelést támogató tevékenységeket, amelyek magukban foglalják a szabályozott üzleti közösségekkel, az érintett nem kormányzati szervezetekkel és az állampolgárokkal való együttműködést;

59. kéri a tagállamokat, a regionális és helyi önkormányzatokat, hogy következetesen járjanak el a gyors jogérvényesítés terén és fogadjanak el arányos és visszatartó erejű szankciókat az uniós környezetvédelmi jogszabályok megsértése tekintetében, valamint következetesen alkalmazzák a környezeti bűnözésről szóló 2008/99/EK irányelvet;

60. sürgeti a nemzeti, regionális és helyi hatóságokat, hogy kezeljék a korrupciót és biztosítsák az igazságszolgáltatási rendszerek megfelelő működését a környezetvédelem területén, tiszteletben tartva az uniós környezetvédelmi jogszabályok által az állampolgárok számára biztosított eljárási jogokat⁽¹⁴⁾;

61. támogatja a nemzeti és regionális hatóságok és a helyi önkormányzatok szövetségei valamennyi arra irányuló kezdeményezését, hogy bővítsék ismereteiket az európai hálózatok, mint például az IMPEL, az Európai Környezetvédelmi Ügyészhalózat és a rendőrök hálózata (EnviCrimeNet) által kidolgozott legjobb gyakorlatok megosztásával;

62. sürgeti az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy továbbra is erősítsék az IMPEL szerepét és fejlesszék tovább a nemzeti IMPEL hálózatokat, amelyek bevonják a regionális és helyi önkormányzatok szakértőit a legjobb gyakorlatok megosztásába.

Kelt Brüsszelben, 2017. október 10-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽¹²⁾ A COM(2017) 312 final dokumentumban szereplő 3. intézkedés.

⁽¹³⁾ 2007/2/EK irányelv.

⁽¹⁴⁾ A nemzeti igazságszolgáltatási rendszerek általános hatékonyságával az uniós igazságügyi eredménytábla és az európai szemeszter foglalkozik (https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/european-semester-thematic-factsheet-effective-justice-systems_en.pdf).

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az együttműködő, intelligens közlekedési rendszerek európai stratégiája

(2018/C 054/06)

Előadó Bouke Arends (NL/PES), Emmen tanácsnoka

Referenciaszöveg A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az együttműködő, intelligens közlekedési rendszerek európai stratégiája – mérföldkő az együttműködő, összekapcsolt és automatizált mobilitás megvalósítása felé

COM(2016) 766 final

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

BEVEZETÉS

1. úgy véli, hogy az együttműködő, intelligens közlekedési rendszerek európai stratégiája (C-ITS) fontos lépést jelent az együttműködő, összekapcsolt és automatizált járművezetés stratégiájának irányába. Komoly társadalmi előnyökre számíthatunk, ha a C-ITS-eket integrált módon alkalmazzuk a közlekedési rendszerekben mind a városokban és régiókban, mind pedig ezek között. Gondolhatunk itt a nagyobb biztonságra, a tisztább környezetre, a jobb elérhetőségre, társadalmi befogadásra és több munkahelyre;
2. kéri, hogy a közleményben említettek mellett olyan intézkedéseket is dolgozzanak ki, melyek még tovább mennek, hogy maradéktalanul ki lehessen aknázni a C-ITS lehetőségeit és teljesíteni lehessen a távolabbi célokat, amilyen az alacsony kibocsátású, teljesen automatizált, multimodális közlekedés, a mobilitás mint szolgáltatás és a háztól házig szállítás, főként a társadalmi befogadás elősegítése érdekében;
3. elismeri, hogy a végső célok eléréséhez még több más elemre is szükség van, melyeket az Európai Bizottság különféle munkacsomagokban részben párhuzamosan futó, részben egymást követő rendben dolgoz ki. Ilyenek az alacsony kibocsátású közlekedést segítő intézkedések és a fizikai infrastruktúra szükséges kiigazításainak meghatározása;
4. fontosnak tartja, hogy az EU koordináló szerepet töltsön be a közlekedési kommunikációs rendszerekre és technológiákra vonatkozó szabványok és szabályok interoperábilis rendszerének kidolgozásában;
5. úgy véli, hogy a helyi és regionális önkormányzatok közreműködése a végső célok felé vezető lépések mindegyikében elengedhetetlen, ezért az Európai Bizottságnak aktívabban és szélesebb körben be kell őket vonnia;
6. kéri, hogy az Európai Bizottság tegye érthetőbbé a helyi és regionális önkormányzatok számára azt, hogy a különféle uniós intézkedések miként függnek össze, és mit céloznak. Ehhez az kell, hogy következetesebb és célirányosabb kommunikációt folytasson a helyi és regionális önkormányzatokkal a különféle egymáshoz szorosan kapcsolódó európai bizottsági munkacsomagokról. A helyi és regionális önkormányzatok csak így tudják betölteni szükséges szerepüket a célok elérésében, illetve a különböző régiók és városok közötti interoperabilitás lehetővé tételében;
7. kéri, hogy az Európai Bizottság – többek között a helyi és regionális önkormányzatok segítségével – gondoskodjon konkrét tevékenységekről a közvélemény támogatásának megszerzése érdekében, mivel ez nélkülözhetetlen az automatizált, alacsony kibocsátású közlekedés végső céljainak eléréséhez. A közvélemény támogatására nemcsak azért van szükség, hogy meg lehessen osztani a C-ITS-ekhez szükséges adatokat, de azért is – és főként azért –, hogy mindenki elfogadja az automatizált közlekedés fokozatos elterjedését. Ezzel kapcsolatban fontos, hogy a technológia álljon a felhasználók szolgálatában;

EURÓPAI TEVÉKENYSÉGEK AZ EGYÜTTMŰKÖDŐ, ÖSSZEKAPCSOLT ÉS AUTOMATIZÁLT MOBILITÁS MEGVALÓSÍTHATÓSÁGA ÉRDEKÉBEN

8. megállapítja, hogy a rövid távú fuvarozás és közlekedés jórészt a régiókon belül zajlik. Az Eurostat adatain alapuló számítások szerint a közúton fuvarozott árunak több mint a fele (tömegben számolva) 50 km-nél rövidebb távot, háromnegyede pedig 150-km-nél rövidebb távot tesz meg. A személyszállításra általában még rövidebb távok jellemzőek;
9. ezért külön intézkedések kidolgozását kéri a C-ITS-alkalmazások, illetve ezek finanszírozása számára a transzeurópai közlekedési hálózatokon kívül;
10. fontosnak tartja, hogy az Európai Bizottság (összhangban azzal, hogy a Horizont 2020-on belül nemrégiben áthelyezték a hangsúlyt a kutatásról a közlekedési módok integrációjára és az automatizálással való kapcsolatra) egyedi megközelítést alkalmazzon a C-ITS-nek az intermodális közlekedési és fuvarozási csomópontokon való bevezetéséhez. Ennek illeszkednie kell a folyosóknál alkalmazott megközelítéshez, hogy létrejöjjön egy integrált közlekedési rendszer;
11. felhívja a figyelmet arra, hogy ezek a csomópontok elsősorban városi régiókban és a városokban helyezkednek el, ahol a C-ITS és a multimodális közlekedés a legtöbbet tud segíteni a közlekedés és fuvarozás negatív hatásainak enyhítésében, gondolva itt a torlódásokra, a légszennyezésre, a parkolásból adódó kellemetlenségekre és a közlekedésbiztonsági problémákra. A kerékpáros közlekedés is a multimodális közlekedés része, és szintén kifejezetten a helyi és regionális környezetre jellemző;
12. megállapítja, hogy az Európai Bizottság egyelőre sok figyelmet fordít a gépjárművel történő közúti közlekedésre, pedig a közösségi közlekedésben, a belvízi hajózásban, a légi közlekedésben és a vasútnál is napirenden vannak és egyre fejlődnek a különféle automatizált rendszerek (például a drónok és a hyperloop);
13. ezért azt kéri, hogy már az első lépésektől kezdve célirányos intézkedésekkel támogassák a közösségi közlekedéssel való és a különféle közlekedési módok közötti csatlakozást és interoperabilitást;
14. megállapítja, hogy az Európai Bizottság helyesen teszi, amikor a veszélyeztetett úthasználók érdekében is intézkedéseket tervez, de ehhez nagyobb figyelmet kellene fordítani a helyi és regionális körülményekre;
15. konkrét intézkedéseket szorgalmaz minden veszélyeztetett úthasználó védelmében, tehát nemcsak a gyalogosok és a kerékpárosok, hanem az elektromos kerékpárral, robogóval, motorkerékpárral és a mozgáskorlátozottak részére gyártott (elektromos) könnyűgépjárművel közlekedők védelmében is;
16. elismeri, hogy a városi régiókban a nagy forgalomsűrűség és a sűrű szövetű infrastruktúra összetett közlekedési helyzetet teremt, ami különleges követelményeket támaszt a C-ITS-rendszerekkel szemben. Ezért Európa ilyen jellegű régióiban és városaiban több kísérlet és projekt is folyamatban van annak érdekében, hogy ebben a környezetben is sikerre vigyék a C-ITS-t;
17. megállapítja, hogy a C-ITS városi régiókban és főként városokban való bevezetése összetett feladat, és ezért kevésbé vonzó az üzleti esettanulmányok kidolgozása szempontjából;
18. kéri, hogy az Európai Bizottság gondoskodjon olyan intézkedésekről, melyek megkönnyítik a C-ITS bevezetését a városi régiókban és a városokban;
19. olyan intézkedéseket is szorgalmaz, amelyekkel biztosítható, hogy a városi régiókban és városokban fejlesztett és tesztelt rendszerek megfelelően csatlakozzanak a nagyobb távolságra történő, országok és régiók közötti közlekedés és szállítás rendszereihez;
20. úgy véli, hogy a C-ITS a társadalmi befogadást is előmozdíthatja, mivel az automatizált közlekedés, a mobilitás mint szolgáltatás és a háztól házig szállítás alapelemének számít. Megkönnyíti ugyanis a munkahelyekhez való hozzáférést és azoknak az embereknek – például az időseknek és a fogyatékkal élőknek – a mobilitását, akik a jelenleg rendelkezésre álló közlekedési rendszereket csak nehezen vagy egyáltalán nem tudják igénybe venni. A C-ITS hosszabb távon elősegítheti a közlekedési lehetőségek bővülését, főként a vidéki régiókban, ahol a közösségi közlekedés is nyomás alatt van, vagy már el is tűnt. A gyéren lakott régiókban elérhetővé válhat a testre szabott automatizált közlekedés;

21. megállapítja, hogy a regionális és helyi önkormányzatok segítsége nélkül vélhetően a gyéren lakott, vidéki régiók számára is nehézséget okoz az üzleti esettanulmányok kidolgozása;

22. ezért kéri, hogy az Európai Bizottság ösztönözze és tegye képessé a helyi és regionális önkormányzatokat arra, hogy a peremterületeken és a legkülső régiókban, a kevésbé fejlett régiókban, a szigeti területeken és más gyéribben lakott régiókban is bevezessék a C-ITS-t;

A C-ITS 2019. ÉVI MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ VEZETŐ ÚT

Prioritások a C-ITS szolgáltatások megvalósítása érdekében

23. megállapítja, hogy a C-ITS stratégia egyelőre főként a középtávú köztes szakaszokra irányul az automatizált közlekedés felé vezető úton;

24. kéri, hogy az Európai Bizottság dolgozzon ki forgatókönyveket és intézkedéseket a hosszabb távú fejlesztésekre is, egy teljességgel automatizált közlekedés szolgáltatában, mivel gazdasági és társadalmi szempontból idővel ez a legelőnyösebb;

25. kéri, hogy ehhez 2019 után is bocsássák rendelkezésre a szükséges eszközöket;

26. kéri, hogy az Európai Bizottság (a közleményben említett intézkedések mellett, melyek teljességgel a közúti közlekedésre és meglehetősen rövid távra irányulnak) olyan intézkedéseket is dolgozzon ki, melyek a többi közlekedési módot, az intermodalitást és a hosszabb távú, szélesebb körű alkalmazást szolgálják;

27. kéri, hogy az Európai Bizottság egy szélesebb körű és integráltabb hosszú távú megközelítést alkalmazzon, amely a következő koncepciókra irányul: „mobilitás mint szolgáltatás”, „háztól házig szállítás” és ezek kedvező hatásai a gazdasági fejlődésre, társadalmi befogadásra, illetve „alacsony kibocsátású közlekedés”;

28. kéri, hogy az Európai Bizottság nevezze meg, milyen konkrét lépéseket és intézkedéseket kell tenni a különféle forgatókönyvek keretében;

29. kéri, hogy az Európai Bizottság dolgozzon ki egy kommunikációs programot a közvélemény támogatásának megszerzése érdekében;

30. kéri, hogy a C-ITS-re vonatkozó európai stratégia továbbfejlesztésének minden szakaszába szorosan vonják be a városokat, a régiókat és képviselőiket, így például a Régiók Európai Bizottságát;

Interoperabilitás minden szinten

31. úgy véli, hogy a különféle közlekedési módokat átfogó interoperabilitáshoz kiegészítő fellépésekre van szükség az áru fuvarozásban és a személyszállításban egyaránt. Fontos, hogy az információfolyamok összekapcsolódhassanak, de ehhez nem elegendő csupán összehangolni a kommunikációs rendszereket (5G stb.), hanem össze kell tudni kötni a különböző közlekedési módok szolgáltatása adatait. Ennek kapcsán mind a települési önkormányzatoknál, mind pedig magánvállalatoknál (járműgyártóknál, navigációs rendszerek üzemeltetőinél, mobilitási szolgáltatóknál stb.) adatok képződnek, az utóbbiak azonban nem kötelesek az adataikat anonimizált formában más felhasználók, például az infrastruktúra-üzemeltetők rendelkezésére bocsátani. Az infrastruktúra-üzemeltetőknek (amelyek gyakran települési önkormányzatok) azonban a közlekedés biztonságos és hatékony lebonyolításához és infrastruktúráik üzemeltetéséhez minél teljesebb és aktuálisabb információkra van szükségük. Az adatok kölcsönös továbbadásának és rendelkezésre bocsátásának ezzel a szükséges aspektusával, amelyet egyelőre csak a hivatalos szervektől a magánfelek felé irányoztak elő (a közszféra információinak további felhasználásáról szóló 2003/98/EK irányelv), a közlemény nem foglalkozik;

32. a közleményben említett, kommunikációs technológiákkal kapcsolatos intézkedések mellett olyan intézkedéseket is szorgalmaz, melyek az információs láncok megszervezésére irányulnak. Nemcsak az a kérdés fontos ugyanis, hogy miként kommunikálunk, hanem az is, hogy milyen tartalmakat;

33. megállapítja, hogy az információs lánc egyes szempontjait végül csak nemzetközi vagy európai szinten lehet szabályozni. Ilyen szempont például a járműadatok hozzáférhetősége és rendelkezésre állása;

34. felhívja azonban a figyelmet arra, hogy emellett a helyi és regionális önkormányzatok támogatása és közreműködése is nélkülözhetetlen ahhoz, hogy rendelkezésre álljon a helyi és regionális közlekedésszervezési rendszerekben tárolt információ;

35. megállapítja, hogy az interoperabilitáshoz nemcsak ikt-intézkedésekre, hanem a fizikai infrastruktúra kiigazítására is szükség van;

36. kéri, hogy az Európai Bizottság időben tájékoztassa erről a helyi és regionális önkormányzatokat. A helyi és regionális infrastrukturális beruházásokat úgy kell megvalósítani, hogy teljesüljenek a C-ITS-re vonatkozó követelmények. Az interoperabilitáshoz elengedhetetlen a nagyobb fokú egységesítés;

37. megállapítja, hogy a különféle európai közlekedési módok közötti interoperabilitás érdekében az EU részéről több figyelmet kell fordítani egyfelől a C-ITS jelentőségére az intermodális közlekedési csomópontok – például állomások és terminálok – szempontjából, másfelől arra, hogy ezek a csomópontok jórészt városi régiókban és városokban helyezkednek el;

38. kéri, hogy az Európai Bizottság a helyi és regionális önkormányzatokkal (vagy ezek képviselőivel) együttműködésben térképezze fel, hogy milyen szűk keresztmetszetekkel szembesülünk, ha intermodális közlekedési csomópontoknál alkalmazunk C-ITS-eket, és dolgozzanak ki intézkedéseket ezeknek az akadályoknak a felszámolására;

Jogi keret

39. egyetért azzal, hogy egy interoperábilis rendszer létrehozásához uniós szabványügyi szabályokat, illetve kommunikációs rendszerekkel és technológiákkal kapcsolatos jogszabályokat kell kidolgozni;

40. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy – tekintettel a helyi és regionális önkormányzatok jelentőségére a C-ITS fejlesztése szempontjából – a jogi keretek kidolgozásába a helyi és regionális önkormányzatokat (vagy ezek képviselőit) is szorosan vonja be;

41. úgy véli, hogy mind a C-ITS bevezetésének, mind pedig annak érdekében, hogy megvalósíthassuk a végső célokat, azaz bevezethessük a fenntartható automatizált közlekedést, a mobilitást mint szolgáltatást és a háztól házig szállítást, európai szinten nemcsak a szabályozás nélkülözhetetlen, hanem az alábbi intézkedések is:

- koordináció: több koordinációra van szükség a különböző összefüggő európai munkacsomagok között, illetve az Európai Bizottság és a helyi és regionális önkormányzatok között,
- a megvalósítás és kísérletezés lehetővé tétele: a C-ITS irányába mutató jelenlegi fejlesztések motorja jórészt a piac és a technológia, de kiegészítő intézkedésekre is szükség van minden kormányzati szinten, hogy különböző közlekedési környezetekben és közlekedési módok keretében meg lehessen valósítani C-ITS-eket,
- kutatás: meg kell vizsgálni például, hogy milyen kiigazításokra van szükség a fizikai infrastruktúrában, és forgatókönyveket kell készíteni, hogy a jelentős bizonytalanságok ellenére is ki lehessen alakítani hosszú távú elképzeléseket,
- nyomon követés és értékelés: a 2019 utáni irányok kitűzése érdekében már most meg kell határozni, hogy miként kövessük nyomon és értékeljük az első és második szakaszhoz tartozó intézkedések végrehajtását, a piac és a nagyközönség általi elfogadottságot, a műszaki fejlődést, a különböző típusú (városi és vidéki) régiókban kialakult helyzetet, a különféle típusú infrastruktúrákat (nemzetközi, országos, regionális és helyi) és közlekedési módokat (közúti, vasúti, légi közlekedés) az áru fuvarozásban és a személyszállításban egyaránt,
- folyamatos nyomon követésre van szükség, mert csak így lehet megállapítani, hogy az elképzelhető forgatókönyvek közül melyik válik valóra,
- kommunikáció: visszajelzési lehetőségeket is kínáló, célirányos kommunikációra van szükség egyfelől a helyi és regionális önkormányzatok felé, hogy létrejöhessen a régiók közötti interoperabilitás, másfelől (az önkormányzatok segítségével) a nagyközönség felé, a közvélemény támogatásának megszerzése érdekében;

Nemzetközi együttműködés

42. megállapítja, hogy a közleményben az Európai Bizottság indokoltan fordít figyelmet az egyes országok közötti nemzetközi együttműködésre, de a C-ITS lehetővé tétele érdekében sok tevékenységre (szükségszerűen) helyi és regionális szinten kerül sor. Különböző szinteken, különböző hatóságok részvételével zajló döntéshozatalra van tehát szükség. Ezt megfelelően össze kell hangolni, ezért fontos, hogy az Európai Bizottság és a helyi és regionális önkormányzatok között folyamatosan jó legyen a kommunikáció;

43. olyan intézkedéseket sürget, amelyek biztosítják a személyes adatok és a felhasználók magánszférájának megfelelő védelmét, ami az együttműködő, összekapcsolt és automatizált járművek sikeres alkalmazásának egyik meghatározó tényezője;
44. ezért kéri, hogy az Európai Bizottság ösztönözze a különböző országok helyi és regionális önkormányzatai közötti nemzetközi együttműködést, hogy minél jobban össze lehessen kötni a helyi és regionális projekteket, teszteket és kísérleteket, és meg lehessen osztani az ismereteket;
45. szorgalmazza, hogy ehhez dolgozzanak ki és terjesszenek elő egy egyedi megközelítést (például az Üzemanyagcella- és Hidrogéntechológiai Közös Vállalkozás mintájára, amelyben az Európai Bizottság támogatásával gazdasági szereplők és aktív szerepet vállaló helyi és regionális önkormányzatok működnek együtt).

Kelt Brüsszelben, 2017. október 10-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Karl-Heinz LAMBERTZ

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A területi ellenálló képesség megerősítése: a régiók és a városok alkalmassá tétele a globalizáció kezelésére

(2018/C 054/07)

Főelőadó Micaela Fanelli (IT/PES), Riccia (Campobasso) polgármestere

Referenciaszöveg Vitaanyag a globalizáció előnyünkre fordításáról

COM(2017) 240 final

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

I. ÁLTALÁNOS MEGJEGYZÉSEK

1. üdvözlí, hogy A *globalizációban rejlő lehetőségek kiaknázásáról* szóló vitaanyag bemutatásával az Európai Bizottság elismeri a globalizációt mint az Európai Unió jövőjéről szóló vitafolyamat lényeges elemét ⁽¹⁾. Valójában az EU azon képessége, hogy formálja a globalizációt és kezelje annak hatását, kulcsfontosságú az Európa jövőjéről szóló nyilvános vita és a polgárok EU-val szembeni elvárásainak legitimitása szempontjából;
2. elismeri, hogy az Európai Bizottság eddig átfogó és tudatos megközelítést alkalmazott ebben a kérdésben, mindenekelőtt azért, hogy 2017. szeptember 14-én gyors nyomkövetési intézkedéseket terjesztett be a vitaanyag kapcsán egy olyan kereskedelmi csomag formájában, amely egy, a külföldi közvetlen befektetések átvilágítására szolgáló európai keretet, valamint egy beruházási vitákkal foglalkozó állandó többoldalú bíróságot ismertett. Erről a kereskedelmi csomagról az RB külön véleményt dolgoz majd ki. Mindazonáltal az RB hangsúlyozza, hogy az Európai Bizottságnak a globalizációt illetően holisztikus megközelítést kell követnie, amely kiterjed mindenekelőtt olyan területekre, mint a szociálpolitika, az emberi tőke és az innováció, a migráció, valamint a demográfiai változások és azok területi hatásai;
3. üdvözlí továbbá a globalizációból adódó esélyek és kihívások kiegyensúlyozott leírását „A globalizáció előnyünkre fordításáról” szóló vitaanyagban. A globalizáció a világ számos régiójában hozzájárult a gazdasági növekedéshez, és ezáltal sok európai polgár életszínvonalát is növelte. Azonban nem minden régió és a lakosság nem minden csoportja profitált azonos mértékben a globalizáció hatásaiból. Ezenkívül sokakban bizonytalanságot keltenek a mélyreható változások. Az EU-nak továbbra is tevékeny szerepet kell vállalnia a globalizációs folyamat alakításában, és aktívan ki kell használnia az ebből adódó esélyeket. Célként azt kell kitűzni, hogy mind az EU-n belül, mind világszerte igazságosabban oszlojanak meg a globalizáció kínálta esélyek;
4. hangsúlyozza, hogy a pénzügyi, a társadalmi és a kohéziós politikákra vonatkozó stratégiai megközelítés alapvető szerepet játszik az ahhoz szükséges nagyobb kapacitás megteremtésben, hogy pozitív választ lehessen adni a globalizáció kihívásaira, továbbá hangsúlyozza a fokozottabb és jobb koordináció sürgető szükségességét;
5. támogatja az Európai Bizottság azon szándékát, hogy a globalizáció kínálta esélyek igazságosabb elosztása érdekében nemzetközi partnereivel karöltve megerősítse a globális kormányzást. Javítani kell a nemzetközi politikák elfogadottságát azért, hogy több – időigényes és megfelelően kialakítandó – demokratikus vitát folytassunk. Az EU itt kamatoztathatja az európai integrációs folyamatban szerzett tapasztalatait, és felléphet egy multilaterális jellegű és szigorú szabályokon alapuló békés világrend érdekében;
6. üdvözlí, hogy az Európai Bizottság elismerte az erős regionális dimenziót a globalizációval kapcsolatos különböző szakpolitikai területeken, a globalizáció területileg egyenlőtlen hatásait ⁽²⁾ és a kormányzat minden szintjének közös felelősségét annak érdekében, hogy az európai gazdaság versenyképesebbé, fenntarthatóbbá és rugalmasabbá váljon a globalizációval szemben, és gondoskodni kell arról, hogy – amint azt a 2017-es éves növekedési jelentés (AGS) hangsúlyozza – a globalizáció előnyeiből „méltányos módon” részesüljenek a különböző társadalmi csoportok, kiváltképp a fiatalok, és az egyenlőséggel, méltányossággal és inkluzivitással kapcsolatos szempontokra tekintettel minden szinten fel kell hívni a figyelmet a szakpolitikák és a reformok jövedelemelosztásra gyakorolt hatására ⁽³⁾;

⁽¹⁾ A Régiók Európai Bizottságának „Fehér könyv Európa jövőjéről – A 27 tagú EU útja 2025-ig: gondolatok és forgatókönyvek” című, 2017. május 12-én elfogadott állásfoglalását követően az RB konzultációt kezdeményezett, amelynek eredményeit egy 2018 közepén elfogadandó véleményben fogja ismertetni.

⁽²⁾ Vitaanyag az Európai Unió pénzügyeinek jövőjéről, 16. o.

⁽³⁾ COM(2016) 725 final, 2016.11.16.

7. hangsúlyozza azonban, hogy a globalizáció munkaerőpiacokra gyakorolt egyenlőtlen hatásainak megvitatásakor a dokumentum nem foglalkozik kellő mértékben az Unión belüli eltérő területi hatásokkal, annak válsággal és megszorító politikákkal való kölcsönhatásával, a nagy munkaerő-kínálattal rendelkező szegmensekben a készségek elértéktelenedése és az alulfoglalkoztatottság – elsősorban a fiatalabb generációk körében megfigyelhető – jelenségének jelentőségével, valamint a kisebb munkaerő-kínálattal rendelkező szegmenseken belüli kínálatcsökkenéshez fűződő kapcsolatával;

8. hangsúlyozza, hogy alapvetően fontos fenntartani a helyi és regionális önkormányzatok beruházási képességét mint a globalizációval szembeni ellenálló képesség egyik elemét. Ismételten rámutat ezért arra, hogy a tagállamoknál és a helyi és regionális önkormányzatoknál az európai strukturális és beruházási alapok és az EBB általi társfinanszírozás keretében felmerülő állami kiadásokat nem helyénvaló a Stabilitási és Növekedési Paktumban meghatározott strukturális kiadások közé sorolni, hiszen ezek a beruházások természetüknél fogva általános európai érdekű beruházások, amelyek a gazdasági növekedés előmozdítása tekintetében bizonyítottan fellendítő hatással bírnak ⁽⁴⁾;

9. ismét azon meggyőződésének ad hangot, hogy a növekedés nem vonhat maga után egyenlőtlenséget és társadalmi kirekesztést, és emlékeztet arra, hogy az EUSZ 3. cikkének (3) bekezdése arra kötelezi az Uniót, hogy magas versenyképességgű, teljes foglalkoztatottságot és társadalmi haladást célul kitűző szociális piacgazdaságot hozzon létre; hangsúlyozza továbbá, hogy az EUMSZ 9. cikke – az EUMSZ horizontális „szociális” záradéka – felhívja az Uniót, hogy valamennyi politikája és tevékenysége tekintetében vegye figyelembe a megfelelő szociális biztonság biztosítására és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemre vonatkozó követelményeket;

10. hangsúlyozza, hogy a közelmúltban végzett kutatások szerint a jóléti politikák költségei nem rontják a versenyképességet, következésképpen a nemzeti jóléti rendszereket inkább produktív tényezőnek kell tekinteni, nem pedig gazdasági féknek, és e tekintetben megjegyzi, hogy az OECD ⁽⁵⁾ a termelékenység és a foglalkoztatás mellett első ízben tekint elsődleges céljának a befogadást, hangsúlyozva, hogy a kormányoknak jobban oda kell figyelniük a reformok költségeinek jobban kitett társadalmi csoportokra;

11. ismét aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az európai költségvetési szabályok időnként megnehezítik a globalizáció eredményeinek a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok közötti elosztását, a szociális védelmi mechanizmusok csökkentésével és a vagyon újraelosztásával pedig gyakran tovább súlyosbítják a nehézségeket; hangsúlyozza, hogy a regionális és helyi önkormányzatok fontos szerepet játszanak a közszolgáltatások ⁽⁶⁾ nyújtásában, és elítéli, hogy a változatlan költségvetési szabályok miatt egyre nagyobb nehézségekbe ütközik, hogy megőrizték a szolgáltatások színvonalát és bizottságok az innovációt. Azt várja ezért, hogy – mindenekelőtt az európai szemeszter folyamatában – jobban ismerjék el azt a szerepet, amelyet a helyi és regionális önkormányzatok játszanak a fenntartható fejlesztési célok közül a 11. cél megvalósításában az inkluzivitás, a biztonság, az ellenálló képesség és a fenntarthatóság kapcsán;

12. üdvözli az Európai Bizottság európai szociális dimenzióról szóló vitaanyagát és a szociális jogok európai pillérére vonatkozó javaslatát ⁽⁷⁾, és úgy véli, hogy mindkét kezdeményezés döntő előrelépést jelent a jobb európai élet- és munkakörülmények megteremtése irányába mutató konvergenciafolyamatban és a globalizáció előnyeinek jobb elosztása terén; támogatja a társadalmi értékelési kerettel kapcsolatos elképzelést, és kötelező társadalmi célok beépítését tartja szükségesnek;

13. javasolja az „egységes strukturális reformok” támogatásának megszüntetését, miközben egy olyan, a globalizáció előnyünkre fordítására irányuló uniós stratégiát kell kidolgozni, mely három fő tengely köré épül: egy világos *proaktív stratégiára* a készségek, a tudás, az infrastruktúra és így a regionális versenyképesség javításának érdekében, hogy valamennyi uniós terület előnyére fordítsa a globalizáció lehetőségeit, egy *enyhítési stratégiára*, beleértve az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alapot (EGAA) és más szociálpolitikai eszközöket, valamint az európai, nemzeti, regionális és helyi szintű demokratikus elszámoltathatóságra épülő *részvételi stratégiára*, hogy jobban bevonják a polgárokat az uniós politikák kialakításába;

⁽⁴⁾ A Régiók Bizottsága „Az uniós tevékenységi területekre vonatkozó közkiadások minőségének javítása” című véleménye; BUDG-V-009, COR-2014-04885, előadó: Catiuscia Marini (IT/PES); A Régiók Bizottsága „A Stabilitási és Növekedési Paktum hatályos szabályai által biztosított rugalmasság legjobb kihasználása” című véleménye; ECON-VI/002, COR-2015-01185, előadó: Olga Zrihen (BE/PES); A Régiók Bizottsága „A beruházási hiány kezelése: Hogyan válaszoljunk a kihívásokra?” című véleménye, ECON-VI/014, előadó: Markku Markkula (FI/EPP), 2017. február 8–9.

⁽⁵⁾ OECD, *Going for Growth*, 2017

⁽⁶⁾ Európai Bizottság, *Hatodik jelentés a gazdasági, társadalmi és területi kohézióról*, 2014.

⁽⁷⁾ A Régiók Bizottsága jelenleg dolgozik a szociális jogok európai pilléréről, illetve az európai szociális dimenzióról szóló vitaanyagról szóló véleményén (előadó: Mauro D'Attis (IT/EPP), elfogadása a Régiók Bizottságának 2017. október 9–11-i plenáris ülésén várható).

14. megismétli az európai politikák megújított és megerősített „területi” megközelítésének központi jelentőségét, amely lehetővé teszi a piacok globális integrációja által előidézett átszervezési és területi agglomerációs folyamatok hatékony irányítását. A kohéziós politika e központi jelentőségű újraorientálása elengedhetetlen a nagyvárosi és a városi területek közötti, valamint az e területek és a vidéki térségek közötti növekvő társadalmi-területi egyenlőtlenségek mérsékléséhez, amelyek társadalmi jólétre gyakorolt kedvezőtlen hatásai az Unió politikai és intézményi egyensúlyát fenyegetik.

II. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A kereskedelempolitikával kapcsolatban

15. rámutat arra, hogy a kereskedelem önmagában nem cél, hanem az EU-nak az EUSZ 3. cikkében meghatározott átfogó célkitűzéseinek, valamint az Európa 2020 stratégiának, a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó Fenntartható Fejlesztési menetrendnek és a Fenntartható Fejlesztési célok megvalósításának eszközeként kell rá tekinteni ⁽⁸⁾;

16. üdvözli az Európai Bizottság elkötelezettségét a kereskedelmi tárgyalási folyamatok átláthatóságának növelése mellett. Arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a kereskedelmi megállapodásokkal kapcsolatos tárgyalások és döntéshozatali folyamat során a közös uniós álláspont kialakításakor folytasson hatékony párbeszédet valamennyi kormányzati szinttel és az érdekeltekkel, és a tárgyalások eredményeit megfelelően kommunikálja. Felszólítja továbbá a tagállamokat, hogy növeljék az átláthatóságot már abban a szakaszban, amikor a kereskedelempolitikai célkitűzéseket egy adott kereskedelmi tárgyalásra megfogalmazza;

17. rámutat arra, hogy az EUMSZ 3. cikkének (1) bekezdése értelmében a közös kereskedelempolitika az EU kizárólagos hatáskörébe tartozik. Ugyanakkor a szubszidiaritás elvét is szem előtt tartva a folyamat minél korábbi szakaszában tisztázni kell, hogy miként oszlanak meg pontosan a kereskedelmi megállapodásokról folyó tárgyalásokkal kapcsolatos hatáskörök abban az esetben, ha az adott tárgyalások tagállami illetékességi körökre is kihatnak;

18. úgy véli, hogy az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak intézkedéseket kellene hozniuk a helyi és regionális önkormányzatok kereskedelmi tárgyalásokban való részvételének garantálására;

19. emlékeztet arra, hogy csak néhány nappal az Európai Bizottság 2017. május 10-i vitaanyagának közzététele után, 2017. május 16-án, az Európai Bíróság (EB) ismertette a Szingapúrral kötött szabadkereskedelmi megállapodásról szóló 2/2015. számú véleményét, amely arra a következtetésre jutott, hogy az ilyen típusú megállapodások az EU kizárólagos hatáskörébe tartoznak, kivéve a befektetések védelmével kapcsolatos rendelkezéseket, amelyekre vonatkozó hatáskörön az EU és a tagállamok osztoznak. Következésképpen az Európai Bizottság a jövőben javasolhat olyan kereskedelmi megállapodásokat, amelyek csak az EU kizárólagos hatáskörébe tartozó területekre vonatkoznak. Ez a megközelítés azonban nem indíthatja arra az Európai Bizottságot, hogy visszafogja a valamennyi kormányzati szint felé irányuló átláthatóságra és társadalmi integrációra vonatkozó törekvéseit. Éppen ezért az RB azt várja az Európai Bizottságtól, hogy teremtsen lehetőséget arra, hogy az RB is képviseltesse magát abban az uniós kereskedelmi megállapodásokkal foglalkozó tanácsadó csoportban, amelynek létrehozását a Kiegyensúlyozott és progresszív kereskedelempolitika a globalizáció előnyünkre fordítása érdekében című 2017. szeptember 13-i közleményében ⁽⁹⁾ bejelentette;

20. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy az új európai fejlesztéspolitikai konszenzus révén érje el a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend célkitűzéseit. A szegénység és a növekvő globális egyenlőtlenségek elleni küzdelem a menekülthullámok okainak csökkentéséhez is hozzájárulhat;

21. megjegyzi, hogy a globális növekedés legnagyobb része az EU-n kívülről fog jönni a jövőben. Ugyanakkor a vámjellegű akadályokat jelentősen csökkentették a többoldalú és kétoldalú megállapodások révén. Ezért nagyobb nyomásgyakorlás várható a nem vámjellegű akadályok (NTB) és a szabályozási kérdések tekintetében. Mindazonáltal továbbra is teljes mértékben tiszteletben kell tartani az európai, nemzeti, regionális és helyi hatóságok közérdekű szabályozási jogát, valamint a nemzeti, regionális és helyi hatóságok szerepét és széles mérlegelési jogkörét az általános gazdasági érdekű szolgáltatások szervezése és nyújtása terén. A szabályozási együttműködés nem veszélyeztetheti a demokratikus jogalkotási folyamatokat;

22. üdvözli az Európai Bizottság megközelítését abban a tekintetben, hogy a fenntartható növekedés és a munkahelyteremtés fejlődő országokban – az Európai Fenntartható Fejlődési Alap (EFFA) keretében javasolt „külső beruházási terv” révén – történő támogatása során igyekezzünk fokozni a magánszektorral való együttműködést. E tekintetben megfelelő eszközöket kell kialakítani, amelyek biztosíthatják a magánberuházások fenntartható és méltányos, nem pusztán profitorientált, hanem a fejlődő országok érdekeit is szolgáló hatását;

⁽⁸⁾ A Régiók Bizottsága „A következő lépések Európa fenntartható jövőjéért – Európai fellépés a fenntarthatóságért” című véleménye, CIVEX-VI/020, előadó: Franco Iacop (IT/PES), 2017. április 6.

⁽⁹⁾ COM(2017) 492.

23. hangsúlyozza, hogy a 2/2015. számú véleményében az EB úgy ítéli meg, hogy „a (...) kereskedelem (...) liberalizációja annak függvénye, hogy a felek teljesítik a munkavállalók szociális védelmével és a környezetvédelemmel kapcsolatos nemzetközi kötelezettségeiket”. (166. bekezdés). Ezért úgy véli, hogy a szabadkereskedelmi megállapodásokkal kapcsolatos tárgyalási irányelveknek (FTA) meg kell őrizniük az előzetes fenntarthatósági hatásvizsgálatok követelményeit. A kereskedelmi megállapodásoknak tiszteletben kell tartaniuk a meglévő jogszabályi normákat és munkaügyi törvényeket is, amelyekkel a jövőbeli szabadkereskedelmi megállapodásoknak külön fejezetben kell foglalkozniuk;

24. támogatja az Európai Bizottságot abban a törekvésében, hogy továbbra is egy multilaterális alapú, szigorú szabályokon nyugvó világrend mellett kötelezzük el magunkat. Ennek része olyan kereskedelempolitikai megállapodások betartása, hatékony végrehajtása és átlátható továbbfejlesztése, amelyek a méltányos versenyfeltételek biztosítását, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) nyolc legfontosabb munkajogi normájának szellemében az alapvető munkavállalói jogok megerősítését és a magas európai védelmi szintnek éppen a „déli országokkal” való kapcsolatokban is következetesen végigvitt biztosítását szolgálják;

25. felszólítja a Tanácsot, hogy késedelem nélkül jusson megállapodásra a kereskedelmi védelmi eszközök reformját és különösen az EU új dömpingellenes módszertanát illetően. Továbbá hivatkozik a GATT-megállapodás XXI. cikke, valamint az EUMSZ 65. és 346. cikke alapján a „stratégiai beruházások” meghatározására vonatkozó kritériumok összehangolására, mind az értékek (intervenciók küszöbértékek), mind pedig az ágazatok tekintetében, amikor a közbiztonság a tét és a kereskedelmi partnerek nem garantálják a kölcsönösséget. Ennek fényében üdvözlí az Európai Bizottság által szeptember 13-án beterjesztett, az EU stratégiai ágazataiban a külföldi befektetések átvilágítására irányuló rendeletjavaslat filozófiáját. Ez fontos lépés ahhoz, hogy egyenlő versenyfeltételeket teremthessünk Európában, és jobb védelmet biztosíthassunk mindenekelőtt a harmadik országok állami irányítás alatt álló vállalatai által az Unióban történő vállalatfelvásárlások esetében;

26. rámutat, hogy további szabadkereskedelmi megállapodások megkötése esetén figyelni kell arra, hogy tekintettel legyünk az EU-ban alkalmazott szigorú normákra, például a fogyasztóvédelem, a környezet- és természetvédelem vagy az adatvédelem terén;

27. hangsúlyozza, hogy exportorientált gazdaságként az EU számára előnyös lehet, ha bevonja a közbeszerzést a nemzetközi kereskedelmi megállapodásokba. Az EU ezen a területen, mivel érvényesíti a WTO Kormányzati Közbeszerzési Megállapodását, már ma is a világ egyik legnyitottabb gazdasága. A közbeszerzési piacok további, aszimmetrikus megnyitása nem lenne célravezető. Mivel azonban az EU közbeszerzési piacainak nyitottsága és a fő kereskedelmi partnerek korlátozó gyakorlata közötti eltérések túlságosan nagyok, és a nyitottság kölcsönösségét nem garantálják, meg kell fontolni az EU-n belül egy önkéntes, nem kötelező erejű kezdeményezést, a „Vásároljon az európai régiókból charta” mintájára, amely támogatja a kiváló minőségű helyi és regionális termékeket Európában. Egy ilyen kezdeményezés többek között tisztázhatná, hogyan ösztönözhető a „Made in European Regions” termékek vásárlása. Az RB megismétli az Európai Bizottság felé régóta fennálló felhívását, hogy nyújtson be jogalkotási javaslatot a földrajzi jelzések oltalmának a nem mezőgazdasági termékekre történő kiterjesztéséről;

28. hangsúlyozza, hogy a nemzetközi tevékenységekben részt vevő kkv-k százalékos aránya még mindig nagyon alacsony; elismeri az EU gazdasági diplomáciájának jelentőségét a tekintetben, hogy segítsen teljes mértékben kiaknázni ezt a kihasználatlan potenciált, és hangsúlyozza, hogy jobb koordinációra van szükség az EU, a tagállamok, a helyi és regionális önkormányzatok és a pénzintézetek, például az Európai Beruházási Bank (EBB) között a piaci hozzáférés előtt álló tartós akadályok leküzdése és annak érdekében, hogy jobban kihasználjuk a világon működő uniós képviseletek, valamint az európai kereskedelmi és iparkamarák hálózatát;

29. úgy véli, hogy az EU-nak az adózási átláthatóságot, a méltányosságot és a hatékonyságot kell a kereskedelempolitika legfontosabb prioritásai közé helyezni, és biztosítani kell az olyan közös szabványok végrehajtásának világszintű összehangolását, mint az OECD által javasolt adóalap-erőzítő és nyereségátcsoportosítási kezdeményezés (BEPS);

30. támogatja emellett azt az adóztatással kapcsolatos felhívást, hogy a közös összevont társaságiadó-alapról szóló európai bizottsági irányelvjavaslatokhoz kapcsolódóan az Európai Bizottságnak az egységes piaci versenyfeltételek torzulásának megelőzése érdekében javaslatot kellene tennie egy, a digitális vállalatok Európában realizált forgalmára kivetendő, úgynevezett „kiegyenlítő adó” létrehozására, amely az EUMSZ 116. cikkén alapulna;

31. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az Eurofound által elsősorban az Európai Visszatelepítési Figyelőn (European Reshoring Monitor) keresztül végzett figyelemre méltó elemzése ellenére nem állnak rendelkezésre megfelelő eszközök arra, hogy konkrét adatokon keresztül mérjék a globalizáció regionális szintű esetleges aszimmetrikus hatását, és ezért ismételten felhívja az Európai Bizottságot, hogy a szisztematikus területi hatásvizsgálatokat az RB-vel és a Közös Kutatóközpont területi politikával foglalkozó tudásközpontjával együttműködve a kereskedelmi tárgyalások elindítása előtt folytassa le;

A belső politikákkal kapcsolatban

32. elvárta volna, hogy a vitaanyag konkrét intézkedéseket javasoljon az EGAA fejlesztésére, kitérve néhány hiányosságára, többek között: korlátozott költségvetési hatásköre (évi 150 millió euró a 2014–2020 közötti időszakra); a hosszadalmas eljárások, annak köszönhetően, hogy nem része az Unió többéves pénzügyi keretének (MFF); a tagállamok általi társfinanszírozás magas aránya (legalább 40 %). Ezért a következőket sürgeti: az EGAA kiegészítése egy megelőző résszel; költségvetésének növelése legalább évi 500 millió euróra; integrációja a többéves pénzügyi keretbe; az EGAA kiváltására vonatkozó kritériumok jelentős csökkentése; szinergiák biztosítása az európai strukturális és beruházási alapokkal; nagyobb rugalmasság biztosítása a régiók és területek sajátos szükségleteinek kielégítése érdekében ⁽¹⁰⁾;

33. Meg van győződve arról, hogy a jelenlegi globális nyomás egy átfogó és helyhez kötött uniós iparstratégiát ⁽¹¹⁾ igényel, amely magában foglalja a vonatkozó uniós politikák és eszközök közötti stratégiai koordinációt;

34. hangsúlyozza, hogy – ahogy az az európai bizottsági dokumentumokban is szerepel – a mélyreható gazdasági átalakulás helyi szinten zajlik, ahol az ipar és a lakosság kölcsönösen hatást gyakorolnak egymásra. Ezért tehát elsősorban a helyi és regionális szintű beruházási szükségletekre kell koncentrálnunk, hogy valamennyi régió élvezhesse a belső piac előnyeit, és jobban felkészülhessen a globalizáció jelentette kihívások leküzdésére. Az európai strukturális és beruházási alapokat és különösen az Európai Stratégiai Beruházási Alapot össze kell hangolni, hogy segíthessenek a régióknak az „intelligens” szakosodási stratégiáik terén, és ténylegesen hozzáférhetővé kell tenni őket minden régió számára egy fokozatos innovációs folyamat révén, amelynek valamennyi területi szereplőre ki kell terjednie;

35. hangsúlyozza, hogy az EU, amely jelenleg a világ legnagyobb élelmiszer importőre és exportőre, fokozta a harmadik országoktól való függőségét. Az európai mezőgazdasági árak egyre inkább a legalacsonyabb világpiaci árhoz kapcsolódnak, és így az európai termelők egyre nagyobb versenynek vannak kitéve, ugyanakkor a legszigorúbb környezetvédelmi, társadalmi és egészségügyi szabályoknak kell megfelelniük. Az Unió növekvő importfüggősége szintén ellentétes az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésére irányuló céljával. Ráadásul az Unió európai termelési költség alatti többlet exportja veszélyezteti a fejlődő országok mezőgazdasági termelőinek megélhetését, ezáltal elvándorlásra ösztönzi a vidéki lakosságot, ami ellentétben áll az EU-nak az ENSZ fenntartható fejlesztési céljaival (SDG) szembeni elkötelezettségével. Megismétli ezért a KAP reformjára irányuló felhívását, hogy igazságosabbá és fenntarthatóbbá váljon ⁽¹²⁾;

36. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy munkahelyek szűnhetnek meg annak folytán, hogy európai vállalatok olyan, Európán kívüli területekre települnek át, ahol alacsonyabb szintű szociális, adóügyi és környezetvédelmi elvárások vannak érvényben;

37. hangsúlyozza, hogy a szociális jogok európai pillére hozzájárulhat a lakhatási és munkakörülmények javításához és a szegénység leküzdéséhez, ha konkrét jogalkotási nyomkövetési intézkedésekben jelenik meg, és ha jobban megerősítik a szociális mutatók szerepét és profilját az európai szemeszteren belül;

38. hangsúlyozza, hogy a globalizációra vonatkozó európai stratégia kidolgozásában a nemzetközi migráció kérdése központi jelentőséggel bír, és ismételten támogatja ⁽¹³⁾ a 2015-ös európai migrációs menetrendet, emlékeztetve különösen arra, hogy nyomon kell követni a szilárd közös menekültügyi és legális bevándorlási politika elfogadásával kapcsolatos kötelezettségvállalásokat, partnerségeket kell létrehozni olyan harmadik országokkal, ahol elismerik a helyi és regionális önkormányzatok szerepét, valamint az ENSZ fejlesztési céljainak megvalósítása érdekében be kell vezetni egy nemzetközi beruházási tervet;

⁽¹⁰⁾ Figyelembe véve különösen azt, hogy az Egyesült Államok azonos programja („Trade Adjustment Assistance / TAA”) nem ír elő minimális létszámcsoökkentési küszöbértéket.

⁽¹¹⁾ Heinz Lehmann (DE/EPP) jelenleg egy RB-s saját kezdeményezésű véleményen dolgozik „Az iparra vonatkozó európai stratégia: a helyi és regionális önkormányzatok szerepe és szempontjai” címmel.

⁽¹²⁾ Lásd az RB „A KAP 2020 után” című véleményét, előadó: Guillaume Cros (PES/FR), elfogadás: 2017. július 12., AC NAT-VI/21 (HL C 342., 2017.10.12., 10. o.).

⁽¹³⁾ Lásd a Régiók Európai Bizottsága „A harmadik országokkal kialakítandó migrációs partnerségi keret” című véleményét, előadó: Peter Bossman (SI/PES), elfogadva 2017. február 9-én, COR-2016-04555-00-00-AC.

39. noha a szakképzett munkavállalók harmadik országokból az EU-ba irányuló legális migrációja hozzájárul az EU gazdaságának fenntartható növekedéséhez, fontos számot vetni azzal a negatív hatással is, amelyet ez az agyelszívás a partnerországok jövőbeli gazdasági fejlődésére gyakorol;

40. ismételten hangsúlyozza, hogy el kell érni azt, hogy a kohéziós politika nagyobb mértékben tudja mérsékelni a globalizáció régiókra és területekre gyakorolt kedvezőtlen hatásait, illetve fokozni tudja annak kedvező hatásait olyan helyi fejlesztési stratégiák kidolgozása és végrehajtása révén, amelyek versenyképesebbé, fenntarthatóbbá és rugalmasabbá teszik az európai gazdaságot; ennek érdekében az ilyen stratégiák kidolgozásában fokozni kell a helyi önkormányzatok szerepét és a nélkülözhetetlen erőforrások – információ, készségek és legitimitás – mozgósításával kapcsolatos kapacitását, különös tekintettel a nemzetközi verseny által támasztott kihívásoknak leginkább kitett területekre (*globalizációhoz való területi jog*);

41. kiemeli a migránsok hozzájárulását a fogadó országok gazdaságához; kéri, hogy fordítsanak nagyobb figyelmet az oktatás és szakképzés révén történő hatékony integrációjukra;

42. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a dokumentum nem foglalkozik megfelelően azzal, hogy valamennyi kormányzati szint intézményi kapacitását javítani kell, ami a területi fejlődést előmozdító valamennyi eszköz hatékony végrehajtásának alapvető feltétele, továbbá rámutat arra, hogy a Régiók Bizottságának elemzése szerint az 2017-es országspecifikus ajánlások 53 %-a e területre vonatkozik, valamint e területen kisebb előrehaladást értek el a végrehajtás terén. Megismétli azt a felhívását, hogy szükség van egy olyan magatartási kódexre, amely területi dimenziót adna az európai szemeszternek, amely az uniós szintű gazdasági és fiskális koordináció fő eszközét jelenti, azonban az országspecifikus ajánlások hiányos végrehajtása és az elégtelen felelősségvállalás miatt nem hozza teljes mértékben a tőle várt eredményeket;

43. hangsúlyozza, hogy az uniós városfejlesztési menetrend – az Amszterdami Paktum – hozzájárul a területfejlesztési politikák kidolgozásához, továbbá javasolja, hogy még jobban erősítse a végrehajtási eszközöket (Urbact – városfejlesztési hálózati program, innovatív várospolitikai fellépések, Polgármesterek Szövetsége, „Intelligens városok és közösségek” kezdeményezés), ugyanakkor felkéri az Európai Bizottságot, hogy biztosítsa a kulcsfontosságú kohéziós politikai eszközök – például az integrált területi beruházás (ITI) és a közösségvezérelt helyi fejlesztés (CLLD) – nagyobb fokú kihasználását, amelyeket jelenleg alig használnak;

44. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy az Európai Globalizációs Alap továbbfejlesztésekor fordítson különös figyelmet azokra a régiókra és településekre, amelyeket a globalizáció különösen kedvezőtlenül érint, hogy ne hagyjuk cserben őket mint „a globalizáció veszteseit”. Fontos, hogy a globalizációs folyamatok minden uniós polgár számára járjanak előnyökkel;

45. ismét megerősíti, hogy a kohéziós politika reformjával összhangban ⁽¹⁴⁾ eltérő megközelítéseket és helyhez kötött reformokat kell kidolgozni, amelyek egy fenntarthatóbb, az európai terület ökológiai és demográfiai egyensúlyának megőrzésén és erőforrásainak teljes körű kihasználásán alapuló fejlesztési modell ⁽¹⁵⁾ létrehozása érdekében kiaknázzák a vidéki területek sajátosságait és lehetőségeit;

46. felkéri az Európai Bizottságot, hogy fejlessze tovább a „területi rugalmasság” fogalmát azáltal, hogy előmozdítja az uniós politikák fokozatos tájékoztatására épülő európai paradigmát. E paradigma kialakítása során a központi témák közé tartozik a területi termelési és gazdasági alapok diverzifikációja, a városi, városkörnyéki és vidéki területek termelési, társadalmi és intézményi kapcsolatainak fejlesztése, az erőforrások ciklusainak fenntartható átalakulása, a felmerülő – például az éghajlatváltozással kapcsolatos – kockázatokra és kihívásokra való reakálási képesség, valamint a társadalmi tőke helyi szintű proaktív fejlesztése.

Kelt Brüsszelben, 2017. október 10-én.

a Régiók Európai Bizottsága
elnöke

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽¹⁴⁾ Fabrizio Barca, „Állásfoglalás: az EU kohéziós politikája, hosszú távú perspektíva. Az EU nagy lehetősége”. 7. kohéziós fórum, Brüsszel, 2017. június 26–27.

⁽¹⁵⁾ Példaként ld. a „belső területekre” vonatkozó olasz nemzeti stratégiát (www.agenziacoesione.gov.it/it/ariant/).

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az ellenálló képesség stratégiai megközelítése az EU külső tevékenységeiben

(2018/C 054/08)

Főelőadó

Marcin Ociepa (PL/ECR), Opole képviselő-testületének elnöke

Referenciaszöveg

Közös közlemény az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak: Az ellenálló képesség stratégiai megközelítése az EU külső tevékenységeiben

JOIN(2017) 21 final

POLITIKAI AJÁNLÁSOK**A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA**

1. üdvözlöi „Az ellenálló képesség stratégiai megközelítése az EU külső tevékenységeiben” című európai bizottsági közleményt (JOIN(2017) 21 final) és különösen azt a tényt, hogy ebben kiemelik azt a jelentős szerepet, amelyet az ellenálló képességnek az EU szomszédságában történő megerősítése terén – a szubszidiaritás és az arányosság elve alapján – központi szereplőként a helyi és regionális önkormányzatok betöltenek. Utal azonban arra, hogy ezt a szerepet nemcsak kiemelni kell, hanem annak az Európai Unió és tagállamainak konkrét politikai intézkedései révén is testet kell öltetnie, és ezért az EU partnerországainak önkormányzatait és önkormányzati szövetségeit be kell vonni például az EU külső tevékenységeibe, támogatni kell az önkormányzatok kapacitásépítését a különböző szakpolitikai területeken stb.;
2. egyetért az ellenálló képesség fogalmának az EU globális stratégiájában szereplő meghatározásával, kéri azonban az Európai Bizottságot, hogy ismerje el, hogy a helyi és regionális önkormányzatok biztosítják a társadalom ellenálló képességét és egyidejűleg a stabil demokrácia egyik alappillért, amely az érintett állam ellenálló képességét is megerősíti. Úgy véli, hogy stratégiai megközelítésében az EU-nak figyelembe kellene vennie az alulról építkező cselekvés elvét, emellett támogatnia kellene és meg kellene könnyítenie a bevált gyakorlatoknak a tagállamok és a szomszédos országok helyi és regionális önkormányzatai között cseréjét;
3. határozottan kiáll amellett, hogy bővítsék az ellenálló képesség megerősítését szolgáló intézkedéseket – mégpedig összhangban az EU kül- és biztonságpolitikára vonatkozó globális stratégiájának rendelkezéseivel, illetve kiemelten figyelembe véve az EU keleti és déli szomszédság keretében és az olyan harmadik országokkal fenntartott kapcsolatait, amelyekkel az uniós tagállamok speciális együttműködési kapcsolatot ápolnak;
4. hangsúlyozza, hogy megfelelő, hatékony és a felmerülő változások kezelése szempontjából rugalmas pénzügyi és technikai segítségnyújtási eszközöket kell kidolgozni, és ezeket döntő részben olyan konkrét intézkedések alkalmazására kellene felhasználni, melyek a programok adminisztratív költségeinek fedezése helyett az ellenálló képesség megerősítését szolgálják;
5. kiemeli az Európai Unió és az ellenálló képesség megerősítését ugyancsak célként kitűző partnerszervezetek – például az ENSZ vagy a Nemzetközi Valutaalap – közötti hatékony együttműködés jelentőségét;
6. támogatja a négy építőkövet (a kockázatok és az ellenálló képesség hiánya mögötti okok jobb elemzése; a külső feszültségek hatékonyabb nyomon követése, hogy kellő időben megfelelő intézkedéseket lehessen hozni; az ellenálló képesség figyelembevétele a külső tevékenységek tervezésénél és finanszírozásánál; nemzetközi stratégiák és eljárások kidolgozása az ellenálló képesség vonatkozásában), valamint az ellenálló képesség stratégiai megközelítésének mellékletében szereplő tíz vezérelvet, amelyek biztosítják a koncepció összekapcsolását az EU külső fellépéseivel, és amelyekben a helyi és regionális önkormányzatokat megkerülhetetlen szereplőkként említik, amelyek nélkül nem lehet igazán átfogó módon hozzájárulni a stratégia kidolgozásához, nem lehet politikai párbeszédet folytatni, és nem lehet a segítségnyújtást megtervezni és a megoldásokat a gyakorlatban megvalósítani;
7. utal arra, hogy az ellenálló képesség kérdését a megfelelő kontextusba – a fejlesztés-, beruházási és oktatáspolitikai kontextusába – kell beágyazni, és be kellene építeni a nemzetközi együttműködésről szóló megállapodásokba, ami lehetővé tenni az ellenálló képesség megerősítését szolgáló intézkedések jobb tervezését – köztük azokat is, amelyeket helyi, regionális vagy határon átnyúló szinten hajtanak végre;

8. osztja azt a felfogást, hogy a külső ellenálló képesség megerősítése nem cél, hanem eszköz. Éppen ezért a biztonság növelése és a hosszú távú stabilitás célkitűzésének megvalósítása érdekében olyan, hosszú távra szóló intézkedéseket kell hozni, amelyekben mind az uniós tagállamok, mind a partnerországok állami, társadalmi és helyi intézményei részt vesznek;

9. megerősíti, hogy az ellenálló képesség fokozása érdekében elő kell segíteni nemzeti, regionális és helyi kockázatkezelési stratégiák és tervek megvalósítását, és gondoskodni kell arról, hogy ezeket felülvizsgálják abból a szempontból, hogy megfelelnek-e a 2015–2030-as időszakra szóló sendai katasztrófakockázat-csökkentési keretnek ⁽¹⁾. Hangsúlyozza emellett, hogy a városok és régiók közötti együttműködést szélesíteni kellene, és ebben fontos szerep hárul az ENSZ katasztrófakockázat-csökkentési stratégiájának titkárságára és annak az ellenállóképes városokért folytatott kampányára;

10. úgy véli, hogy a migráció területén hozott intézkedéseket a partnerországokkal fenntartott általános politikai kapcsolatokban átfogó módon figyelembe kellene venni. Ezeknek az intézkedéseknek a partnerek önálló felelősségének elvére, az együttműködésre, valamint a nemzetközi humanitárius jog, a menekültügyi jogszabályok és az emberi jogok terén fennálló kötelezettségeik – ezen belül a védelemhez való jog – általános tiszteletben tartására kell épülniük;

11. tudomásul veszi az Európai Bizottságnak a nemi szempontokra és a különösen sebezhető ágazatokra vonatkozó álláspontját, utal azonban arra, hogy foglalkozni kell a leginkább veszélyeztetett polgárok ellenálló képességével is. Lakhelytől függően adott esetben különböző szakterületek vagy lakosságcsoportok szorulnak kiemelt védelemre, és így a fenyegetettség mértéke is különböző lehet. Az ellenálló képesség megerősítése során ezért gyakran nagyobb figyelmet szükséges szentelni az említett területeknek és lakosságcsoportoknak;

12. több olyan intézkedés meghozatalát várja, amely az EU kül- és biztonságpolitikára vonatkozó globális stratégiájában ismertetett elgondolások gyorsabb megvalósítását célozza, és hangsúlyozza, mennyire fontos az adott területhez illeszkedő megközelítés, amely az említett stratégiában foglalt célok és ezekkel összefüggésben a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend részét képező fenntartható fejlesztési célok megvalósítása kapcsán számol a helyi és regionális önkormányzatokkal;

A HELYI ÉS REGIONÁLIS ÖNKORMÁNYZATOK MINT FONTOS PARTNEREK AZ EU KÜLSŐ ELLENÁLLÓ KÉPESSÉGÉNEK FOKOZÁSÁBAN

13. hangsúlyozza azt a fontos szerepet, amely az ellenálló képesség megerősítése során a helyi és regionális önkormányzatokra hárul, hiszen ha valamilyen kockázat vagy veszély felmerül, ők jelentik a döntéshozatal és a válaszadás első vonalát, emellett ők képezik a kormánynak azt a szintjét, amely a polgárokhoz a legközelebb áll, és amelynek szilárd alapokkal kell rendelkeznie a jogállamiság és a demokrácia terén. A helyi önkormányzatok feladata a vészhelyzeti szolgáltatások (rendőrség, tűzoltók, mentők) biztosítása, és átfogó ismeretekkel rendelkeznek a közvetlen környezetről és a helyi lakosságról, mindezeknél fogva pedig nagy befolyásuk van arra, hogy az ellenálló képesség mennyire áll stabil lábakon és milyen mértékű;

14. utal arra, hogy az ellenálló képesség megerősítését célzó valamennyi intézkedés, valamint a helyi és regionális önkormányzatokkal folytatott együttműködés esetében oda kell figyelni a szubszidiaritás és az arányosság elvének betartására;

15. felhívja a figyelmet arra, hogy veszélyhelyzetek esetén milyen fontos szerepet töltenek be a helyi szereplők kapacitásai a felvilágosításban, a megelőzésben és a reagálásban, majd később az újjáépítésben – ez ugyanúgy érvényes a családokra, szövetségekre és egyházakra, mint az önkormányzatok valamennyi szintjére;

16. utal a helyi és regionális önkormányzatok kockázatfelismerésben és -értékelésben betöltött szerepére. A kidolgozott és kipróbált, a helyi adottságokkal számoló és a helyi lakossághoz igazodó kockázatkezelési módszereknek köszönhetően az önkormányzatok hatékonyan és gyorsan fel tudják ismerni a veszélyeket, és képesek felmérni a kockázatot. Éppen ezért a kockázatfelismerés és -értékelés terén jobban figyelembe kell venni a régiók és települések jelentéseit és elemzéseit;

17. utal arra, hogy szélesebb körben figyelembe kellene venni a helyi és regionális önkormányzatok tapasztalatait annak érdekében, hogy – pl. kapcsolati hálók, bevált eljárások, a párbeszéd előmozdítása stb. révén – erősíteni lehessen a politikai, humanitárius segítségnyújtási és fejlesztési területen működő uniós szereplők közötti együttműködést az EU szomszédságában előforduló hosszú távú válságok leküzdése terén. Az EU-nak egyébként komoly idevonatkozó lehetőségei vannak, amelyeket ki kellene aknázni. Ezek a keleti, déli és a legkülső uniós régiók tapasztalataiból adódnak, amelyek geostratégiai fekvésük miatt évek óta szorosan együttműködnek a szomszédságukban levő országokkal;

⁽¹⁾ CDR 05035/2016 – előadó: Adam Banaszak (PL/ECR); 2646/2014 – előadó: Harvey Siggs (UK/ECR).

18. kiemeli, hogy a települések kockázatkezelési és korai reagálási kapacitásait folyamatosan bővíteni kell;
19. kéri, hogy hozzanak olyan intézkedéseket, amelyek támogatják a helyi és regionális önkormányzatokat a kritikus infrastruktúrák védelme terén jelentkező feladataik teljesítésében, kiemelt figyelmet fordítva ennek a védelemnek a finanszírozására és arra, hogy megfelelő segédesszközök és erőforrások álljanak az önkormányzatok rendelkezésére;
20. utal arra, hogy a különböző határon átnyúló intézmények és az eurorégiók munkáját – különösen azokét, amelyek az EU külső határán fekszenek – jobban kell támogatni, hogy az infrastruktúra, a biztonság-, szociál-, oktatás-, gazdaság- és kultúrpolitika területét érintő regionális, határokon átnyúló projektek megvalósítása révén erősítsük az ellenálló képességet;
21. utal emellett arra is, hogy több olyan intézkedést kell hozni, amelyek segítik az ellenálló képességet adott esetben negatívan befolyásoló, fenyegető veszélyekre és sokkhatásokra vonatkozó információk hatékonyabb rendelkezésre bocsátását. A helyi és regionális önkormányzatokat mindenképpen állandó jelleggel be kell vonni az ezen a területen megvalósuló tájékoztatási intézkedésekbe;
22. hangsúlyozza, hogy az egyes régiókban a helyi és regionális önkormányzatok által kidolgozott, kipróbált megoldásokat, eljárásokat és példászerű módszereket a nemzeti szintnek át kell vennie, emellett célszerű volna összeállítani az önkormányzatok bevált gyakorlatainak jegyzékét, és azt az uniós, illetve az EU szomszédságpolitikája által érintett területek régióinak és településeinek rendelkezésére bocsátani;
23. javasolja, hogy fordítsanak külön figyelmet az önkormányzatok közt az oktatás területén kialakítható együttműködés kérdésére, hiszen az alapvetően fontos egy ellenállóképes társadalom felépítéséhez. Nyomatékosan kéri az Európai Unió intézményeit, hogy – a szubszidiaritás tiszteletben tartása mellett – ezen a területen támogassák az önkormányzatokat;
24. javasolja, hogy hozzanak olyan intézkedéseket, amelyek elősegítik, hogy a helyi önkormányzatok jobban tudatában legyenek a lehetséges veszélyeknek – különösen a hibrid fenyegetéseknek, de az energiabiztonságot érintő fenyegetéseknek is –, és a helyi környezetben megtegyék az óvintézkedéseket ezek kivédésére. Ezeket az intézkedéseket az adott régióban működő tudományos intézményekkel és vállalatokkal, a biztonságért felelős hatóságokkal, valamint a helyi és regionális önkormányzatokkal szoros együttműködésben kell végrehajtani;
25. rámutat a civil társadalomnak az ellenálló képesség kiépítésében játszott kulcsfontosságú szerepére, külön kiemelve a nem kormányzati szervezetek támogatását és a velük folytatott partneri együttműködést. A polgári szerepvállalás és a közhasznú szervezetek lehetővé teszik a korszerű, kreatív kampányok és tájékoztatás, illetve a humanitárius segítségnyújtás megtervezését és végrehajtását, valamint a közjó érdekét szem előtt tartó szemlélet kialakítását a partnerországok társadalmában, különösen azokban az országokban, ahol nagy eséllyel alakulhatnak ki hibrid fenyegetések;
26. hangsúlyozza, hogy fokozni kell a harmadik országok által a hibrid hadviselés keretében folytatott ellenséges propaganda elleni küzdelem érdekében tett erőfeszítéseket. Üdvözli, hogy az Európai Külügyi Szolgálat keretén belül létrehoztak egy, a keleti stratégiai kommunikációval foglalkozó munkacsoportot (East StratCom Task Force), és javasolja, hogy a munkacsoport működjön együtt a nemzeti, regionális és helyi hatóságokkal is;
27. rámutat, hogy erősíteni kell a helyi és regionális önkormányzatok konfliktusmegelőzés és béketeremtés terén folytatott együttműködését. A helyi és regionális önkormányzatok képviselik a polgárokhoz legközelebbi kormányzati szintet, és így nemcsak hogy a legjobban ismerik a helyi közösségeket, hanem a vezetésük és képviselésük terén is döntő szerepet játszanak;

A NEMZETKÖZI KÖRNYEZET SZEREPE AZ ELLENÁLLÓKÉPESSÉG KIÉPÍTÉSÉBEN

28. a helyi és regionális önkormányzatok euromediterrán közgyűlése (ARLEM), A keleti partnerség helyi és regionális önkormányzatainak konferenciája (CORLEAP), valamint a konzultatív vegyes bizottságok és a munkacsoportok keretében a nemzetközi együttműködés terén szerzett saját tapasztalataira utalva javasolja, hogy ezeket a fórumokat és a működésük révén nyert tapasztalatokat használják fel az európai szomszédságpolitika keretében tartozó országok ellenálló képességének megerősítésére;
29. hangsúlyozza annak jelentőségét, hogy az EU és harmadik országok helyi és regionális önkormányzatai mind politikai, mind pedig közigazgatási szinten megosszák egymással szakértelmüket, ismereteiket és bevált gyakorlataikat. Kiemeli, hogy az RB ezen a téren pozitív szerepet tölt be (a nicosiai kezdeményezés révén) Líbia és (az U-LEAD programnak köszönhetően) Ukrajna vonatkozásában;

30. egyetért az Európai Bizottság közleményével abban, hogy tovább kell fejleszteni azt az EBESZ-szel folytatott átfogó együttműködést, melynek célja az erőszakos konfliktusok megelőzése. Utal emellett arra, hogy az ellenálló képesség javítása kapcsán fokozni kell az együttműködést az ENSZ-szel, az Afrikai Unióval és más nemzetközi partnerekkel;

31. üdvözli, hogy az EU gondoskodni kíván arról, hogy a bevált – és többek közt a helyi és regionális önkormányzatok munkájából és tapasztalataiból nyert – uniós eljárások és normák lecsapódjanak a megfelelő (többek közt az ILO, a WHO és a G20 keretében kialakított) multilaterális eszközökben és politikai koncepciókban;

32. egyetért azzal a felfogással, hogy az ellenálló képesség kiépítése többdimenziós feladat. Az RB elsődlegesnek tekinti azokat az infrastruktúra, a biztonság, a gazdaság, a szociális szféra és az oktatás terén megteendő intézkedéseket, amelyek révén inkluzív és fenntartható fejlődés válhat lehetővé. A helyi és regionális önkormányzatok szerepe ezeken a területeken megkérdőjelezhetetlen. A földrajzi terület vonatkozásában az RB utal arra, hogy a földközi-tengeri térséghez és a keleti partnerség területéhez kapcsolódó partnerségeknek elsőbbséget kell adni. Ugyanakkor nem szabad figyelmen kívül hagyni a Közel-Kelet és Közép-Ázsia országainak az EU ellenálló képessége tekintetében játszott szerepét és az arra kifejtett hatását sem;

33. egyetért azzal a felfogással, hogy a Horizont 2020 program keretében kutatásokat kell végezni a tekintetben, hogy miként lehet megerősíteni az ellenálló képességet. Ezeknek a kutatásoknak főként a biztonság, a gazdaság, a társadalomtudományok, a biztonságos élelmiszer- és vízellátás, a migráció és a kényszerű lakóhelyelhagyás témájára kell kiterjedniük. Az RB rámutat, hogy ebbe a munkába jobban be kell vonni az adott régió tudományos központját jelentő helyi felsőoktatási és kutatási intézményeket. Ennek érdekében szélesebb körű intézkedéseket kell hozni az intézményi és szociális oldalról történő támogatás érdekében;

34. egyetért azzal a felfogással, hogy a stratégiai kommunikáció hatékony eszköz a terrorizmus és a szélsőséges mozgalmak elleni küzdelemben, illetve a kiberbűnözés elleni védelem terén. Az RB elengedhetetlennek tartja, hogy az EU és a partnerországok mielőbb meg tudják védeni magukat az olyan, kívülről jövő dezinformációs lépések befolyásától, amely az identitásunk, biztonságunk és stabilitásunk alapját képező politikai és társadalmi rendszerek hiteltelenségét célozzák;

35. utal arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok ellenálló képesség és kockázatelemzés terén meglévő képességeinek nagyobb szerepet kellene játszaniuk az ellenálló képesség erősítésében. Ez különösen érvényes az EU külső határain fekvő régiókra. Ilyen intézkedésekkel el lehet érni, hogy az emberek jobban tudatában legyenek az EU közvetlen szomszédságában kialakuló konfliktusoknak, és jobb mechanizmusokat lehet kidolgozni a kockázatok és feszültségek jellegének és hatásainak felmérésére, valamint annak értékelésére, hogy a partnerországok mennyire vannak sokkhatásoknak kitéve;

ÁGAZATSPECIFIKUS, ILLETVE EGYÉB SPECIÁLIS INTÉZKEDÉSEK AZ ELLENÁLLÓ KÉPESSÉG KIÉPÍTÉSÉNEK KONKRÉT TERÜLETÉN

36. az ellenálló képesség témakörének kontextusba helyezéséhez figyelembe kell vennünk ezt a kérdést az EU különböző (állami, regionális, helyi lakossági) szintű, ágazatspecifikus intézkedései esetében is. Egy, az adott tevékenységi és végrehajtási területen lehetséges rendkívüli körülményekkel számoló megközelítés révén az egyes szakpolitikai területek hatékonyan hozzájárulhatnak az ellenálló képesség jobb kiépítéséhez;

37. hangsúlyozza, hogy az irreguláris migráció okainak (szegénység, egyenlőtlenség, népességnövekedés, a szakmai, képzési és gazdasági perspektívák hiánya, instabilitás, konfliktusok, emberkereskedelem, szervezett bűnözés, éghajlatváltozás, környezeti károk és a kényszerű lakóhelyelhagyás hosszú távú következményei) kezelése az ellenálló képesség kiépítésének egyik kulcsa. Ennek során azt sem szabad elfelejteni, hogy a gyengébb és veszélyeztetettebb közösségek támogatása ott a leghatékonyabb, ahol közvetlen fenyegetettség áll fenn;

38. javasolja, hogy a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia tevékenységei alapján hozzanak létre egy speciális keretet a foglalkoztatás és az emberhez méltó munka elősegítése, illetve annak figyelembevétele érdekében, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak milyen helyük és szerepük van a foglalkoztatás és a szociális ügyek szakpolitikai területén;

39. utal arra, hogy ügyelni kell mindenekelőtt a kritikus közlekedési infrastruktúra biztonságára, és ennél a feladtnál a helyi és regionális önkormányzatok tevékenységét kiemelten figyelembe kell venni, mivel sok esetben közvetlenül ők felelősek az infrastruktúra állapotáért és azokért a területekért, amelyeken ez a kritikus közlekedési infrastruktúra végighalad;

40. üdvözlí, hogy az Európai Bizottság törekszik arra, hogy együttműködjön a helyi és regionális önkormányzatokkal az ellenálló képességnek a gyorsan növekvő városi térségekben való előmozdításán. Ezekben a térségekben az éghajlatváltozás következményeinek és a geofizikai veszélyeknek a korlátok között tartását célzó intézkedések kidolgozásának és az azokba történő beruházásnak a hiánya oda vezethet, hogy hirtelen sokkhatások vagy egyéb terhelések fellépése esetén a lakosság jelentős fizikai és gazdasági károkat szenved. A mögöttes kockázati tényezők megfelelő köz- és magánberuházások révén történő kezelése e téren költséghatékonyabbnak bizonyult, mint a katasztrófák utáni kárelhárító intézkedések. Hangsúlyozza a helyi és regionális önkormányzatokkal a fenntartható urbanizációról folytatott ágazati párbeszéd szerepét, melynek célja, hogy az Új városfejlesztési menetrend célkitűzéseivel összhangban erősítse az önkormányzatok ellenálló képességét és innovációs kapacitását;

41. kiemeli, hogy a környezeti és természeti katasztrófák, illetve a segítségnyújtást igénylő egyéb események esetén is nagy jelentősége van a humanitárius segítségnyújtásnak. Ennek a segítségnyújtásnak az emberiség, a semlegesség, a pártatlanság és a függetlenség alapelveinek teljes tiszteletben tartása mellett kell történnie, figyelembe véve a genfi egyezmény és kiegészítő jegyzőkönyvei alapján az emberi jogok védelmét is.

Kelt Brüsszelben, 2017. október 10-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Karl-Heinz LAMBERTZ

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az európai adatgazdaság kiépítése

(2018/C 054/09)

Előadó: Kieran McCarthy (IE/EA), Cork képviselő-testületének tagja**Referenciaszöveg:** A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az európai adatgazdaság kiépítése,

COM(2017) 9 final

POLITIKAI AJÁNLÁSOK**A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA****Az európai adatközpontú gazdaság kiépítése: az előttünk álló kihívás**

1. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok kulcsfontosságú szerepet játszanak abban, hogy megvalósítsák a digitális egységes piac ajánlásait, digitális szolgáltatásokat nyújtsanak a polgároknak, illetve digitális infrastruktúrát hozzanak létre és kezeljenek, így például adatokat állítsanak elő. A digitális szolgáltatások a helyi és regionális szintű gazdasági növekedést is serkentik, mivel széles körű lehetőségeket nyújtanak az innovációra, a kkv-k létrehozására, a vállalkozói szellem érvényesülésére, a munkahelyteremtésre és a társadalmi előrehaladásra;
2. osztja az Európai Bizottság nézetét, amely szerint az EU-nak és tagállamainak az élre kell állniuk, és – szoros együttműködésben a helyi és regionális önkormányzatokkal – az európai, nemzeti és helyi szintű erőfeszítések vezetőiként az ikt használatával és adat-előállítás segítségével komolyabb átalakulást kell előidézniük a kormányzati eljárásokban és struktúrákban annak érdekében, hogy láthatóvá tegyék a hatóságok munkájának értelmét, növeljék annak minőségét és eredményességét, és a nagyközönség, valamint a vállalkozások számára egyaránt csökkentsék a bürokráciát;
3. felkéri az Európai Bizottságot, hogy támogassa a helyi és regionális önkormányzatokat finanszírozási tevékenységeikben, egyrészt azzal, hogy továbbra is engedélyezi az európai strukturális és beruházási alapok elsőbbségi felhasználását a digitális infrastruktúra céljára, például adat- és készségfejlesztésre az összes európai régióban, másrészt pedig azzal, hogy elismeri a vidéki, hegyvidéki és ritkán lakott térségekben, illetve szigeteken az általános gazdasági érdekű szolgáltatásoknak tekintendő digitális fejlesztési projektek előtt álló technológiai akadályokat;
4. felhívja a figyelmet, hogy a hátrányos helyzetű régiók nem rendelkeznek a digitális adatgazdaság kiépítéséhez szükséges alpinfrastruktúrával és szakértelemmel, ennek értelmében pedig javasolja ezen régiók normatív alapú támogatását az európai digitális egységes piachoz való csatlakozás céljából;
5. elismeri, hogy az adatgyűjtés a digitális egységes piac fontos eleme. Ez a kialakulóban lévő globális tendencia hatalmas lehetőségeket rejt különböző területeken a helyi és regionális önkormányzatok és vállalkozások számára: az egészségügyben, a környezetvédelemben, az élelmiszerbiztonság, az éghajlat-politika, az erőforrás-hatékonyság és az energiapolitika területén, továbbá az intelligens közlekedési rendszerek és az intelligens városok és régiók szempontjából;
6. üdvözli az Európai Bizottságnak azt a bejelentését, hogy megoldást keres az EU-n belüli szabad adatforgalom személyes adatok védelmén kívüli indokokkal történő korlátozásának és az adatok tárolási vagy feldolgozási helyére vonatkozó indokolatlan korlátozásoknak a kérdésére;
7. egyetért azzal, hogy az adatok cseréje továbbra is korlátozott. Lassanként egyre több adatpiactér jön létre, ám köz- és magánszektorbeli, illetve a köz- és a magánszféra közötti partnerségek révén történő használatuk egyelőre nem elég széles körű. Előfordul, hogy a potenciális felhasználók nem rendelkeznek az ahhoz szükséges eszközökkel és szakértelemmel, hogy meghatározzák adataik számszerű gazdasági értékét, és tarthatnak attól, hogy versenyelőnyük elveszhet vagy veszélybe kerülhet, ha az adatokhoz a versenytársak is hozzáférhetnek. Az adatok megosztásával a tulajdonos semmit sem veszít; épp ellenkezőleg: a tudásmegosztás növeli az adat értékét;

8. megjegyzi, hogy sokféle adatforrás és -típus keletkezik az olyan kialakulóban lévő technológiákon alapuló gépek és folyamatok révén, mint például a dolgok internete (IOT). Ezek a lehetőségek széles körét nyújtják a különböző típusú piaci szereplők – például a gyártók, a kutatók, az infrastruktúra-szolgáltatók és különösen a helyi és regionális önkormányzatok irányítása alatt fejlődő intelligens városok és régiók – számára a dolgok internetére vonatkozó alaptechnológiák, ötletek és termékek szélesebb körű alkalmazásához;

9. hangsúlyozza, hogy a gépek által leolvasott adatok megnyitása ösztönzi az adatmegosztást és csökkenti az ad hoc és gyakran költséges adatigénylések szükségességét. Az átfogó mutatók rendszerei tartalmilag alátámasztják a nyilvános vitát és a hatékonyabb döntéshozatalt helyi szinten, továbbá pozitívan befolyásolhatják a szakpolitika helyi és regionális önkormányzati szintű kialakításának, megvalósításának, kezelésének és nyomon követésének módját;

10. hangsúlyozza, hogy a városoknak és régióknak kulcsszerepük van a nyilvános információkat tartalmazó adatbázisok létrehozásában, az adatbiztonság megteremtésében, a szükséges digitális készségek fejlesztésében, valamint a széles sávú és infrastrukturális hálózatok finanszírozásának biztosításában és előmozdításában. Az online szolgáltatások több régiót átfogó, illetve határon átnyúló cseréjének megfelelő környezet jelentős mértékben előmozdíthatja a magas szintű szolgáltatások és az adatgazdaság létrejöttét;

11. hangsúlyozza továbbá azt a hozzájárulást, amelyet a helyi és a regionális szint tehet az adatgyűjtés, valamint a polgárok és vállalkozások számára történő szolgáltatásnyújtás valamennyi szakaszában. Ide tartozik a digitális és vállalkozási készségek abból a célból történő támogatása is, hogy maximálisan kiaknázhassuk az új technológiákat, elemezni tudjuk az óriási méretű adathalmazokat, tisztában legyünk a kiberbiztonsággal kapcsolatos kérdésekkel, javítani tudjuk a foglalkoztathatóságot, és új üzleti lehetőségeket tudjunk teremteni. Ez a gyakorlatban is megfigyelhető Európa városaiban és régióiban, ahol jó példákat találhatunk a nemzeti hatóságokkal és kutatóközpontokkal a közsférabeli innováció és az interoperabilitás terén folytatott együttműködésükre;

12. üdvözli az Európai Bizottság által irányított és az ERFA-ból finanszírozott „Innovatív városfejlesztési tevékenységek” programot, amelynek keretében a városok olyan innovatív megoldásokat azonosíthatnak és tesztelhetnek, mint például az adat-előállítás a fenntartható városi fejlődés számára;

13. rámutat arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak átfogó és hatékony befolyással kell rendelkezniük azokra a jogszabályokra, amelyek hatást gyakorolnak az illetékességi körükhöz tartozó adatgazdaságra. Minden új szabályozás olyan szükségtelen adminisztratív terheket és pénzügyi pluszköltségeket eredményezhet a települések és a régiók számára, amelyek az RB szerint egyáltalán nem állnak arányban a polgárok számára jelentett haszonnal;

Az átláthatóság és a korlátozás közötti egyensúly megteremtése

14. kiemeli, hogy a polgárok erős és hatékony adatvédelmi normákat várnak el, különösen a digitális egységes piacon. Az adatvédelmet sohasem szabad akadálnak tekinteni, hanem a digitális egységes piac szerves részének. Ezért alapvető fontosságú egy egyértelmű és az igényekhez igazodó adatvédelmi jogi keret az adatgazdaság vonatkozásában;

15. hangsúlyozza, hogy fontos különbséget tenni aszerint, hogy ezek a gépi úton előállított adatok személyes adatok-e (azaz élő személyhez kötődnek-e), és így az általános adatvédelmi rendelet hatálya alá tartoznak-e, illetve nem személyesek, vagy akár a kettő kombinációjából állnak;

16. kéri, hogy az uniós szabályozási keret a digitális környezetben továbbra is feleljen meg céljának, azaz támogassa az innovációt, és tegye lehetővé az egységes piac teljes potenciáljának kiaknázását és az uniós gazdaságba való beruházásokat;

17. egyetért azzal, hogy garantálni kell a jogbiztonságot az adat-előállítási eszközök felhasználói és gyártói számára potenciális felelősségükkel kapcsolatban;

18. támogatja, hogy az EU gondoskodjon arról, hogy az adatáramlások számára a határok és ágazatok ne jelentsenek akadályt, és az adatok optimálisan hozzáférhetőek és újra felhasználhatóak legyenek. Egy összehangolt európai megközelítés alapvető fontosságú az adatgazdaság digitális egységes piac keretében történő fejlesztéséhez;

19. üdvözli az Európai Bizottság arra vonatkozó elképzelését, hogy – az uniós adatvédelmi szabályok maradéktalan tiszteletben tartásával és azok sérelme nélkül – az uniós kereskedelmi megállapodások keretében az elektronikus kereskedelemre és a határokon átnyúló adatáramlásokra vonatkozó szabályokat állapítson meg, továbbá felvegye a küzdelmet a digitális protekcionizmus új formáival;

20. elismeri, hogy az európai adatgazdaság potenciáljának teljes kiaknázása érdekében az adatok tárolását vagy feldolgozását érintő tagállami intézkedéseknek „az EU-n belüli szabad adatáramlás elvét” kell követniük, ami következik a szolgáltatások szabad mozgása és a letelepedés szabadsága tekintetében a Szerződésben és a vonatkozó másodlagos joganyagban megállapított rendelkezések szerinti tagállami kötelezettségekből;

Az általános adatvédelmi rendelet potenciáljának kiaknázása

21. üdvözli az általános adatvédelmi rendeletet, és egyetért azzal, hogy jogosak a magánélet védelmével kapcsolatos aggályok. Az erős adatvédelmi szabályok megeremtik azt a bizalmat, amely lehetővé teszi, hogy a digitális gazdaság tovább fejlődhessen a belső piacon, kezelni lehessen az ikt-sebezhetőségeket és a potenciális kiberbűnözést, valamint hatékony és koherens megelőző stratégiák születhessenek;

22. támogatja a felülvizsgált elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelvet, amelyet a védelem magas szintjének biztosítása érdekében javasoltak, teljes összhangban az általános adatvédelmi rendelettel;

23. úgy véli, hogy az adatok szabályozási vagy felügyeleti célból való rendelkezésre állása, melynek szükségessége nem vonható kétségbe, inkább biztosítható lenne a nemzeti hatóságok közötti, illetve a hatóságok és a magánszektor közötti együttműködés fokozása révén, mint lokalizálási korlátozások révén;

24. elismeri, hogy a biztonságos adattárolást és -feldolgozást valójában az ikt-menedzsment területén bevált legkorszerűbb gyakorlatoknak az egyes rendszereknél jóval nagyobb léptékben történő alkalmazása teszi lehetővé;

25. hangsúlyozza, hogy az új csomagnak elő kellene mozdítania a kibereemények jobb megelőzését, felderítését és megválaszolását, illetve hatékonyabb információcseréhez és koordinációhoz kellene vezetnie a tagállamok és az Európai Bizottság között a komoly kibereemények elleni küzdelem terén. Ennek megvalósításához valódi partnerségekre lesz szükség a tagállamok, az uniós intézmények, a helyi és regionális önkormányzatok, a magánszféra és a civil társadalom között;

26. úgy véli, hogy a helyi és regionális önkormányzatokra kulcsfontosságú szerep hárul a számítástechnikai bűnözés elleni küzdelemben, a kapcsolódó adatok gyűjtésében és az adatvédelem biztosításában, mivel a biztonsági események veszélyt jelentenek a közüzemi szolgáltatásokra (pl. közlekedési hálózatok, helyi vízellátás, villamosenergia-hálózat, energiaellátás), és mivel a helyi és regionális önkormányzatok számos digitális információs terméket és szolgáltatást használnak és igazgatnak;

27. kiemeli, hogy a kibertámadások általában az intelligens városokban és régiókban központi szerepet játszó digitális technológiák öt legfontosabb sebezhető pontjának egyikét célozzák. Ide tartoznak: a gyenge szoftverbiztonság és adattitkosítás, a nem biztonságos hagyományos rendszerek használata és a gyenge minőségű karbantartás, a számos területen jelentkező kölcsönös függőség, a nagy és összetett támadási felületek, a dominóhatások, amikor is a szorosan egymáshoz kapcsolt egységek hibái gyors ütemben terjednek tovább a rendszerben, valamint az emberi hibákra és az alkalmazottak szándékosan jogsértő magatartására visszavezethető sebezhetőségek;

28. hangsúlyozza, hogy az adat-előállítás során jelentkező biztonsági sebezhetőségek egyik hozadéka, hogy egyre több kibertámadást követnek el fontos városi infrastruktúrák és városi irányítási rendszerek ellen, ami kihat a humánbiztonságra is. Szélesebb körű rendszerszintű és összehangolt fellépésekre van szükség az ilyen következmények mérsékléséhez, illetve megelőzéséhez, biztosítva a piacvezérelt kezdeményezéseken és hatósági szabályozáson és jogérvényesítésen keresztüli végrehajtást;

29. hangsúlyozza, hogy a dolgok internetének biztonsága igen változatos képet mutat: néhány rendszer nincs titkosítva, illetve nem rendelkezik felhasználónevekkel és jelszavakkal, míg mások sérülékenyek a vírusfertőzésekkel és firmware-módosításokkal szemben. A dolgok internetén belüli bonyolult egymásrautaltság azt jelenti, hogy az IOT nagy támadási felületet nyújt, és több ponton is sebezhető;

30. megjegyzi, hogy a helyi és regionális önkormányzatok és a közszolgáltatást nyújtók/infrastruktúra-szolgáltatók számára minden szervezeti szinten magas szintű biztonsági képzési programokat kellene kidolgozni és megvalósítani, különös tekintettel az intelligens városok technológiáinak e-közbeszerzésében, kiépítésében és napi működésében részt vevő szervezetekre;

31. a mérséklési stratégiák oly módon történő bővítése és elmélyítése mellett száll síkra, hogy azok alapmegközelítésként minden jövőbeli, intelligens városokra és régiókra vonatkozó közbeszerzési eljárás során magukban foglalják a beépített biztonság elvét. Az ilyen stratégiáknak átfogó értékelést kellene tartalmazniuk a meglévő városi infrastruktúrákról és információs rendszerekről, valamint biztonsági javítási vagy csereintézkedéseket kellene előíranyozniuk. Hálózatbiztonsági vészhelyzeteket elhárító törzscsoportokat kellene létrehozniuk az önkormányzatokban, amelyek az általános IT-adminisztrációt meghaladó speciális szakmai készségekkel és hatáskörökkel rendelkeznek, ezenkívül lépésváltásra van szükség a biztonsági képzést és szakmai továbbképzést illetően az állami és üzleti szférában egyaránt;

Az adatáramlások előállításának fejlesztése

32. hangsúlyozza, hogy a személyes adatok előállítása a helyi és regionális kormányzás valamennyi szakpolitikai területén kérdéseket vet fel. A helyi és regionális önkormányzatok projektgazdák és adatkezelők – az ilyen adatok több területet is átfognak, és éppúgy érintik a biztonsági és igazságügyi politikát, mint a gazdaságot, a kommunikációt, az oktatást és az egészségügyi ágazatot, a közigazgatást, a közlekedést, a környezetvédelmet vagy a fogyasztóvédelmet;

33. hangsúlyozza, hogy az adatok forrásának nyomon követhetősége és egyértelmű azonosítása a piaci forgalomban lévő adatok tényleges ellenőrzésének szükséges előfeltétele. A rendszerbe vetett bizalom megteremtése érdekében az adatforrások következetes azonosítására alkalmas megbízható és lehetőleg szabványos protokollok meghatározására lehet szükség;

34. támogatja azt az ötletet, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak biztosítsanak hozzáférést az adatokhoz, ahol ez „általános érdekeket” szolgál és jelentősen javítaná a közsféra működését, például a forgalomirányítási rendszerek optimalizálását a magángépjárművekből származó, valós idejű adatok alapján;

35. egyetért azzal a prioritással, hogy bármely politikai intézkedésnek figyelembe kell vennie ezt a gazdasági realitást és a személyes adatok védelmére vonatkozó jogi keretet az egyén alapvető jogainak egyidejű tiszteletben tartása mellett;

36. kiemeli, hogy helyi, nemzeti és uniós szinten jelenleg nem léteznek a személyes adatnak nem minősülő nyers gépi adatokra, illetve azok gazdasági hasznosításának és értékesítésének feltételeire vonatkozó átfogó szakpolitikai keretek;

37. óva int attól, hogy a személyes adatok fokozott védelmét célzó erőfeszítések révén túlzottan korlátozzák a polgárokat információs önrendelkezési joguk gyakorlásában azáltal, hogy megvonják tőlük a hozzájárulás lehetőségét különösen a helyi és regionális önkormányzatok tekintetében;

38. hangsúlyozza, hogy a független adatvédelmi szervek a személyes adatok védelme terén központi jelentőségű feladatkörrel bírnak, és rámutat arra, hogy az adatfeldolgozók számára további ösztönző eszközökre van szükség az adatvédelmi erőfeszítéseik díjazására, azaz meg kell könnyíteni a bizonyítás terhére az olyan adatfeldolgozók számára, akik elkötelezték magukat szigorú önszabályozási normák vagy etikai kódexek betartása mellett;

39. sürgeti, hogy foglalkozzanak a gépek által előállított nyers adatokkal kapcsolatos jogi bizonytalanságok és a szellemi tulajdonjogok hiányának kérdésével. A szabályozási keretben fellelhető hiányosságok, valamint a fent részletezett jogi bizonytalanságok felhasználhatók arra, hogy tisztességtelen általános szerződéses feltételeket kényszerítsenek a felhasználókra, vagy technikai eszközöket, például szabadalmaztatott formátumokat, illetve titkosítást alkalmazzanak;

Az interoperabilitás javítása

40. egyetért azzal, hogy az adatgazdaság kapcsán felmerülő kérdések közé a következők tartoznak: a nem személyes adatok hordozhatósága, a szolgáltatásoknak az adatcserét lehetővé tevő interoperabilitása, valamint az észszerű hordozhatóság végrehajtására vonatkozó megfelelő technikai szabványok létrehozása;

41. nyugtázza, hogy az Európai Bizottság elkötelezte magát amellyel, hogy a nyílt forráskódú közösségek munkájának az európai szintű szabványosítási folyamatba való fokozottabb integrációja révén támogassa a felőralapú szolgáltatások interoperabilitásának, hordozhatóságának és biztonságának javítására alkalmas szabványok kialakítását;

42. üdvözli a hordozhatósági szabályok szabványokon alapuló, erős megközelítését; nyugtázza az ágazatspecifikus kísérleti koncepciók kidolgozásának lehetőségét, és sürgeti a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy vegyenek részt a több érdekelt féllel, például a szabványalkotókkal, az ágazattal és a műszaki közösséggel folytatott együttműködésben;

43. kijelenti, hogy a dolgok internetének elterjesztéséhez és az adatok régiókon átívelő zökkenőmentes áramlásához elengedhetetlen az átjárhatóság alaposabb megértése, azaz annak felismerése, hogy az átjárhatóság nemcsak a közigazgatás, hanem minden ágazat számára fontos. Világos követelmény a közös formátumok, szabványok és specifikációk rendelkezésre állása, amit a régiók úgy segítenek elő, hogy saját kormányzati szintjükön törekednek a közszféra információiról szóló irányelvek, különösen pedig az új európai interoperabilitási keret (European Interoperability Framework) rendelkezéseinek alkalmazására;

44. kiemeli, hogy a fokozott adathasználat, az adatokhoz való egyidejű hozzáférés növekedése, a nagy fel- és letöltési sebességek tendenciája, valamint az a tény, hogy szükségünk van egy minden területet lefedő és valós idejű, ugyanakkor megbízható és az igényeknek megfelelő átvitelre, nélkülözhetetlenné teszi olyan, rendkívül magas teljesítményű hálózatok és széles sávú infrastruktúra rendelkezésre bocsátását, melyekre egész Európában egyre több végfelhasználó csatlakozhat;

45. hasznosnak tartaná, ha az Európai Bizottság a szabványosítás lehetőségeivel élve összekapcsolhatóvá és átjárhatóvá tenné a tagállami, illetve a regionális, esetleg helyi szinten már létező vagy kialakulóban lévő számítási felhőket. Fontosnak tartja, hogy ezzel párhuzamosan helyi szinten meg hozzák a szükséges intézkedéseket a felhőalapú alkalmazásokra vonatkozó specifikációk hatékonnyá tétele érdekében;

46. sürgeti, hogy a nem személyes adatok észszerű hordozhatóságánál vegyenek figyelembe nagyobb ívű adatirányítási megfontolásokat is, például a felhasználók számára való átláthatóságot, a hozzáférés kezelését és az interoperabilitást, lehetővé téve ezzel a különböző platformok innovációt serkentő összekapcsolását;

Következtetések

47. erős, összehangolt megközelítést sürget az adat-előállítással kapcsolatos kockázatok felmérésére, különös tekintettel azokra a kockázatokra, amelyeket károsnak ítélnék meg az uniós adatgazdaság fejlődésére, valamint a belső piacon a határokon átnyúló adatszolgáltatások és adattechnológiák működésére;

48. hangsúlyozza, hogy a jövőbeni megoldásoknak figyelembe kell venniük a termékfejlesztésbe beruházó piaci szereplők, köztük az önkormányzatok jogos érdekeit, biztosítaniuk kell beruházásaik méltányos megtérülésének lehetőségét, és ezáltal hozzá kell járulniuk az innovációhoz. Ugyanakkor minden jövőbeli megoldásnak biztosítania kell a haszon méltányos megosztását az értékláncon belül az adatbirtokosok, az adatfeldolgozók és az alkalmazásszolgáltatók között;

49. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok olyan helyzetben vannak, hogy testre szabott kereslet- és kínálatoldali megoldásokon keresztül elő tudják mozdítani az innovációt és a versenyképességet az adatgazdaságban, ideértve a széles sávú rendszerek kiépítését, a digitális gazdaságot, az e-befogadást és az e-kormányzatot is. Oktatási és képzési létesítményeket biztosítanak továbbá, uniós finanszírozási kezdeményezéseket hajtanak végre, és elősegítik a kölcsönösen előnyös együttműködést és cserekapcsolatokat más közigazgatási szervekkel, határokon átnyúló összefüggésben is;

50. a kialakulóban lévő e-kormányzati és széles sávú platformokhoz hasonló uniós platform létrehozását sürgeti az adat-előállítási rendszerek tekintetében is;

51. összességül hangsúlyozza, hogy jobban el kellene ismerni az uniós városoknak és régióknak a digitális menetrend fenntartható megvalósításában és az uniós adatgazdaság kiépítésében játszott szerepét. A helyi és regionális önkormányzatok a menetrend ajánlásainak fő célközönségébe tartoznak, és a menetrend végrehajtása szempontjából kulcsfontosságú szereplőknek és partnereknek kell tekinteni őket.

Kelt Brüsszelben, 2017. október 11-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Karl-Heinz LAMBERTZ

**A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A szociális jogok európai pillére és vitadokumentum
Európa szociális dimenziójáról**

(2018/C 054/10)

Előadó: Mauro D'Attis (IT/EPP) Roccaforte képviselő-testületének tagja (Messina)

Referenciaszövegek: Javaslat a szociális jogok európai pillérének intézményközi kihirdetéséről

COM(2017) 251 final

Vitadokumentum Európa szociális dimenziójáról

COM(2017) 206 final

I. MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

1. módosítás

Javaslat kihirdetésre

(5) preambulumbekzdés – a következésképpen módosítandó:

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Az Európai Unió Alapjogi Chartája, amelyet először az Európai Tanács 2000. december 7-i nizzai ülésén hirdettek ki, számos olyan alapvető elvet védelmez és mozdít elő, amelyek nélkülözhetetlen elemei az európai szociális modellnek. E Charta rendelkezéseinek címzettjei – a szubszidiaritás elvének megfelelő figyelembevétele mellett – az Unió intézményei, szervei és hivatalai, valamint a tagállamok annyiban, amennyiben az Unió jogát hajtják végre.	Az Európai Unió Alapjogi Chartája, amelyet először az Európai Tanács 2000. december 7-i nizzai ülésén hirdettek ki, számos olyan alapvető elvet védelmez és mozdít elő, amelyek nélkülözhetetlen elemei az európai szociális modellnek. Az Alapjogi Charta rendelkezéseinek címzettjei – a szubszidiaritás elvének megfelelő figyelembevétele mellett – az Unió intézményei, szervei és hivatalai, valamint a tagállamok annyiban, amennyiben az Unió jogát hajtják végre.

Indokolás

Annak egyértelműsítése, hogy az egész bekezdésben az Alapjogi Chartáról van szó.

2. módosítás

Javaslat kihirdetésre

(7) preambulumbekzdés – a következésképpen módosítandó:

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Az Európai Parlament a szociális jogok olyan szilárd európai pillérének létrehozására szólított fel, amelynek meg kell erősítenie a szociális jogokat, és pozitív hatást kell gyakorolnia az emberek életére rövid és középtávon, valamint lehetővé kell tennie az európai integráció támogatását a 21. században. Az Európai Tanács hangsúlyozta, hogy a gazdasági és társadalmi bizonytalanság kérdését prioritásként kell kezelni, és mindenki számára ígéretes jövőképet kell teremteni, meg kell őrizni életformánkat, és jobb lehetőségeket kell biztosítani a fiatalok számára. 27 tagállam vezetői, valamint az Európai Tanács, az Európai Parlament és az Európai Bizottság a római programban elkötelezték magukat a szociális Európa kialakítása mellett. E kötelezettségvállalás a fenntartható fejlődés, valamint a gazdasági és társadalmi fejlődés, a kohézió és a konvergencia előmozdításának alapjain nyugszik, megőrizve ugyanakkor a belső piac integritását. A szociális partnerek elkötelezték magukat amellett, hogy továbbra is hozzájárulnak a munkavállalók és a vállalkozások szempontjából eredményesen működő Európa megteremtéséhez.	Az Európai Parlament a szociális jogok olyan szilárd európai pillérének létrehozására szólított fel, amelynek meg kell erősítenie a szociális jogokat, és pozitív hatást kell gyakorolnia az emberek életére rövid és középtávon, valamint lehetővé kell tennie az európai integráció támogatását a 21. században. Az Európai Tanács hangsúlyozta, hogy a gazdasági és társadalmi bizonytalanság kérdését prioritásként kell kezelni, és mindenki számára ígéretes jövőképet kell teremteni, meg kell őrizni életformánkat, és jobb lehetőségeket kell biztosítani a fiatalok számára. 27 tagállam vezetői, valamint az Európai Tanács, az Európai Parlament és az Európai Bizottság a római programban elkötelezték magukat a szociális Európa kialakítása mellett. E kötelezettségvállalás a fenntartható fejlődés, valamint a gazdasági és társadalmi fejlődés, a kohézió és a konvergencia előmozdításának alapjain nyugszik, megőrizve ugyanakkor a belső piac integritását, és figyelembe véve a nemzeti rendszerek különbözőségét és a szociális partnerek kulcsszerepét. A szociális partnerek elkötelezték magukat amellett, hogy továbbra is hozzájárulnak a munkavállalók és a munkaadók szempontjából eredményesen működő Európa megteremtéséhez.

Indokolás

A kiegészítés a Római Nyilatkozat (3. oldal, 3. pont) alapelveinek egyértelmű megfogalmazása. Az alapelvek közé tartozik az egyes nemzeti rendszerek különbözőségeinek figyelembevétele is.

3. módosítás

Javaslat kihirdetésre

(7) preambulumbekzdés – új pont beillesztése

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	Az Európai Bizottság, a Tanács és az Európai Parlament a szociális jogok európai pillérével kapcsolatban végzett munkája során figyelembe veszi a jogalkotás minőségének javításáról szóló intézményközi megállapodást.

Indokolás

Az Európai Bizottságnak tartania kellene magát a Tanáccsal és az Európai Parlamenttel kötött megállapodásához, és nem kellene új uniós jogszabályokat bevezetnie, ha nincs szükség rájuk.

4. módosítás

Javaslat kihirdetésre

(11) preambulumbekkezdés – új pont beillesztése

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	<i>A szociális jogok európai pillérének létrehozása és az európai szociális menetrend fokozatos megvalósítása a fenntartható és befogadó Európa előmozdításához, a társadalmi és regionális egyenlőtlenségek elleni küzdelem megerősítéséhez és a szociális piacgazdaság megteremtéséhez kell, hogy vezessen.</i>

Indokolás

A Régiók Bizottsága kiemeli a szociális jogok pillérének létrehozásához kapcsolódó hosszú távú célokat, melyeknek szociális szempontból egy összetartóbb és a polgárok szükségleteire jobban odafigyelő Európa felépítésére kell irányulniuk.

5. módosítás

Javaslat kihirdetésre

(11) preambulumbekkezdés – új pont beillesztése

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	<i>A szociális jogok európai pillére egy határozott európai szociális menetrend sarokköve, ahol a versenyképesség és a társadalmi igazságosság kiegészíti egymást. Ennek keretében kulcsfontosságú elem az adott tagállamok hagyományainak és gyakorlatainak tiszteletben tartása mellett olyan béreket biztosítani, amelyek megakadályozzák az aktív keresők szegénységét, tisztességes életszínvonalat tesznek lehetővé és a termelékenységnek megfelelően alakulnak.</i>

Indokolás

Az RB – a tagállamok ezzel kapcsolatos kizárólagos hatáskörének elismerése mellett – már rávilágított egy határozott európai szociális menetrend fontosságára, melynek kulcsfontosságú eleme a tisztességes bérek biztosítása ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Az RB véleménye a szociális jogok európai pilléréről (CDR 2868/2016).

6. módosítás

Javaslat kihirdetésre

(12) preambulumbekzdés – új pont beillesztése

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	<i>Az utóbbi években fokozódott a fiatalok körében a munkanélküliség, és nőtt a szegénységben élő vagy az elszegényedés kockázatának kitett személyek száma. Emiatt a szociális jogok európai pillérében szem előtt kell tartani azt, hogy tartósan csökkenteni kell a szegénységet, elő kell segíteni a társadalmi befogadást és küzdeni kell a fiatalok munkanélkülisége ellen.</i>

Indokolás

A Régiók Bizottsága már rámutatott a rövid távú intézkedések meghozatalának fontosságára, amit meg kell ismételni és figyelembe kell venni az olyan hosszabb távra szóló tervezés keretében is, mint amilyen a vizsgált pillér ⁽²⁾.

7. módosítás

Javaslat kihirdetésre

(17) preambulumbekzdés – a következőképpen módosítandó:

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A szociális jogok európai pillérének megvalósítása az Unió, a tagállamok és a szociális partnerek részéről közös elkötelezettséget és felelősségvállalást kíván. A szociális jogok európai pillére által meghatározott elveket és jogokat mind uniós, mind tagállami szinten az adott hatáskörökön belül és a szubszidiaritás elvével összhangban kell végrehajtani.	A szociális jogok európai pillérének megvalósítása az Unió, a tagállamok, a helyi és regionális önkormányzatok és a szociális partnerek részéről közös elkötelezettséget és felelősségvállalást kíván. A szociális jogok európai pillére által meghatározott elveket és jogokat mind uniós, mind tagállami szinten az adott hatáskörökön belül és a szubszidiaritás elvével összhangban kell végrehajtani, figyelembe véve a nemzeti rendszerek különbözőségét és a szociális partnerek kulcsszerepét.
	Az Európai Uniónak és a tagállamoknak együtt kell működniük annak érdekében, hogy biztosítsák a szociális jogok pillérének végrehajtásához szükséges pénzügyi forrásokat.

Indokolás

Mivel a helyi és regionális önkormányzatok közvetlen hatáskörébe tartozó területekről van szó, nem szabad figyelmen kívül hagyni elkötelezettségüket és felelősségvállalásukat, és tekintetbe kell venni a nemzeti rendszerek sokféleségét. Továbbá megfelelő finanszírozást kell biztosítani a végrehajtáshoz.

⁽²⁾ Az RB véleménye a szociális jogok európai pilléréről (CDR 2868/2016).

8. módosítás

Javaslat kihirdetésre

(17) preambulumbekzdés – új pont beillesztése

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	Fontos a helyi és regionális önkormányzatok megfelelő foglalkoztatási és szociálpolitikák végrehajtására irányuló erőfeszítéseinek támogatása, többek között a munka és a magánélet egyensúlyának megteremtése és a munkaerőpiachoz való hozzáférés terén, összhangban az Európai Bizottság nemrégiben tett javaslatával.

IndokolásEgyértelmű utalás az RB egy korábbi véleményében ⁽³⁾ kifejtett álláspontjára.**9. módosítás**

Javaslat kihirdetésre

(20) preambulumbekzdés – új pont beillesztése

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	A szociális pillér megvalósítását határozottan támogatja a gazdasági, társadalmi és területi kohézió, mely az EU egyik legfontosabb és legátfogóbb politikájaként jelentős mértékben járul hozzá az EU egészének a szolidaritás révén történő megerősítéséhez.

IndokolásEgyértelmű utalás az RB egy korábbi véleményében ⁽⁴⁾ kifejtett álláspontjára.**10. módosítás**

Javaslat kihirdetésre

I. fejezet, 1. pont – a következőképpen módosítandó:

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Mindenkinek joga van a minőségi és befogadó oktatáshoz, képzéshez és egész életen át tartó tanuláshoz annak érdekében, hogy olyan készségeket tartson, illetve szerezzen meg, amelyek lehetővé teszik számára, hogy teljes mértékben részt vehessen a társadalomban és sikeresen alkalmazkodjon a munkaerőpiaci változásokhoz.	a) Mindenkinek joga van a minőségi és befogadó oktatáshoz, képzéshez és egész életen át tartó tanuláshoz annak érdekében, hogy olyan készségeket tartson, illetve szerezzen meg, amelyek lehetővé teszik számára, hogy teljes mértékben részt vehessen a társadalomban és sikeresen alkalmazkodjon a munkaerőpiaci változásokhoz.

⁽³⁾ Az RB véleménye: „A kohéziós politika jövője 2020 után” (CdR 1814/2016).⁽⁴⁾ Az RB véleménye: „A kohéziós politika jövője 2020 után” (CdR 1814/2016).

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	b) A kiszolgáltatottabb társadalmi-gazdasági háttérű gyermekeknek és fiataloknak joguk van olyan sajátos eszközök támogatásához, amelyek célja iskolai tanulmányaik eredményességének elősegítése, és amelyek előmozdíthatják az oktatásban és a társadalomban az esélyegyenlőséget. c) Mindenkinél joga van színvonalas gyakornoki és/vagy tanulószervezéses gyakorlati képzéseken részt venni, ideértve a tisztességes bérezést és az egészségügyi biztosítást.

Indokolás

A módosítás egyedi intézkedések bevezetésére vonatkozik a gyermekek és deviáns viselkedés miatt veszélyeztetett fiatalok iskolai tanulmányainak sikeresebb tétele érdekében. Emellett kitér a gyakornokoknak és az ipari tanulóknak biztosítandó méltányos körülmények kulcsfontosságú kérdésére is.

11. módosítás

Javaslat kihirdetésre

I. fejezet, 4. c) pont – a következőképpen módosítandó:

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A munkanélkülieknek joguk van a személyre szabott, folyamatos és következetes támogatáshoz. A tartósan munkanélküli személyeknek legkésőbb a munkanélküliség 18. hónapjában joguk van egy személyre szabott, részletes értékeléshez.	A munkanélkülieknek joguk van a személyre szabott, folyamatos és következetes támogatáshoz, különösen a képességeikhez, személyes és szakmai tapasztalataikhoz, készségeikhez és motivációjukhoz illeszkedő képzéshez. A tartósan munkanélküli személyeknek legkésőbb a munkanélküliség 18. hónapjában joguk van egy személyre szabott, részletes értékeléshez.

Indokolás

Nem szorul magyarázatra.

12. módosítás

Javaslat kihirdetésre

II. fejezet, 5. d) pont – a következőképpen módosítandó:

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Meg kell előzni a bizonytalan munkakörülményekhez vezető munkaviszonyokat, többek között az atipikus szerződésekkel való visszaélés tilalma révén. Minden próbaidőnek észszerű időtartamra kell szólnia.	Támogatni kell minden szabályozott munkafeltételt és észszerű időtartamra szóló próbaidőt biztosító munkaviszonyt, ezzel is elkerülve a bizonytalan munkavállalási formák elterjedését.

Indokolás

Nincs meghatározva, mi értendő „bizonytalan” munkakörülmények alatt. A helyi és regionális önkormányzatok mint munkaadók nagy nehézségekkel szembesülhetnek a megfelelő szolgáltatások nyújtása terén, ha betiltják a részmunkaidős és határozott idejű foglalkoztatási viszonyokat és az alkalmi munkavállalók foglalkoztatását.

13. módosítás

Javaslat kihirdetésre

II. fejezet, 6. pont – új pont beillesztése a 6. a) pont után

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	Támogatni kell a termelékenységhez kapcsolódó reálbérek biztosítására irányuló intézkedéseket, összhangban az egyes tagállamok gyakorlataival.

Indokolás

Az RB már rávilágított egy határozott európai szociális menetrend fontosságára, melynek kulcsfontosságú eleme a tisztességes bérek biztosítása ⁽⁵⁾. Az EU csupán koordinációs hatáskörrel rendelkezik ezen a területen, de támogathatja a végrehajtást.

14. módosítás

Javaslat kihirdetésre

II. fejezet, 6. b) pont – a következőképpen módosítandó:

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Megfelelő minimálbéreket kell meghatározni, amelyek a nemzeti gazdasági és szociális feltételek mellett biztosítják a munkavállaló és családja szükségleteinek kielégítését , biztosítva mindamellet a foglalkoztatáshoz jutást és a munkakeresés ösztönzését. Meg kell akadályozni, hogy a munkavállalók szegénységben éljenek.	Megfelelő minimálbéreket kell meghatározni, ennek során pedig figyelembe kell venni a nemzeti rendszerek különbözőségét és a szociális partnerek kulcsszerepét , biztosítva mindamellet a foglalkoztatáshoz való hozzáférést és a munkakeresés ösztönzését. Meg kell akadályozni, hogy a munkavállalók szegénységben éljenek.

Indokolás

A családok szükségletei igen különbözőek lehetnek. A béreket nem a többi családtag szükségleteit és jövedelmét figyelembe véve kell meghatározni. Döntő kritériumnak azt kellene tekinteni, hogy a munkavállaló olyan bért kapjon, amely megfelel az aktuális – mind gazdasági, mind szociális – piaci feltételeknek.

⁽⁵⁾ Az RB véleménye a szociális jogok európai pilléréről (CDR 2868/2016).

15. módosítás

Javaslat kihirdetésre

II. fejezet, 6. c) pont – a következőképpen módosítandó:

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A béreket a nemzeti gyakorlatnak megfelelően átlátható és kiszámítható módon kell megállapítani, tiszteletben tartva a szociális partnerek autonómiáját.	A béreket a nemzeti gyakorlatnak megfelelően átlátható és kiszámítható módon kell megállapítani, tiszteletben tartva a szociális partnerek autonómiáját. A nemek közötti bérszakadékokat meg kell előzni.

Indokolás

A bérek kapcsán foglalkozni kell a nemi alapú megkülönböztetéssel.

16. módosítás

Javaslat kihirdetésre

II. fejezet, 9. pont – a következőképpen módosítandó:

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A munka és a magánélet közötti egyensúly A szülőknek és a gondozási feladatokat ellátó személyeknek joguk van a megfelelő szabadsághoz, a rugalmas munkavégzéshez és a gondozási szolgáltatásokhoz való hozzáféréshez. Gondozási feladataik ellátása érdekében a nőknek és férfiaknak egyenlő hozzáféréssel kell rendelkezniük a külön szabadsághoz, és ösztönözni kell őket arra, hogy azt kiegyensúlyozott módon vegyék igénybe.	A munka és a magánélet közötti egyensúly A szülőknek és a gondozási feladatokat ellátó személyeknek joguk van a megfelelő szabadsághoz, a rugalmas munkavégzéshez és a gondozási szolgáltatásokhoz való hozzáféréshez. Gondozási feladataik ellátása érdekében a nőknek és férfiaknak egyenlő hozzáféréssel kell rendelkezniük a külön szabadsághoz, és ösztönözni kell őket arra, hogy azt kiegyensúlyozott módon vegyék igénybe. Támogatni kell azokat az intézkedéseket, melyek ösztönzik a gyermekvállalást és növelik a születésszámot ⁽⁶⁾.

Indokolás

Fontos, hogy ne veszítsük szem elől a családalapítás akadályait, és azt, hogy támogatni kell az európai születésszám növekedését az aktuális demográfiai kihívás fényében, mellyel kapcsolatban a Régiók Európai Bizottsága egy korábbi véleményében is állást foglalt.

⁽⁶⁾ Az RB véleménye: „Az EU válasza a demográfiai kihívásra”(CDR 40/2016).

17. módosítás

Javaslat kihirdetésre

II. fejezet, 10. pont – új pont beillesztése a 10.c) pont után

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	d) A munkavállalóknak jogukban áll munkaidőn kívül nem részt venni a munkával kapcsolatos elektronikus kommunikációban.

Indokolás

A technológiai változások miatt kevésbé éles a határ a munkaidő és az azon túli idő között, a kijelentkezéshez fűződő jog ezért is fontos eleme a munkavállalói jogoknak.

18. módosítás

Javaslat kihirdetésre

III. fejezet, 15. a) pont – a következőképpen módosítandó:

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
a) A nyugdíjba vonult munkavállalók és önálló vállalkozók az általuk befizetett járulékokkal arányos, megfelelő jövedelmet biztosító nyugdíjra jogosultak. A nők és a férfiak számára egyenlő esélyeket kell biztosítani a nyugdíjjogosultság megszerzéséhez.	a) A nyugdíjba vonult munkavállalók és önálló vállalkozók az általuk befizetett járulékokkal arányos, megfelelő jövedelmet biztosító nyugdíjra jogosultak. A nők és a férfiak számára egyenlő esélyeket kell biztosítani a nyugdíjjogosultság megszerzéséhez, és a nyugdíjak terén a nemek között fennálló egyenlőtlenséget olyan intézkedésekkel kell feloldani, amelyek leküzdik azokat a mindennapi egyenlőtlenségeket, amelyek meggátolják a nőket abban, hogy a férfiakhoz hasonlóan járuljanak hozzá a nyugdíjrendszerekhez.

Indokolás

Kompromisszum.

19. módosítás

Javaslat kihirdetésre

III. fejezet, 19. pont – új pont beillesztése

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	A menekültek és a jogszerű migránsok integrációja Támogatni kell a menekültek, a kísérő nélküli kiskorúak és a területen jogszerűen tartózkodó migránsok hatékony integrációját, mivel ez az egyik legfontosabb feladat egy működő modern szociális Európa biztosításához. Ennek többek között az oktatás és a szakképzés révén kell megvalósulnia az egyének adottságainak azonosítása, illetve integrációjuk megkönnyítése érdekében;

Indokolás

A pillérben nem történik semmilyen utalás a menekültekre, a kísérő nélküli kiskorúakra és a területen jogszerűen tartózkodó migránsokra, márpedig ki kell emelni, hogy fontos a hatékony beilleszkedésük biztosítása.

20. módosítás

Javaslat kihirdetésre

III. fejezet, 20. pont – a következőképpen módosítandó:

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés Mindenkinek joga van a jó minőségű alapvető szolgáltatásokhoz, többek között a vízellátáshoz, a szennyvízelvezetéshez, a közlekedéshez, a pénzügyi szolgáltatásokhoz és a digitális távközléshez. Az ilyen szolgáltatásokhoz való hozzáférés támogatásának a rászorulók számára hozzáférhetőnek kell lennie.	Általános gazdasági érdekű szolgáltatásokhoz és alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés a) Mindenkinek joga van a jó minőségű és megfizethető általános gazdasági érdekű szolgáltatásokhoz, így például a szociális szolgáltatásokhoz, a tagállam azon hatáskörének sérelme nélkül, hogy ilyen szolgáltatásokat nyújtson, megrendeljen és szervezzen. Az ilyen szolgáltatásokhoz való hozzáférés támogatásának a rászorulók számára hozzáférhetőnek kell lennie. b) Mindenkinek joga van a megfizethető jó minőségű alapvető szolgáltatásokhoz, többek között a vízellátáshoz, a szennyvízelvezetéshez, a közlekedéshez, a pénzügyi szolgáltatásokhoz és a digitális távközléshez. Az ilyen szolgáltatásokhoz való hozzáférés támogatásának a rászorulók számára hozzáférhetőnek kell lennie.

Indokolás

Az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtása a társadalmi kohézió alapvetően fontos eszköze.

21. módosítás

Javaslat kihirdetésre

III. fejezet, 20. pont – új pont beillesztése

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	Hozzáférés a művészetekhez és a kultúrához Mindenkinek joga van a művészetekhez és a kultúrához való hozzáféréshez.

Indokolás

A pillérben nem történik semmilyen utalás a művészet és a kultúra elérhetőségére, mely pedig a társadalmi kohézió kulcsfontosságú eleme, és alapvetően fontos a marginalizálódás és a szegénység elleni küzdelemben. A művészetekhez és a kultúrához való szabad hozzáférés a radikalizálódás elleni küzdelmet is segíti.

II. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

Általános megjegyzések

1. üdvözlöi a szociális pillér mint a politikai, gazdasági és monetáris unió szükséges kiegészítője bevezetését, mely hozzájárul a horizontális szociális záradék⁽⁷⁾ sikeres végrehajtásához, és amelynek révén megvalósulhat a fenntartható és inkluzív Európa, mely ösztönzi a polgári szerepvállalást és előmozdítja az esélyegyenlőséget.
2. sajnálja, hogy az Európai Bizottság explicit módon kijelentette, hogy a pillér céljainak végrehajtása az Unió, a tagállamok és a szociális partnerek közös felelőssége⁽⁸⁾, és teljes mértékben figyelmen kívül hagyta a helyi és regionális önkormányzatok felelősségét és hatáskörét e területen;
3. megismétli az erős európai szociális menetrend jelentőségét, melyben a versenyképesség és a társadalmi igazságosság kiegészíti egymást⁽⁹⁾ a szociális dömping összes formájának elkerülése és a nagyobb mértékű foglalkoztatás érdekében. Ennek kapcsán emlékeztet az Európai Unióról szóló szerződés preambulumban szereplő kötelezettségvállalásra, amely kimondja, hogy a tagállamoknak eltökélt szándéka, hogy „előmozdítsák népeik gazdasági és társadalmi fejlődését”, továbbá „biztosítják, hogy a gazdasági integráció előrehaladása más területek párhuzamos fejlődésével járjon együtt”;
4. kiemeli a helyi és regionális önkormányzatok által nyújtott hozzáadott értéket a szociál- és gazdaságpolitikák kidolgozása és megvalósítása során, a felfelé irányuló konvergencia erősítése érdekében, és ismételten kéri, hogy az európai pillér támogassa a helyi és regionális önkormányzatokat a megfelelő foglalkoztatási és szociálpolitikák végrehajtásában⁽¹⁰⁾;
5. üdvözlöi az Európai Bizottságnak azt a célkitűzését, hogy az európai szakpolitikák kidolgozása során fokozottan figyelembe veszi a szociálpolitikai célokat, és az EU és a tagállamok által hatásköreiken belül követendő szociálpolitikai (minimum)normákat fogalmaz meg;
6. ismételten kéri a gazdasági és szociális politikák megfelelő összehangolását az EU és a tagállami szintek között⁽¹¹⁾ a területi dimenzió képviselésének javítása érdekében⁽¹²⁾;
7. a szociális dimenzió erősítésével az uniós integrációs folyamat elmélyítése mellett olyan megújított európai projekttel is lehet szolgálni a polgárok számára, melynek segítségével jobban magukénak tudják majd érezni az európai integrációt;
8. rámutat arra, hogy az Unió gazdasági és szociális politikáinak erősíteniük kellene a hosszú távú növekedési potenciált az európai vállalatok termelékenységének és versenyképességének, **valamint a munkavállalók képzettségének** támogatása révén;
9. hangsúlyozza, hogy a szociális pillérnek hozzá kell járulnia a szegénység és a társadalmi kirekesztés mérsékléséhez, a munkanélküliség csökkentéséhez – különösen a fiatalok körében – a társadalmi egyenlőtlenségek összes formája elleni küzdelem révén⁽¹³⁾, ideértve a nemek között fennálló egyenlőtlenségeket. Ennek a keretnek tartalmaznia kell az európai munkanélküliségi biztosítási rendszert⁽¹⁴⁾ is, amely az egyik első közös eszköz a foglalkoztatási válságok leküzdéséhez;
10. emlékeztet arra, hogy a munkaerőpiaci válság jelentős mértékű tartós munkanélküliséget generált, amelyet megfelelő aktív politikákkal és olyan képzési intézkedésekkel kell kezelni, amelyekkel e munkavállalók készségei naprakésszé tehetők, és ahol szükséges, pénzügyi támogatást kell nyújtani;

⁽⁷⁾ Az EUMSZ 9. cikke.

⁽⁸⁾ COM(2017) 251 final, (17) preambulumbekkezdés.

⁽⁹⁾ Az RB véleménye a szociális jogok európai pilléréről (CDR 2868/2016).

⁽¹⁰⁾ Az RB véleménye a szociális jogok európai pilléréről (CDR 2868/2016).

⁽¹¹⁾ Az RB véleménye a gazdasági és monetáris unió szociális dimenziójáról (CDR 6863/2013).

⁽¹²⁾ Állásfoglalás az Európai Bizottság 2016. évi munkaprogramjáról (COR-2015-05929).

⁽¹³⁾ Az RB véleménye a szociális jogok európai pilléréről (CDR 2868/2016).

⁽¹⁴⁾ Az olasz kormány javaslata az európai munkanélküliségi támogatásra.

11. kiemeli, hogy – mivel a gazdasági, társadalmi és területi kohézióra irányuló politika az egyik legfontosabb és legátfogóbb uniós politika ⁽¹⁵⁾ – jelentős mértékben hozzá kell járulnia a szociális pillér létrehozásához;
12. kiemeli, hogy a szociális beruházás a jövőbe való befektetés, ezért nem értelmezhető egyszerűen az államháztartásban megjelenő költségként;
13. hangsúlyozza, hogy össze kell hangolni egymással a szociális pillér és az Európai Szociális Alap stratégiáit és célkitűzéseit;

Részletes ajánlások

14. egyetért az Európai Bizottság azon célkitűzésével, mely szerint növelni kell a foglalkoztatás mértékét és megfelelő feltételeket kell előnyben részesíteni a vállalkozások számára ahhoz, hogy több minőségi munkahelyet hozzanak létre Európa-szerte;
15. ismételten kéri az EU és a gazdasági és monetáris unió szociális dimenziójának erősítését; reméli, hogy a szociális jogok európai pilléréről szóló jogalkotási javaslattal – a szubszidiaritás elvének tiszteletben tartása mellett – orvosolhatók lesznek a változó munkaerőpiacra felmerülő, munkajogokkal és munkavállalói mobilitással kapcsolatos problémák ⁽¹⁶⁾;
16. megismétli az erős európai szociális menetrend jelentőségét, melyben a versenyképesség és a társadalmi igazságosság kiegészíti egymást ⁽¹⁷⁾ a szociális dömping összes formájának elkerülése és a nagyobb mértékű foglalkoztatás érdekében;
17. hangsúlyozza, hogy minden, akár köz-, akár magánintézkedésnek, figyelembe kell vennie a helyi és regionális sajátosságokat, a demográfiai problémákat és a fiatalok körében tapasztalható folyamatosan magas munkanélküliségi arányt. Ezzel kapcsolatban kiemeli, hogy az ifjúsági garancia előnyeit 30 éves korig ki kellene terjeszteni ⁽¹⁸⁾, és hogy a rendszert az európai foglalkoztatáspolitikák állandó elemévé kell tenni, az európai és a nemzeti alapokból származó fenntartható és megfelelő finanszírozással;
18. megjegyzi, hogy a gyors és mélyreható változások – többek között a népesség elöregedése, az új családmodellek, a digitalizálódás, a munka új formái, a globalizáció és az urbanizáció következményei – miatt magasabb fokú és folyamatos képzésre és a kompetenciák összehangolására és aktív tehetséggondozásra, tevékeny időskorra irányuló politikákra, valamint a szakmai és a családi élet összehangolására kell törekedni, és utóbbit megfelelő család- ⁽¹⁹⁾, oktatási és foglalkoztatáspolitikákkal kell elérni;
19. ismételten hangsúlyozza, hogy a kompetenciákat meg kell feleltetni a munkaerőpiac igényeinek – és ennek területi dimenziója is van –, így ezzel kapcsolatban kiemeli a helyi és regionális önkormányzatoknak az oktatás, a képzés és a fiatal vállalkozók támogatása terén játszott szerepét ⁽²⁰⁾;
20. ezért támogatja, hogy a szociális jogok európai pillérébe foglalják bele az oktatáshoz való jogot mint alapvető szociális és emberi jogot;
21. emlékeztet továbbá arra, hogy a nemzeti, regionális és helyi sajátosságokat és a rendelkezésre álló forrásokat figyelembe véve, továbbá mivel a humántőkébe való beruházás szociális beruházásnak tekinthető, a tagállamoknak a foglalkoztatási lehetőségek javítása és az alacsonyan képzett európai felnőttek teljes körű társadalmi részvételének fokozása érdekében létrehozott Készségaranciának a kiemelt célcsoportok vonatkozásában történő végrehajtására kell összpontosítaniuk ⁽²¹⁾;
22. rámutat arra, hogy a kiegyensúlyozott és szabályozott munkaerőpiac érdekében figyelembe kell venni a munkavégzés jellegében, a foglalkoztatási viszonyokban és a munkavállalók védelme terén végbement változásokat (4.0), ideértve a kijelentkezés jogát. Ezért kéri, hogy az Európai Bizottság, a Tanács, az Európai Parlament és a Régiók Bizottsága hozzon létre egy magas szintű csoportot a digitalizálódás és az új technológiák hatásaival foglalkozó európai vitafolyamat elindítására, továbbá a szükséges gazdasági és szociálpolitikák előmozdítására, ideértve a helyesnek bizonyuló területi intézkedéseket is;

⁽¹⁵⁾ Az RB véleménye: „A kohéziós politika jövője 2020 után” (CdR 1814/2016).

⁽¹⁶⁾ Állásfoglalás a Régiók Európai Bizottságának az Európai Bizottság 2018. évi munkaprogramjához kapcsolódó prioritásairól (2017/C 272/01).

⁽¹⁷⁾ Az RB véleménye a szociális jogok európai pilléréről (CDR 2868/2016).

⁽¹⁸⁾ Az RB véleménye a fiatalok foglalkoztatásával foglalkozó jogszabálycsomagról (CDR 789/2013).

⁽¹⁹⁾ Az RB véleménye: „Az EU válasza a demográfiai kihívásra”(CDR 40/2016).

⁽²⁰⁾ Az RB véleménye a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról (CDR 1419/2015).

⁽²¹⁾ Az RB véleménye: „Új készségekre vonatkozó európai menetrend” (COR-2016-04094).

23. kiemeli, hogy a munkavégzés jellegében bekövetkezett változások fényében⁽²²⁾ elengedhetetlen, hogy a nagy mobilitású munkavállalók képzéseit gyorsan, egyszerűen és megbízható módon fogadják el⁽²³⁾;
24. úgy véli, hogy az új foglalkoztatási formáknak vagy az új közös európai minimumszabályok bevezetésének mindig megfelelő szintű szociális védelmet kell lehetővé tennie;
25. kéri, hogy fordítsanak figyelmet a menekültek, a kísérő nélküli kiskorúak és a területen jogszerűen tartózkodó migráns munkavállalók hatékony integrációjára az oktatás és a szakmai képzés révén is;
26. kéri, hogy fordítsanak különös figyelmet az Egyesült Királyság EU-ból történő kilépésével kapcsolatos jogalkotási aktusokra, így például a munkavállalók EU-n belüli szabad áramlására, a társadalombiztosítási rendszerek összehangolására, valamint a foglalkoztatáshoz és a szociálpolitikákhoz kapcsolódó uniós forrásokra⁽²⁴⁾;
27. kéri, hogy alkalmazzanak megfelelőbb eszközöket a nemzeti szint alatti eltérések értékelésére, például dolgozzanak megbízhatóbb adatokkal a szociális kérdések terén helyi és regionális szinten;
28. azt javasolja, hogy a kiváltó októl és az érintett társadalmi csoporttól függetlenül haladéktalanul fordítsanak figyelmet a szegénységre és a társadalmi kirekesztésre, és hangsúlyozza, hogy jelentősebb kezdeményezésekre van szükség a családok támogatására, a társadalmi kirekesztettség formáiból való tartós kilépésre, valamint a szociális védelem finanszírozásának javítására. Addig is jó gyakorlatnak tartja a számos helyi és regionális önkormányzat által elfogadott garantált minimumjövedelmeket;
29. kiemeli, hogy a szociális pillérnek foglalkoznia kell a marginalizálódás és a társadalmi kirekesztés problémájával, prioritásként kezelve a fogyatékkal élőkre és a többgyermekes családokra vonatkozó politikákat;
30. sajnálattal állapítja meg, hogy a szociális jogok pillére csak a szociális szolgáltatások szempontjából foglalkozik a lakhatás kérdésével; úgy véli, hogy a megfelelő és mindenki számára megfizethető árú lakhatás egy előfeltétel, amely nagyobb társadalmi kohézióhoz vezethet, és hozzájárulhat a társadalmi, gazdasági és földrajzi szegregációval szemben ellenálló közösségek kiépítéséhez;
31. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatokkal együttműködve biztosítani kell a jó minőségű és megfizethető, nemcsak alapvető szolgáltatások, hanem általános gazdasági érdekű szolgáltatások, köztük a szociális szolgáltatások széles körű hálózatainak elérhetőségét;
32. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy nem fordítanak figyelmet a művészet és a kultúra elérhetőségére, amelyek pedig kulcsfontosságúak a társadalmi kohézió, valamint a marginalizálódás és a szegénység elleni küzdelem szempontjából⁽²⁵⁾;
33. sürgeti az Európai Bizottságot és a Tanácsot, hogy vezessen be ösztönző intézkedéseket az olyan országok számára, amelyek az EU 2020 stratégia szociális célkitűzéseinek elérését és a szociális egyenlőtlenségek elleni küzdelmet lehetővé tevő strukturális reformokat vezetnek be;
34. hangsúlyozza, hogy az európai társadalmi fejlődés homogén módon is megvalósítható lenne, ideértve azokat az országokat is, amelyek nem tagjai az euróövezetnek⁽²⁶⁾, és így nem elsődleges haszonélvezői a szociális pillérnek, és felkéri az Európai Bizottságot és a Tanácsot, hogy találjanak megfelelő eszközöket e cél eléréséhez;
35. hangsúlyozza, hogy világossá kell tenni, hogy az európai alapok milyen módon támogathatják a pillér végrehajtását⁽²⁷⁾, és megismétli, hogy az Európai Uniónak és a tagállamoknak megfelelő forrásokat kell biztosítaniuk a pillér céljainak eléréséhez;
36. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy dolgozzon ki egy tervet egy előremutató, konkrét intézkedéseket tartalmazó szociálpolitikai cselekvési programra;

⁽²²⁾ Az Eurobarométer 417. számú különjelentése: „European area of skills and qualifications”.

⁽²³⁾ A szakmai képzések elismeréséről szóló irányelv (2013/55/EU) modernizálása.

⁽²⁴⁾ Az EP EMPL bizottságának munkacsoportja – „jelenleg mintegy 670 uniós aktus (jogalkotási aktus, felhatalmazáson alapuló jogi aktus, végrehajtási jogi aktus) van hatályban a foglalkoztatás, a munkavállalók szabad áramlása és a szociálpolitikák terén”.

⁽²⁵⁾ Európai szövetség a kultúráért és a művészetekért.

⁽²⁶⁾ Független Szakszervezetek Európai Szövetsége.

⁽²⁷⁾ Európai szociális hálózat.

37. megismétli azt a kérését, hogy a szociális jogok európai pillére támogassa a helyi és regionális önkormányzatok azon erőfeszítéseit, melyek a megfelelő foglalkoztatási és szociális politikák végrehajtására irányulnak ⁽²⁸⁾;
38. kijelenti, hogy megfelelő eszközöket kell bevezetni az elért fejlődés mérésére és nyomon követésére ⁽²⁹⁾, továbbá a Szerződés bármely jövőbeli módosítása esetén egy társadalmi haladásról szóló jegyzőkönyv felvételét kéri, melynek célja, hogy a szociális jogokat a gazdasági jogokkal azonos szintre emelje ⁽³⁰⁾.
39. kiemeli, hogy növelni kell az önkéntesség társadalmi és polgári értékét mint a helyi fejlődés és előrelépés eszközét, amely egyben a polgárok közvetlen társadalmi felelősségvállalásának és részvételének kifejeződése is.

Kelt Brüsszelben, 2017. október 10-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽²⁸⁾ Az RB véleménye a szociális jogok európai pilléréről (CDR 2868/2016).

⁽²⁹⁾ <http://www.esn-eu.org/news/925/index.html>

⁽³⁰⁾ https://www.etuc.org/press/trade-unions-fight-stronger-european-pillar-social-rights#.Wb_76WepWUm

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az épületek és az infrastruktúra földrengésbiztossá tételére irányuló európai politika

(2018/C 054/11)

Előadó: Vito Santarsiero (IT/PES) Basilicata régió közgyűlésének tagja

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

1. megjegyzi, hogy a közelmúltban az Európán belüli földrengésveszélyről készült – a hetedik keretprogram által finanszírozott SHARE projekt ⁽¹⁾ részét képező – tanulmányok megerősítik ugyan, hogy a földrengésveszély többek között Olaszországban, Görögországban és Romániában a legnagyobb, ám azt is jelzik, hogy Franciaország, Németország, Belgium, Spanyolország és Portugália egyes területei is mérsékeltен veszélyeztetettnek számítanak, gondolva itt a szökőárak veszélyére is;
2. megjegyzi, hogy az Európai Unió (EU) tagállamaiban számos olyan épület és infrastruktúra található, amely jelentős karbantartási műveleteket igényel az adott strukturális feltételek, a környezet változása és az építési ágazat szabályozásai miatt; az épületeket tekintve, az Eurostat és a Building Performance Institute Europe (BPIE) adatai ⁽²⁾ szerint, a 27 EU-tagállamban (valamint Svájcban és Norvégiában) található 25 milliárd m² hasznos alapterület mintegy 40 %-a 1960 előtt épült;
3. megjegyzi, hogy a közelmúlt történelme során egyes dél-európai országokban rendkívül erős földrengések pusztítottak, amelyek nagyon súlyos társadalmi és gazdasági következményekkel jártak; különösen negatív az összkép Olaszországban, ahol az elmúlt ötven évben számos földrengés volt, amelyek összesen több mint 5 000 ember életét követelték, és mintegy 150 milliárd euró becsült gazdasági kárt okoztak;
4. megjegyzi, hogy a korábbi földrengésekről készített globális szintű elemzés szerint az áldozatok száma és az okozott kár eloszlása nagyobb mértékben függ az épületek sérülékenységtől és az érintett közösségek felkészületlenségétől, mint a földmozgások erősségétől;
5. hangsúlyozza, hogy a földrengések által a helyi rendszerekre és a lakóterületekre, infrastruktúrára, valamint a gazdasági és termelési tevékenységekre gyakorolt hatások elemzése során a területi növekedési folyamatok jelentős lelassulását, gyakran valódi leállását mutatták ki;
6. hangsúlyozza, hogy az épületek és az infrastruktúra biztonságának elérése pozitív kölcsönhatást feltételez a regionális és kohéziós politikával, valamint az Európai Unió városi és vidéki növekedéssel kapcsolatos céljaival is;
7. úgy véli, hogy az épületek és az infrastruktúra földrengésbiztossá tételére irányuló európai politikát egy többszintű kormányzási megközelítésre kell alapozni, melynek keretében a szubszidiaritás és az arányosság elvével összhangban és az uniós városfejlesztési menetrendhez alkalmazott módszer mintájára összehangolják a releváns európai, nemzeti és regionális hatásköröket. Ezzel összefüggésben felhívja a figyelmet arra, hogy a műszaki szabványok meghatározása jórészt az uniós szint hatáskörébe tartozik, míg különösen az építményi jogért és a városrendezésért a nemzeti, a regionális és a helyi szint felelős;
8. kiemeli, hogy az Európai Unióval kapcsolatos egyik legfontosabb elvárás egy olyan, a földrengésveszély megelőzését szolgáló koherens beavatkozás végrehajtása, amely saját polgárai biztonságának és történelmi, kulturális örökségének védelmét, a személyeket és a javakat ért károkkal kapcsolatos kiadások mérséklését, valamint a régiók és a növekedést célzó beruházások fejlesztésének lehetővé tételét szolgálja;

⁽¹⁾ www.share-eu.org

⁽²⁾ BPIE, 2011. *Europe's buildings under the microscope. A country-by-country review of the energy performance of buildings* [Európa épületei a mikroszkóp alatt – Országokénti áttekintés az épületek energiahatékonyságáról].

9. hangsúlyozza, hogy elsősorban a helyi és regionális önkormányzatokat terheli politikai és intézményi felelősség a saját polgáraik védelméért, részben azért, mert ezek jelentik az első kormányzati szintet, amelynek feladata vészhelyzet esetén gondoskodni a mentési műveletekről és a lakosságnak nyújtott segítségről, másrészt azért, mert fontos szerepet játszanak a vészhelyzetekre vonatkozó tervek, valamint a strukturális, illetve nem strukturális megelőzési intézkedések (beavatkozások, illetve tájékoztatás) kidolgozásában;

10. hangsúlyozza továbbá, hogy a helyi és regionális önkormányzatok a polgárokhoz legközelebb álló intézményekként elő tudják segíteni a polgárok tudatosságának növelését a kockázatmegelőzéssel kapcsolatos jogok/kötelezettségek és ebből következően a földrengésveszély csökkentését célzó aktív magatartás kialakulása terén;

A FÖLDRENGÉSVESZÉLY CSÖKKENTÉSÉRE IRÁNYULÓ INTÉZKEDÉSEK

11. úgy véli, hogy a beavatkozást igénylő magán- és középületek és infrastruktúrák nagy száma miatt az épületek és infrastruktúrák földrengésekkel szembeni sérülékenységeinek besorolását európai szintű egységes kritériumok (többek között EUROCODE) alapján kell meghatározni;

12. sürgeti az Európai Bizottságot, hogy összeurópai szinten ösztönözze a biztosítási ágazattal folytatott párbeszédet, pénzügyi ösztönzőket kérve az átalakítási folyamat során alkalmazott díjcsökkentések formájában. Emellett hasznosnak tartaná részletesen megvizsgálni a gazdasági fenntarthatóságot és a biztosítási fedezet rendszerének fejlesztésétől várható előnyöket a kockázatközösségi intézkedések biztosításával;

13. úgy véli, hogy ahhoz, hogy a közösségek tudatosságának a növelése révén előmozdíthassuk a földrengésveszély csökkentésére irányuló intézkedések kidolgozását, hasznos lenne egyértelműen meghatározni és ismertetni az esetleges földrengések következményeit, és mindenekelőtt a földrengésbiztossá tételt szolgáló beavatkozások megvalósításából származó előnyöket, melyek a társadalmi (különösen az emberi áldozatok száma) és gazdasági hatás csökkentésében nyilvánulnak meg;

14. megjegyzi, hogy mivel a földrengésbiztossá tételt szolgáló megelőző beavatkozások óriási előnyeivel kapcsolatban a nem szakmabeli érdekeltek (önkormányzati dolgozók, polgárok stb.) számára még nem állnak rendelkezésre pontos módszerek és egyértelműen megvalósítható eredmények, fontosnak tűnik, hogy ezzel a kérdéssel, egyedi tanulmányok finanszírozása révén, részletesebben foglalkozzanak;

15. alapvetően fontosnak tartja, hogy a meglévő épületek földrengésveszélyének csökkentésére irányuló technikai és pénzügyi erőfeszítések optimalizálása és megfelelő irányítása érdekében előmozdítsák a meglévő struktúrák sérülékenységeinek tudatosítását és elemzését, ami kiindulópontként szolgálhat a további intézkedések és a legfontosabb köz-magán kezdeményezések vonatkozásában. Ehhez a statisztikai értékelés céljából ösztönözni kell az adatgyűjtési kampányokat, és meg kell fogalmazni a közös prioritásokat és a módszertant, az ágazat szabályozási változásaival, valamint a finanszírozási célú és ösztönző intézkedésekkel egyetemben;

16. megjegyzi, hogy egyes tagállamok – például Olaszország – tapasztalatai azt mutatják, hogy az idős tulajdonosok vagy a „másodlagos lakóhelyül szolgáló épületek” tulajdonosai kevésbé hajlandók forrásokat szánni e beavatkozásokra; emiatt hasznosak lehetnek az e csoportok tájékoztatását célzó intézkedések, valamint olyan ösztönzők, amelyek nem korlátozódnak az „elsődleges lakóhelyül szolgáló házakra”; elismeri, hogy testre szabott intézkedéseket kell hozni a meglévő épületek elemzésére és korszerűsítésére vonatkozóan, nem utolsósorban az egyes épületek elhelyezésére vonatkozó tanulmányok és gyakorlati tapasztalatok alapján, az egész városi terület vagy agglomeráció sebezhetőségének értékelése kapcsán, felismerve az épületek használatának tényleges körülményeiben lévő potenciális gyengeségeket.

17. megjegyzi, hogy az európai országokban már elindultak a köz- és magánépületek felújítását szolgáló, többek között európai forrásokból finanszírozott széles körű projektek, amelyek célja az energiahatékonyság növelése, ugyanakkor e beavatkozások általában nem foglalkoznak a szerkezet- és a földrengésbiztonság szempontjaival;

18. hangsúlyozza azonban, hogy a hatékony felújítást olyan integrált és fenntartható beavatkozások révén kell megvalósítani, amelyek alkalmasak arra, hogy a földrengésekkel szembeni sérülékenység csökkentését és az energiahatékonyság növelését egyidejűleg és a lehető legkevesebb invazív módon ériék el;

19. elengedhetetlennek tartja, hogy a strukturális megelőzési beavatkozások mellett alakítsanak ki „nem strukturális” megelőzési intézkedéseket is, amelyek általánosságban a földrengésveszéllyel kapcsolatos ismeretek bővítésére, ezen belül pedig a polgárok tudatosságának növelésére és aktív magatartásuk elősegítésére irányulnak;

20. úgy véli, hogy a strukturális megelőzési intézkedések a földrengésveszély csökkentésén túl a környezetre is pozitív hatást gyakorolhatnak az építmények hasznos élettartamának meghosszabbítása, valamint a földrengések utáni bontási és újjáépítési műveletek ebből következő csökkenése folytán, amely célkitűzést hangsúlyozta az építési termékekről szóló európai rendelet (305/2011/EU rendelet) is, amely annak korábbi változatához képest (89/106/EGK irányelv) bevezetett egy hetedik alapvető követelményt az építményekre vonatkozóan: „a természeti erőforrások fenntartható használatát”;

21. elismeri, hogy egy földrengésbiztossá tételt szolgáló program – annak ellenére, hogy jelentős erőforrásokat igényel, és különösen nagy terheket ró a fokozott és nagyobb területeket érintő földrengésveszélynek kitett régiókra és tagállamokra – mindenütt hozzájárul a foglalkoztatáshoz és a gazdasági növekedéshez, különös tekintettel az építési piac fellendülésére;

22. fontosnak tartja, hogy a földrengésbiztossá tételt szolgáló beavatkozásokat egy európai műszaki szabályozási keret szabályozza, és a beavatkozások figyelmet fordítsanak a meglévő épületek földrengésbiztossá tételére is egy holisztikus megközelítés alapján, amelynek célja a biztonság, a szilárdság és a tartósság biztosítása;

23. hasznosnak tartja egy uniós platform elindítását az uniós tagállamok ismereteinek, tapasztalatainak és bevált gyakorlatainak különböző szintű cseréje céljából;

A FÖLDRENGÉSVESZÉLY CSÖKKENTÉSÉRE IRÁNYULÓ ÚJ EURÓPAI POLITIKA

24. egyetért azzal és ismételten kiemeli azt, amit a sendai keretről szóló vélemény⁽³⁾ hangsúlyozott, miszerint az új infrastruktúrák építésével kapcsolatos valamennyi uniós projektnek biztosítania kell a katasztrófákkal szembeni megfelelő ellenálló képességet, ugyanakkor rámutat arra, hogy e célkitűzésnek nagyobb lehet a költségvonzata;

25. javasolja, hogy az egyes területeket fenyegető földrengésveszély és hasonlóképpen a más természeti katasztrófákból következő veszélyek leíró paramétereit – amelyeket megfelelően meghatározott kritériumok alapján értékelnek – az európai strukturális és beruházási alapok európai régiók közötti elosztásához használt referenciakritériumok közé lehessen sorolni. Hangsúlyozza emellett, hogy az EU-nak elő kell írnia, hogy az európai strukturális és beruházási alapokkal, valamint bármely más uniós alappal létrehozott összes infrastruktúrájának ellenállóképesnek kell lennie a katasztrófákkal szemben;

26. javasolja, hogy az uniós rendeletek előírassák az európai strukturális és beruházási alapoknak az állami és a magántulajdonban álló ingatlanok, valamint az uniós országok számára stratégiai jelentőséggel bíró – mind közúti közlekedési, mind szolgáltatási – infrastruktúrák földrengésbiztossá tételére való felhasználását;

27. javasolja, hogy a cselekvési terv rendelkezzen a közterületekhez kapcsolódó minden épület, köztük a lakóépületek földrengésbiztossá tételéről is, nemcsak oly módon, hogy azok vészhelyzet esetén biztonságot nyújtsanak, hanem hosszú távú városfejlesztési stratégiaként is, amely lehetőséget biztosít a lakosok olyan közterületekre való áthelyezésére is, amelyek biztonságot nyújtanak nekik;

28. felkéri az Európai Bizottságot, hogy – munkáját a tagállamokkal és adott esetben a helyi és regionális önkormányzatokkal összehangolva – dolgozzon ki egy, az épületek és az infrastruktúrák földrengésbiztossá tételére irányuló cselekvési tervet az Európai Regionális Fejlesztési Alapról szóló 1301/2013/EU rendelet 5. cikke 5. pontja b) alpontjának szellemében. Kéri egyúttal, hogy a tagállamok és a helyi és regionális önkormányzatok maradéktalanul használják fel azt a támogatást, amelyet a regionális fejlesztési operatív programok rendelkezésre bocsátanak ehhez a beruházási prioritáshoz;

29. javasolja, hogy ezzel határozottan mozdítsák elő a beruházások támogatását, többek között a köz- és a magánszektor között megvalósuló, az épületek és az infrastruktúrák földrengésbiztossá tételére irányuló együttműködés révén, különös hangsúlyt fektetve a kulturális és történelmi örökség megőrzésére, a stratégiai jelentőségű infrastruktúrákra, valamint a mezőgazdasági és ipari épületekre és infrastruktúrákra;

30. kéri, hogy törekedjenek az épületek földrengés elleni védelme terén megvalósítandó kutatási és innovációs célú beruházások növelésére, ideértve a tájékoztatásra és a képzésre vonatkozó széles körű programok kidolgozását is;

31. felkéri az érintett tagállamokat és régiókat, hogy regionális fejlesztési operatív programjaikba prioritásként építsék be a meglévő épületek földrengésbiztossá tételét, és hangsúlyozza, hogy pénzügyi erőforrásokat kell fordítani e célra, többek között a földrengésveszély megelőzését szolgáló fellépéseket ösztönző, megfelelő eszközök révén;

⁽³⁾ Vö. Cselekvési terv a 2015–2030-as időszakra szóló sendai katasztrófakockázat-csökkentési keretről című vélemény, NAT-VI/015, előadó: Adam Banaszak (ECR/PL).

32. úgy véli, hogy a fenti pontokban említett javaslatok megvalósítása során a források optimális felhasználása és a legjobb eredmények érdekében figyelembe kell venni az egyes országok és/vagy régiók szeizmikus kockázati és veszélyzónáinak térképét. Ehhez tanácsos ösztönözni az ilyen térképek kidolgozásához – vagy ahol már léteznek, aktualizálásához – szükséges kutatási munkákat.

33. úgy véli, hogy egy, az Európai Bizottság által előterjesztett cselekvési terv alkalmas eszköz lehet arra, hogy a meglévő épületek földrengésbiztossá tételét még inkább prioritásnak tekintsék a tagállamok regionális fejlesztési operatív programjaiban;

34. kiemeli, hogy az e téren megvalósított közös fellépések akár hatékonyabbnak bizonyulhatnak, mint az egyes tagállamok széttagolt intézkedései, ezért egységes és összehangolt erőfeszítést tart szükségesnek az épületek földrengésveszély elleni védelme és földrengésbiztossá tétele terén;

35. javasolja, hogy a sendai keret 1. prioritásán belül kitűzött célokkal összhangban mozgítsák elő és támogassák a polgárok tájékoztatását és az információk terjesztését szolgáló helyi és nemzeti szintű kezdeményezéseket, amelyek célja a megelőzés kultúrájának terjesztése.

Kelt Brüsszelben, 2017. október 11-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Karl-Heinz LAMBERTZ

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Űrstratégia Európa számára

(2018/C 054/12)

Előadó: Andres Jaadla (EE/ALDE), Rakvere képviselő-testületének tagja**Referenciaszöveg:** A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Űrstratégia Európa számára

COM(2016) 705 final

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

1. Ahogy azt az „Űrstratégia Európa számára” című dokumentum is megállapítja, az űrpolitika fontos Európa számára. Európa komoly sikereket könyvelhet el az űrtechnológia, az egyedülálló Föld-megfigyelő és globális helymeghatározó képességek, illetve a felfedező missziók terén. Az űrtechnológiák, -adatok és -szolgáltatások nélkülözhetlenné váltak az európaiak mindennapjaiban, és rendszeresen tovább kell őket fejleszteni.
2. Ki kell emelni az űrpolitika stratégiai jelentőségét is Európa számára. Megerősíti Európát globális szerepében, és biztonságát és védelmét tekintve is igen hasznos. Az űrpolitika elősegítheti a munkahelyteremtést, és serkenti a növekedést és a beruházásokat Európában. A világgűrrel kapcsolatos beruházások kitágítják a tudomány és kutatás határait. Ezért az RB határozottan támogatja az Európai Parlament felhívását ⁽¹⁾ egy átfogó kommunikációs stratégia kidolgozására arról, milyen haszonnal járnak az űrtechnológiák a polgárok és a vállalkozások számára.
3. Az a feladatunk, hogy konkrét lehetőségeket találjunk arra, hogy az űrtechnológiák és az általuk biztosított adatok és szolgáltatások segítségével miként lehet támogatni számos uniós szakpolitikát és kulcsfontosságú politikai prioritást, gondolva itt többek között az európai gazdaság versenyképességére, a migrációs politikára, az éghajlatváltozás elleni küzdelemre, a digitális egységes piacra és a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodásra.
4. A Régiók Európai Bizottsága üdvözlí, hogy az Európai Unió és az Európai Űrügynökség összefogott az európai űrkutatási együttműködés előmozdítása érdekében, és 2016. október 26-án EU-ESA együttes nyilatkozatot írt alá a közös elképzelésekről és célokról. Az ESA önálló célokat követ ugyan, azonban az uniós tagállamokkal és intézményekkel folytatott együttműködés szinergiákat teremt. Határozottan üdvözlendő, hogy az EU és az ESA közös álláspontot tudott kialakítani a hosszú távú elképzelésekre és célokra vonatkozóan ⁽²⁾, így biztosítva koherens keretet az EU és az ESA számára az adott stratégiák végrehajtásához. Az együttműködés során mindenképpen el kell kerülni az átfedéseket és a káros versenyt.
5. A Régiók Bizottsága üdvözlí, hogy Európa és a tagállamok rendelkeznek egy Európai Űrügynökséggel, amely több mint ötvenéves tapasztalatot mondhat a magáénak az európai űrtechnológia- és űralkalmazás-fejlesztési képességek kiépítésében az űrtevékenységek minden területén. Ezt a szerepet a régiók társadalmi-gazdasági fejlődése érdekében és többek között az intelligens szakosodás tekintetében fenn kell tartani és tovább kell erősíteni.
6. Az RB meggyőződése, hogy az uniós űrstratégia csak a tagállamok aktív részvételével tud hosszú távon működni, és csak így lehet biztosítani az európai űragazat sikerét a növekedés és a foglalkoztatás terén. Ehhez konkrét és célirányos intézkedésekre, illetve arra van szükség, hogy különleges hangsúlyt fektessünk az űrpolitikához csak most csatlakozó országok kapacitásépítésére és bevonására.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament 2017. szeptember 12-i állásfoglalása az európai űrstratégiáról, 2017. szeptember 12.

⁽²⁾ http://www.esa.int/About_Us/Welcome_to_ESA/Joint_statement_on_shared_vision_and_goals_for_the_future_of_Europe_in_space_by_the_EU_and_ESA

7. A mérnökök, technikusok és tudósok képzése döntően fontos az európai ipar szempontjából. A kompetencia- és kiválósági központok, valamint az egész életen át tartó tanulásra irányuló központok létrehozásával megerősödik az európai munkaerőpiac, kiépül egy infrastruktúra a kísérletek és tesztek elvégzéséhez, valamint fejlődik a számolási és elemzési kapacitás, mindez pedig hozzájárul az űrpolitikával kapcsolatos területeket és az űrkutatást szolgáló tudás és képességek folyamatos bővüléséhez. Erre kell építeni az európai űrstratégiát.

8. Európa jövőjébe invesztálunk, ha bevonjuk a fiatalokat, és lelkesítjük, motiváljuk őket. Többet kell befektetnünk a tájékoztatásba és olyan sikertörténetekbe, melyek megmutatják, hogy az európai polgárok milyen szerepet játszanak az összetett rendszerek fejlesztésében (a Földön, illetve a műholdak fejlesztésében). Az űr társadalmi haszna sokféleképpen megmutatkozik, így például a kommunikációs technológiákban, a valós idejű információátadás lehetővé tételében, a folyamatosan működő nagyfelbontású megfigyelési rendszerekben, a természeti katasztrófákra való gyors reagálásban, a mezőgazdaság, az erdőgazdálkodás, a halászat és a tengeri közlekedés támogatásában, a határok és a biztonság jobb ellenőrzésében és még sok más alkalmazásban.

9. Egyre nagyobb az igény a kommunikációs és megfigyelési célokat szolgáló, költséghatékony kisméretű műholdakra. A földmegfigyeléssel kapcsolatos alkalmazások és szolgáltatások terén – elsősorban a radar technológia fejlődésének köszönhetően – gyorsan javulnak a kisméretű műholdak technikai lehetőségei, és egyre több új alkalmazás jelenik meg a mezőgazdasági területek megfigyeléséhez és használatához, csakhogy mint az időjárás-előrejelzéshez. Ezért fontos, hogy az EU is figyelmet fordítson a Kopernikusz és a Galileo program folyamatosságára, mert csak így tud lépést tartani a piaccal a globális fejlesztésben.

10. Számos tanácskozás során rámutattak arra, hogy gazdasági, társadalmi és diplomáciai kérdésekben magas szintű nemzetközi együttműködésre van szükség ⁽³⁾, mert csak így lehet gondoskodni az uniós tagállamok világűrhez való hozzáféréséről, illetve az űrinfrastruktúra biztonságáról. Ez az űrszemlére, a szükséges szabad pályákra, illetve a frekvenciákra és az űrbéli forgalomirányításról szóló megállapodásokra egyaránt vonatkozik. Az űrpolitikát nemzetközi szerződésekkel kell szabályozni. A helyi és regionális önkormányzatok ideális közvetítők az egyes közösségek között (társadalmi csoportok, fogyasztók, vállalkozók és tudósok).

11. Az európai űripar sikere és fenntarthatósága a sokféle forrásból származó nagy információs és adathalmazok (big data) hasznosításától és feldolgozásától függ. Csak akkor szavatolható az innovatív megoldások, az új eljárások, a nagyobb biztonság, illetve a kibertámadások elleni jobb védelem, ha a vállalkozások jobban hozzáférnek az adatokhoz, és létrejön egy ösztönző együttműködés a kutatók, egyetemek és a közszektor között.

Általános megjegyzések

12. Ez az európai űrstratégiára vonatkozó dokumentum figyelembe veszi és bizonyos fokig kiindulópontnak tekinti a Régiók Bizottsága hasonló témákban megfogalmazott korábbi véleményeit, köztük „Az Európai Uniónak a polgárok szolgálatában álló űrstratégiája felé” és „Az EU űripari politikája” című véleményeket, illetve az Európai Parlament Külügyi Bizottságának az európai biztonság és védelem céljait szolgáló világűrbeli képességekről szóló jelentését, az űrpiac európai felvevőképességének felülvizsgálatát („Space Market Uptake in Europa”), az európai űrstratégia regionális dimenzióval való kiegészítéséről szóló, a NEREUS által 2016 áprilisában közzétett ajánlásokat („Recommendations on adding a regional dimension to the European Space Strategy”), valamint a Horizont 2020 keretében működő, űrpolitikával foglalkozó tanácsadó bizottság javaslatait lehetséges kutatási és innovációs prioritásokra a 2018–2020-as munkaprogramban („Advice on potential priorities for Research and Innovation in the work programme 2018-2020”).

13. Az „Űrstratégia Európa számára” konkrét választ jelent az űrpolitikával kapcsolatos nemzetközi fejleményekre. Az 1980-as évektől kezdve ugyanis az USA-ban egyre több olyan vállalkozás jelent meg, melyek a világűr meghódítására törekedtek, és ez az úgynevezett „új világűr” (new space) paradigma kiélezi a versenyt. A digitális technológiák és a digitalizáció új utakat nyit meg az üzleti tevékenységek előtt, miközben a jelentős technológiai átalakulások megzavarják a világűr megközelítéséhez és hasznosításához alkalmazott hagyományos ipari és üzleti modelleket.

⁽³⁾ High Level Forum –Space as a driver for socio-economic sustainable development [Magas szintű fórum – Az űr mint a fenntartható szocioökonómiai fejlődés mozgatórugója]. Dubaj, 2016. november 24.

14. Az érintett intézmények együttműködésére azért van szükség, mert az űrágazatot hosszú fejlesztési ciklusok jellemzik. Ez fokozza a piaci kockázatokat, mivel jóval előre fel kell mérni az új alkalmazások piaci potenciálját, és nehéz kiigazítani az eszközöket. Emiatt az űrparba beszállni szándékozó vállalkozók aligha találnak befektetőket, mivel a ciklikus piac és az eszközök csak nagyon nehezen egyeztethetők össze a változó kereslettel.

15. Az EU-nak és az ESA-nak fokozniuk kell együttműködésüket, hogy támogassák a tagállamokat a világűrrel kapcsolatos európai kutatási és fejlesztési tevékenységekben, erősítsék az innovatív beszerzési programok alkalmazását, több lendületet adjanak a magánberuházásoknak és az ágazati partnerségeknek, illetve ösztönözzék a mini- és nanoműholdak fejlesztését.

16. Fontos, hogy az EU és az ESA közös PR tevékenységeket és technológiai alkalmazásra vonatkozó terveket dolgozzon ki, melyeknek köszönhetően hatékonyan alkalmazni lehet a különféle területeken elért kutatási és fejlesztési eredményeket. A növekvő népesség, a megnövekedett erőforrásigények és az éghajlatváltozás jelentette világméretű kihívások miatt információkra van szükségünk bolygónkról, amelyeket csak űrbe telepített megoldások segítségével lehet elérhetővé tenni.

17. Az RB az alábbi konkrét prioritásokat határozza meg:

- olyan szakpolitikai intézkedések proaktív kidolgozása, melyekkel szorosabban be lehet vonni a kkv-kat, támogatni lehet új vállalkozások – leváló (spin-off) és induló (start-up) vállalkozások – létrehozását, és munkahelyeket lehet létrehozni az űrtechnológiákat alkalmazó területeken,
- K+F-támogatás, további oktatási programok minden szinten az ikt, a természettudományok, a matematika, a technika és a társadalomtudományok terén,
- beruházások az űrpolitikába, a beruházási alapok és a beruházási eszközök szerepének kiemelésével, illetve magánbefektetők bevonásával,
- az európai, állami és regionális ügynökségek közötti, illetve az ágazatok és a felhasználók közötti együttműködés fejlesztése, különösen az Európai Bizottság strukturált támogatása révén, amely elősegíti, hogy az adatforgalmi kapacitás igazodni tudjon a távérzékelő technológiákból adódó aktuális kihívásokhoz,
- az űrágazat irányításának és igazgatásának egyértelmű javítása mind a tagállamokban, mind pedig európai szinten, az EU és az ESA közötti együttműködés támogatása, aminek során a hangsúlyt a felhasználókra és – figyelembe véve a bennük rejlő lehetőségeket ezen a téren – a régiókra kell helyezni,
- az Európai Űrügynökséghez tartozó üzleti inkubátorházak kialakításának társfinanszírozása a régiókban azzal a céllal, hogy ösztönözzük az űrágazatban aktív vállalkozásokat,
- támogatás az oktatási intézkedésekhez és a gazdasági vezetők képzésével foglalkozó közintézmények számára, figyelembe véve az űrágazatban aktív vállalkozások különleges igényeit.

Az „űrpari régiók” szerepe az európai űrstratégia végrehajtásában

18. Az RB üdvözlí, hogy az európai űrstratégia figyelembe veszi a végrehajtásában való regionális részvétel jelentőségét, különösen az Európai Bizottság és – az EGNOS és a Galileo programért felelős – Európai GNSS Ügynökség közös konkrét intézkedései révén. Erről tanúskodnak a Kopernikusz adatközvetítők és a Kopernikusz akadémiai hálózatok, melyek támogatják a távérzékeléssel szerzett adatok és alkalmazásaik felhasználásának népszerűsítését.

19. A regionális dimenzió elengedhetetlen ahhoz, hogy az űrpar előnyeit közelebb hozzuk a felhasználókhoz, akik így az európai űrstratégia középpontjába kerülnének. A helyi és regionális önkormányzatokban megvan a szükséges kompetencia és hajlandóság ahhoz, hogy részt vegyenek az európai űrpolitika végrehajtásában, mivel ez intelligens szakosodási stratégiákat is támogat számos régióban.

20. üdvözlí, hogy számos régió csatlakozott a NEREUS-hálózathoz (az űrtechnológiát alkalmazó európai régiók hálózata), ami azt jelzi, hogy a világűrrel kapcsolatos kérdések egyre fontosabbak a regionális gazdaságok számára. A NEREUS célja, hogy az űrtechnológiákban rejlő lehetőségeket maradéktalan kiaknázza az európai régiók K+F-

tevékenységeinek és gazdasági versenyképességének szolgálatában, hangsúlyozza az űrpolitikák regionális dimenzióját politikai szinten, és ösztönözze az alulról felfelé építkező megközelítést az európai űrtevékenységeket illetően. Ki kell emelni azoknak a régióknak a tevékenységét, melyek csatlakoztak a NEREUS-hálózathoz. A regionális önkormányzatok rendelkeznek a szükséges lehetőségekkel és tapasztalatokkal ahhoz, hogy integrálják a vállalkozások, a tudományos szektor, a közintézmények és a civil társadalmi szervezetek szereplőinek tevékenységeit, amit érdemes kihasználni az űrstratégia intézkedéseinek végrehajtását szolgáló partnerségek kiépítésére.

21. Az EU űrpolitikájának világos koncepcióra van szüksége ahhoz, hogy hogyan lehet Európa társadalmát, gazdaságát és politikáját a világűrben rejlő lehetőségek számára megnyerni. Az űrpolitikának előkelőbb szerepet kellene kapnia az EU más regionális stratégiáiban is, különböző lehetőségeket kínálva például az uniós városfejlesztési menetrenddel, az intelligens városi megoldásokkal, az intelligens energiával, a várostervezéssel, a mezőgazdasággal és az éghajlat-politikával kapcsolatos célok kontextusában.

22. A regionális önkormányzatokat, melyek ellátják a tudománynak, a technológiának, illetve a saját területi egységeik társadalmi-gazdasági fejlesztésének ösztönzésével kapcsolatos alapvető feladataikat, a regionális űrpolitika koordinátorainak kell tekinteni. A regionális önkormányzatok rendelkeznek a szükséges lehetőségekkel és tapasztalatokkal ahhoz, hogy integrálják a vállalkozások, a tudományos szektor, a közintézmények és a civil társadalmi szervezetek szereplőinek tevékenységeit, amit érdemes kihasználni az űrstratégia intézkedéseinek végrehajtását szolgáló partnerségek kiépítésére.

23. Az Európai Űrügynökség több kezdeményezést is kidolgozott a régiókkal, ilyen például a European Space Education Resource Office elnevezésű projekt (ESERO). Fontos gondoskodnunk arról, hogy ezeket a kezdeményezéseket minél jobban ki lehessen aknázni, és ösztönöznünk kell továbbiak kidolgozását.

24. Az űrbe telepített technológián alapuló termékek és szolgáltatások ágazaton átnyúló bevezetése érdekében az Európai Bizottságnak olyan támogató intézkedéseket kellene kidolgoznia, melyek a regionális klaszterekkel, összekötő irodákkal, ügynökségekkel, felsőoktatási intézményekkel és kutatóintézetekkel összefüggő tevékenységekre összpontosítanak.

25. Emellett kritériumokat kellene megfogalmaznia annak meghatározására, hogy az űripari szolgáltatások – a közhatóságok kompetenciáira és követelményeire való tekintettel – mennyiben tekintendők közhasznúknak. Az Európai Bizottság és a nemzeti hatóságok majd e kritériumok alapján értékelhetik az adott szolgáltatások és alkalmazások bevezetésének támogatására irányuló, a lehetséges felhasználók által benyújtott kérelmek támogathatóságát.

26. Az RB támogatja ennek az átfogó és ambiciózus európai űrprogramnak a kidolgozását és megvalósítását. A program az eddig elért eredményekre épül, és továbbviszi és -fejleszti a következő kiemelt területeket: a környezet figyelemmel kísérése, az éghajlatváltozás kezelése, biztonság, versenyképesség és űrkutatás.

27. Várható, hogy a felhasználóknak – többek között a helyi és regionális önkormányzatoknak és a vállalkozásoknak – továbbra is szükségük lesz ösztönzésre és támogatásra az EU és a tagállamok részéről. Az űrágazat innovációs erejére és gazdasági jelentőségére való tekintettel az RB sürgeti, hogy a strukturális alapok és a bankok bevonásával, illetve az Európai Űrügynökséggel együttműködve új utakat keressenek az alkalmazások fejlesztésének és széles körű használatának finanszírozására. A kutatási és fejlesztési tervek finanszírozásának problémáira való tekintettel célszerű megerősíteni azoknak a kutatási projekteknek a finanszírozási lehetőségeit, melyek tudományos kutatóintézetek és gazdasági szereplők részvételével valósulnak meg;

Hozzájárulás a nagy európai programokhoz: EGNOS és Galileo (műholdas navigáció) és Kopernikusz (környezeti és biztonsági megfigyelés)

28. Az RB meg van győződve arról, hogy az EU-nak biztosítania kell a Galileo operatív szakaszának (például a műholdak karbantartásának és megújításának, a rendszerintegritás biztosításának, a földi üzemnek és az adatokhoz való hozzáférésnek) a finanszírozását. Csak így lehet tartósan biztosítani a kívánt gazdasági hatásokat.

29. A Kopernikusz program üzemeltetési szakasza döntően fontos az új technológiai fejlesztések gazdasági áttöréséhez, de a jövőben is pénzügyi támogatásra lesz szükség ahhoz, hogy fedezni lehessen az új technológia sokféle felhasználó általi alkalmazásával kapcsolatos indulási költségeket.

30. Az Európai Bizottságnak a jövőre nézve gondoskodnia kell arról, hogy az uniós költségvetésből származó eszközökkel garantálják a Kopernikusz-infrastruktúra működésének hosszú távú finanszírozását, mert csak így lehet szavatolni a finanszírozás pénzügyi fenntarthatóságát és átláthatóságát, illetve demokratikus ellenőrzését.

31. A Kopernikuszról letöltött adatok feldolgozásához és tárolásához sürgősen szükség van nagy adatközpontok létrehozására. Új szolgáltatások és alkalmazások fejlesztéséhez ezen a területen nagyon fontos a historikus adatok alkalmazhatósága, ahogy az is, hogy legyen kapacitás a nagy adathalmazok kellő időben történő továbbítására felhasználásuk céljából.

32. Az RB kiemeli az űrmegfigyelési és navigációs műholdrendszerek – például a Galileo és a Kopernikusz – fontos szerepét, mivel gyors reagálást tesznek lehetővé a természeti katasztrófákra, amilyenek pl. földrengések, erdőtüzek, földcsuszamlások és árvizek. Kéri, hogy ezt vegyék figyelembe a helyi és regionális önkormányzatokra irányuló, kapcsolódó szolgáltatások kidolgozásakor. A hatékony űrstratégia a fenntartható és reziliens fejlődés alapvetően fontos eleme, amely segít az életmentésben, csakúgy mint a környezet és az épületek védelmében;

33. Ahhoz, hogy a Kopernikusz és Galileo adatait felhasználhassuk, és ezek alapján új szolgáltatásokat fejleszthessünk, jogszabályi módosításokra van szükség, hogy adott legyen az összhang más olyan regionális politikai, energiaügyi, környezetvédelmi, mezőgazdasági és környezetfelügyeleti intézkedésekkel, melyek téradatokat alkalmaznak. Gondoskodni kell arról, hogy a szóban forgó programok segítségével szerzett adatokat az uniós szintű jelentéstételhez is fel lehessen használni, és ezt az eljárást – ahol csak lehet – jogszerűen alkalmazni lehessen.

Az űradatok kettős felhasználása biztonsági és védelmi célokra

34. Az űrtechnológiai vonatkozású kapacitások és szolgáltatások fontos szerepet játszanak Európa védelmében és biztonságában, mivel lehetővé teszik egy közös biztonság- és védelempolitika következetes végrehajtását, és ezenkívül az uniós szakpolitikát olyan területekkel kapcsolják össze, mint a külkereskedelem, határigazgatás, tengerhajózási biztonság, éghajlat-politika, energiabiztonság, katasztrófavédelem, humanitárius segélyezés és közlekedés. Erősíteni kell az űrprogramokat megvalósító egyéb államokkal fenntartott stratégiai partnerséget, hogy biztosítsuk Európa autonómiáját a kulcsfontosságú űrtechnológiákat és a világűr elérését illetően.

A tagállamok és társadalmi csoportok aktívabb bevonása különböző feladatkörökben az Európa számára kidolgozott űrstratégia végrehajtása keretében

35. Minden tagállam számára hozzáférést kell biztosítani az űrtechnológián alapuló szolgáltatásokhoz, valamint a gazdaság fellendítését és ismereteik bővítését szolgáló új lehetőségekhez. Jobban rá kellene irányítani a figyelmet arra, hogy az űrpolitikát miként lehetne hatékonyan hasznosítani a közszféra számos különböző területén, például regionális szinten. Ezt a célt szolgálja, ha a szóban forgó régiókat készségfejlesztés és különféle finanszírozási mechanizmusok révén is támogatjuk.

36. Az űrtechnológiák hasznosak lehetnek a közszektorban, például a terrorizmus napi szintű megfigyeléséhez, a természeti erőforrások (édesvíz, parti tengervíz, levegőminőség stb.) és az erdők állapotának értékeléséhez, a faállományok felméréséhez, a mezőgazdasági területek használatához, a támogatási rendszerek felülvizsgálatához, az illegális építkezések korai felderítéséhez és megakadályozásához, a nap- és szélenergia hasznosításához, az épületek energiahatékonyságának növeléséhez és még sok más esetben.

37. Az európai közvéleményben további intézkedések segítségével jobban tudatosítani kell a világűr előnyeit. Emellett jobban képzett szakemberekre és tisztviselőkre, illetve több mérnökre és kutatóra van szükség, hogy megteremtsük a szükséges többletértéket a társadalom számára, és szorosabb együttműködést biztosítsunk az állami és magánszervezetekkel és -vállalkozásokkal. Egy új, a polgárok tényleges igényeihez igazodó űrpolitika legfontosabb prioritásaihoz a következőknek kellene tartozniuk: helyi kezdeményezések, kölcsönös tapasztalatcsere, szinergiák létrehozása a különböző funkcionális területek között, továbbá tájékoztatás és figyelemfelkeltés.

Specifikus intézkedések a fiatalabb nemzedékek figyelmének felkeltésére – oktatás és tájékoztatás

38. Fontos, hogy az űrstratégia számot tarthasson a fiatalabb nemzedékek támogatására és érdeklődésére. Az ezredfordulós nemzedék olyan világban nőtt fel, amelyben általánosak az új alkalmazások, nemcsak kereskedelmi célokra, hanem a mindennapokban is. Ezért ösztönzést érdemelnek a fiatalok ötletei és perspektívái.

39. Az új európai űrstratégia nem kínál elég inspirációt az új nemzedék számára. A világűrnek az inspiráció és a motiváció forrásául kellene szolgálnia, és hozzá kellene járulnia ahhoz, hogy jobban éljenek az emberek. A stratégiában a tematikus súlypontot elsősorban a képzés és a népszerűsítő tevékenységek ösztönzésére kellene helyezni az űrbe telepített technológiák által szolgáltatott információk és adatok vonatkozásában. Ha az iskolák, a felsőoktatási intézmények és a tudományos területen elért eredményeket a nem formális oktatás keretében közvetítő intézmények tananyagában világűrrel kapcsolatos tevékenységek is szerepelnének, jóval közelebb kerülnénk ahhoz a célhoz, hogy az emberek felfigyeljenek erre a fontos területre.

Az RB további lépései az európai űrstratégia sikeres végrehajtása érdekében

40. Az RB arra kéri az Európai Bizottságot, az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy vitassa meg és támogassa ezt a stratégiát, és – szoros együttműködésben a városokkal, a régiókkal és minden érintett szereplővel – mozgítsa elő annak hatékony végrehajtását.

41. Az űrágazat regionális szintű jelentőségének kiemelése érdekében és azért, hogy minél jobban kihasználhassuk azokat az esélyeket, melyek a városok és régiók számára az európai űrpolitikából adódnak, az RB „Környezetvédelem, éghajlatváltozás és energiaügy” szakbizottságán belül tematikus üléseket szervezünk a világgal kapcsolatban. Erre különösen az uniós űrprogram 2017-ben esedékes időközi értékelése kapcsán van szükség.

42. Az RB jobban tudná támogatni a Kopernikusz program helyi és regionális szintű végrehajtását és átültetését, ha állandó tagként részt vehetne a Kopernikusz program felhasználói fórumában, és egy hivatalos képviselőt delegálhatna a fórumba. Ez jól tükrözné annak a szerepnek a fontosságát, amelyet a helyi szereplők játszanak a Kopernikusz adatok felhasználásában.

43. Az európai űrstratégia sikeres végrehajtása érdekében támogatni kellene a partnerségeket az Európai Bizottság, a tagállamok, az ESA, az EUMETSAT, valamint a hatóságok, érintett felek, ágazatok, kutatók és felhasználói közösségek között, más területeken is. Az RB fontos partner lehet ebben.

Kelt Brüsszelben, 2017. október 11-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Karl-Heinz LAMBERTZ

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az EU saját forrásainak reformja a következő, 2020 utáni időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretben

(2018/C 054/13)

Előadó: Isabelle BOUDINEAU (FR/PES), Új-Aquitania régió közgyűlésének alelnöke

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

Történelmi lehetőség a saját források rendszerének megreformálására

1. emlékeztet arra, hogy az EUMSZ 311. cikke úgy rendelkezik, hogy „az Unió gondoskodik a céljai eléréséhez és politikái megvalósításához szükséges eszközökről. Az egyéb bevételek sérelme nélkül, a költségvetést teljes egészében saját forrásokból kell finanszírozni”;
2. kiemeli azokat a kihívásokat, amelyekkel az uniós költségvetés – ha reagálni kíván az uniós hozzáadott értéket teremtő területeken folyamatosan változó helyzetekre –, 2020 után szembesül majd, különös tekintettel a védelmi és terrorizmusellenes politikák megerősítésének, a migránsok és menekültek kezelésének, az éghajlatváltozás elleni küzdelemnek és a demográfiai kihívások kezelésének a szükségességére, valamint a többéves pénzügyi keretben már támogatott más prioritásokra;
3. megjegyzi, hogy az Egyesült Királyság EU-ból való kilépése hatással lesz a 2020 utáni költségvetésre: például éves szinten 10 milliárd eurós csökkenés⁽¹⁾ és késedelmek várhatók a következő többéves pénzügyi keretről szóló tárgyalásokban, amelyeket már így is 2018 nyarára halasztottak;
4. emlékeztet arra, hogy az RB már állást foglalt a saját források lényegi megreformálása mellett⁽²⁾;
5. üdvözlí a saját forrásokkal foglalkozó magas szintű munkacsoport végső jelentésének (Monti-jelentés) közzétételét, különös tekintettel az uniós hozzáadott érték és a szubszidiaritás elvével kapcsolatos ajánlásokra, ám sajnálja, hogy a jelentés nem foglalkozik azzal, hogy az európai költségvetés mérete összhangban van-e az EU által megállapított prioritásokkal;
6. úgy véli, hogy a válságokhoz, az Egyesült Királyság EU-ból való kilépéséhez és az Európa jövőjéről szóló gondolkodási folyamathoz kötődő különleges helyzet, valamint a Monti-jelentés ajánlásai lehetőséget jelentenek arra, hogy olyan jövőképet teremtsünk, amelybe az uniós költségvetés keretében közép- és hosszú távon finanszírozandó prioritások kiválasztása és a finanszírozási rendszer megreformálása is beletartozik;
7. örömmel fogadja az Európai Bizottság az EU pénzügyeinek jövőjével foglalkozó vitadokumentumának megjelenését, és különösen „az Unió politikáit finanszírozó bevételek” fejezetet. Támogatja az Európai Bizottság az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak 2017. szeptember 13-án eljuttatott szándéknyilatkozatában található utalást a saját források reformjára. Az RB ugyanakkor szeretné, ha konkrét javaslatok hangzanának el ezzel párhuzamosan, vagy a többéves pénzügyi keretre irányuló javaslat keretében (2018. májusig). Az RB kéri emellett mind a Tanácsot, mind a tagállamokat, hogy vegyenek részt a saját források jelenlegi rendszerének reformjára irányuló törekvésben, hogy az egyszerűbb, igazságosabb és átláthatóbb legyen;

Az EU költségvetése a „méltányos megtérülés” kényszere alatt

8. emlékeztet arra, hogy néhány évtizede a bruttó nemzeti jövedelem (GNI) alapján számított nemzeti hozzájárulások jelentik az EU költségvetésének legfontosabb forrását⁽³⁾;
9. úgy véli, hogy a jelenlegi rendszer egyáltalán nem tekinthető optimálisnak, többek között azért, mert túlzottan függ a nemzeti hozzájárulásoktól, és arra ösztönzi a kormányokat, hogy csak az államkincstári értelemben vett, feltételezett nettó nyereségüket maximalizáló kiadáskombinációkat fogadják el. Ez a megközelítés azt eredményezi, hogy figyelmen kívül hagyják az egységes piac vagy bizonyos európai szakpolitikák előnyeit, és kizárólag a megtérülésre koncentrálnak.

⁽¹⁾ „Brexit and the EU Budget: Threat or Opportunity?” [A brexit és az uniós költségvetés: veszély vagy lehetőség?] <http://www.delorsinstitute.eu/media/brexitbudget-haasrubio-jdi-jan17.pdf>.

⁽²⁾ CdR 2016/0009 jelű vélemény: „A többéves pénzügyi keret féldős felülvizsgálata”.

⁽³⁾ A 2017-es költségvetés esetében a bevételek 69,63 %-a származik a nemzeti hozzájárulásokból.

Ezenkívül fenntartja a megosztottságot is a „nettó befizető” és a „nettó kedvezményezett” tagállamok között, pedig az mesterséges annyiban, hogy a kalkuláció csak az államháztartási adatokat veszi figyelembe, a tagállamok reálgazdasága számára jelentkező pozitív externáliákat nem. Ráadásul ez a megközelítés nem számol az európai szintű fellépés hiányából fakadó költségekkel sem;

10. jelzi, hogy a költségvetés éves szintű elfogadási folyamatának keretében az intézmények közötti kompromisszumok gyakran a költségvetés csökkenését eredményezik a többéves pénzügyi keret által meghatározott ambíciókhoz képest. Ez elmélyíti a kötelezettségvállalások és a kifizetések közötti szakadékot, ami kifizetési válságot eredményez;

Reform a nagyobb átláthatóság, az egyszerűsítés és a polgárokkal való kapcsolat érdekében

11. megállapítja, hogy az uniós költségvetés és a – többek között visszatérítési és korrekciós mechanizmusok által jellemzett – finanszírozási rendszer bonyolultsága és struktúrája rontja az uniós fellépés láthatóságát, és táplálja a polgárok körében Európával szemben jelentkező bizalmi válságot; kéri ezért, hogy szüntessék meg az összes korrekciót és visszatérítést;

12. úgy véli, hogy részben a polgárok, a tagállamok és az európai intézmények között tapasztalható bizalomhiány az oka az európai strukturális és beruházási alapok kezelését jellemző túlzott bonyolultságnak. Ahhoz, hogy javuljon a polgárok EU-ról alkotott véleménye, 2020 után mindenképpen egyszerűsíteni kell az európai szakpolitikákat, különösen a kohéziós politikát;

13. emlékeztet arra, hogy nincsen összehangolva és nem átlátható az a módszer, amely ismerteti a tagállamok uniós költségvetéshez való hozzájárulását. Jelenleg mindössze négy tagállam jeleníti meg nemzeti számláiban az EU költségvetéséhez való hozzájárulását, ám nem a beruházások, hanem a kiadások között;

A valódi saját források növelése, kiszámíthatóbb és kiegyensúlyozottabb költségvetés

14. úgy véli, hogy a reformnak arra kell törekednie, hogy könnyebben értelmezhető, előre tekintőbb és kiegyensúlyozottabb költségvetést teremtsen úgy, hogy választ ad az európai kihívásokra és nagyobb súlyt helyez az új saját forrásokra, illetve ezzel egy időben csökkenti a nemzeti hozzájárulásokat úgy, hogy közben ügyel a polgárokat sújtó további adóterhek lehető legalacsonyabb szinten tartására. A legfontosabb cél az, hogy a polgárok számára átláthatóbb és érthetőbb sajátforrás-elosztást, illetve önállóbb és demokratikusabb költségvetést vezessenek be, amelyben nagyobb szerepet kap az Európai Parlament, többek között az uniós költségvetés bevételi oldala tekintetében. Ennek a reformnak mindemellett be kell vonnia az RB-t is, és az uniós költségvetésről folytatott viták során figyelembe kell vennie a területi dimenziót;

15. véleménye szerint a reformnak foglalkoznia kellene a többéves pénzügyi keret nagyságának kérdésével. A reform keretében összhangot kell teremteni az EU által meghatározott prioritások összessége és az ambícióknak megfelelő többéves pénzügyi keret elfogadása között;

16. kiemeli, hogy a 2020 utáni többéves pénzügyi keretnek a jövőbeli kihívásokra kellene összpontosítania, ugyanakkor a költségvetésben tartalékokat is meg kellene határozni a kockázatok esetére. Ez azért fontos, hogy fenn tudja tartani a stratégiai szemléletet és a tervezési biztonságot a helyi és regionális önkormányzatok számára, illetve szembe tudjon nézni az esetleges válságokkal és elkerülje a többéves pénzügyi kereten kívüli ad hoc alapok létrehozását;

17. úgy véli, hogy a beszedett adók és bizonyos kiemelt európai politikák összekapcsolása pedagógiai értékkel járna, ami megkönnyítené az elfogadást. Az RB az európai költségvetés egyetemes jellegének fenntartását pártolja ⁽⁴⁾. Mindazonáltal tanulmányozhatnák a „célhoz nem kötöttség” szabályának rugalmasabb megközelítését;

18. úgy véli, hogy minden, a 2020 utáni költségvetésre vonatkozó javaslatnak reformokat kell tartalmaznia egyrészt a kiadásokat illetően, az új európai prioritások figyelembevétele, az uniós alapok hatékonyabb felhasználásának biztosítása, valamint a felhasználási arányok javítása érdekében is, másrészt a bevételi oldalon, az új saját források növelése céljával. Ezeknek a reformoknak mindenképpen garantálniuk kell, hogy elegendő forrás maradjon azoknak a politikáknak a folytatásához, amelyek a leginkább elősegítik az európai integrációs folyamatot. Ennek kapcsán az alábbi politikákról van szó: közös agrár- és élelmiszer-politika, kohéziós és vidékfejlesztési politika és egy olyan szociális menetrend, melynek alapja, hogy minden uniós polgárnak minőségi munkát adhassunk;

19. hangsúlyozza, hogy a szubszidiaritás elvét és az uniós hozzáadott érték fogalmát figyelembe kell venni a reform során. Az RB kéri, hogy tanulmányozzák a Monti-jelentésben javasolt „szubszidiaritási tesztek”⁽⁴⁾. Mindazonáltal ügyelni kell arra, hogy egyrészt a szubszidiaritást ne használják fel arra, hogy az európai politikákat visszahelyezzék nemzeti szintre, másrészt pedig, hogy ne csoportosítsanak át több forrást a tagállamokhoz, ami meggyengíthetné azokat a politikákat, amelyek a leginkább elősegítik az európai integrációs folyamatot. Ennek kapcsán az alábbi politikákról van szó: a közös agrárpolitika, a kohéziós és vidékfejlesztési politika és egy olyan szociális menetrend, melynek alapja, hogy minden uniós polgárnak minőségi munkát adhassunk;

⁽⁴⁾ http://ec.europa.eu/budget/financialreport/2011/overview/budget_management/index_en.html

20. kiemeli, hogy a „hagyományos” saját források – például a vámok vagy az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalások elleni küzdelem eredményeképp létrejövő bevételek – beszedése nagymértékben függ a tagállamok közötti lojális együttműködéstől;

21. ragaszkodik ahhoz, hogy a saját források reformjának kidolgozása során figyelembe kell venni az euróövezeti tagállamok költségvetési kapacitása kialakításának lehetőségét;

22. elengedhetetlennek tartja azonban, hogy – figyelembe véve a tagállamokra vonatkozó szigorú előírásokat a hatos csomaggal, a kettős csomaggal és a költségvetési paktummal összefüggésben (betartandó strukturális egyenleg, kiadási korlát, adósságráta-csökkentés) – a tagállamok továbbra is rendelkezzenek elegendő mozgástérrel ahhoz, hogy adóügyi jogszabályaik autonóm kialakítása révén gondoskodhassanak a szükséges (nemzeti) bevételekről, melyekkel megfelelően fedezni tudják a részben aránytalan mértékben növekvő kiadásokat (pl. szociális téren, az egészségügyben és a gondozásban);

A Monti-jelentésben ismertetett új saját források elemzése

23. azt ajánlja, hogy az új saját forrásokat a különféle adófajtákat összefogó „csomag” formájában vizsgálják, és így is tegyenek rájuk javaslatot az új saját források által az összes kormányzati szintre, a vállalkozásokra és a polgárokat érintő hatások kiegyenlítése érdekében;

24. üdvözli a vállalatokra közös összevont társaságiadó-alap (KÖTA) formájában kivetett európai adó lehetőségét. Egy korábbi véleményben az RB üdvözölte a KÖTA pozitív hatásait a gazdasági növekedés, a foglalkoztatás és a költségvetési egyenlőség tekintetében, valamint az államháztartás, ezen belül a helyi és regionális költségvetés kapcsán. Ezen túlmenően az RB arra kéri az intézményeket, hogy vizsgálják meg egy, a multinacionális vállalatokat célzó adó bevezetését ennek az adónak a kiegészítéseként. Támogatja az Európai Bizottság azon javaslatát, hogy 2017. szeptember 21-i „Úton a digitális gazdaság igazságos adóztatása felé” című közleményével összhangban 2018 tavaszáig irányelvjavaslatot terjesszen elő a digitális gazdaságban megtermelt profit uniós szintű megadóztatásának szabályairól. Mindazonáltal emlékeztet arra, hogy az adóügyi harmonizáció mértékét az EUMSZ 113. cikkének rendelkezései a belső piac működéséhez és a méltányos versenyfeltételek biztosításához szükséges elemekre korlátozzák, illetve hogy az adók kivetésének és beszedésének hatásköre továbbra is a tagállamok szuverenitásának egyik központi eleme marad;

25. úgy véli, hogy a megreformált hea hozzájárulhat a saját források növeléséhez. A jelenlegi hea túlzottan bonyolult, és meg kellene reformálni a magas szintű munkacsoport által ajánlott rendszer szerint, egységes európai adókulcsot alkalmazva egy összehangolt, szélesebb adóalapra. Ennek a reformnak azonban nem lenne szabad negatív következményekkel járnia a polgárok és a kevésbé fejlett tagállamok számára;

26. támogatja a pénzügyi tranzakciós adót, amely lehetővé tenné, hogy a tagállamok csökkentsék nemzeti hozzájárulásait⁽⁵⁾. A benne rejlő lehetőségeket azonban gyengíti, hogy csak néhány tagállam áll ki mellette, illetve hogy a bevételek nem igazán tervezhetők;

27. úgy véli, hogy egy a pénzkibocsátáson alapuló saját forrás is elképzelhető, a volatilitáshoz kapcsolódó kockázatok és annak ellenére, hogy az kizárólag az euróövezeti tagállamokra lenne alkalmazandó;

28. véleménye szerint a nemzeti szinteken már létező és az esetleg európai szinten kivetendő szén-dioxid-adó, továbbá az uniós szinten a kibocsátáskereskedelmi rendszerből származó adó jelentős előnyökkel jár, különösen azáltal, hogy ösztönöz a CO₂-kibocsátás csökkentésére, a Párizsi Megállapodás végrehajtásának elősegítésére és az európai fenntartható fejlesztési célokhoz való szorosabb kapcsolódásra az éghajlat és a környezet terén. Az ipari és közlekedési ágazatok azonban érintve lennének. Az ilyen adók egyben új szakadékok eredményezhetnek a gazdaságilag kevésbé fejlett és magasabb szén-dioxid-kibocsátású gazdasággal rendelkező tagállamok, valamint az olyan fejlettebb tagállamok között, amelyek gazdasága képes tisztább energiatermelési módok bevezetésére. Emellett az ilyen adók bevezetésekor gondoskodni kell kompenzációs mechanizmusokról a szigetek és a legkülső régiók számára, amelyek teljes mértékben a légi és a tengeri közlekedésre vannak utalva, ugyanakkor elkötelezetten törekednek a kibocsátások csökkentésére;

29. úgy véli, hogy a villamos energiára vonatkozó adónak kétségtől elölnye lenne, hogy „értelmezhető” és összhangban van az EU energiahatékonysági célkitűzéseivel, ám felmerül annak a kockázata, hogy egy ilyen adó népszerűtlen lenne, és nagyobb mértékben sújtaná a szegényebb háztartásokat. Emiatt a háztartásokra nem kellene azt alkalmazni;

⁽⁵⁾ Az RB véleménye: „A pénzügyi tranzakciók közös adórendszere” (CdR 332/2011 fin).

30. javasolja a tüzelőanyagok megadóztatásának elvetését. Amellett, hogy a polgárok nehezen fogadnák el, a helyi szintre is negatív hatással lenne. Jelenleg ugyanis bevételi forrást jelent egyes regionális és helyi önkormányzatok számára;

31. véleménye szerint a légi járatokra kivetendő adót, amelyre az Európai Bizottság 2011-ben tett javaslatot ⁽⁶⁾, újra meg lehetne fontolni, és támogatja annak Európán belüli járatokra történő alkalmazását;

32. felkéri az Európai Bizottságot, hogy részletesen elemezze az új saját források hatásait, valamint a nemzeti és szubnacionális szintű költségvetések, illetve a polgárok szempontjából jelentkező következményeiket;

A 2020 utáni többéves pénzügyi keret menetrendjébe illeszkedő reform

33. felkéri az Európai Bizottságot, hogy egy a saját forrásokat ambiciózus módon megreformáló jogalkotási javaslatot ismertessen a 2020 utáni többéves pénzügyi keret vonatkozásában. A reformnak fokozatosan, az uniós szerződések keretében kell lezajlania, és kisebb mértékben ugyan, de fenn kell tartania a nemzeti hozzájárulásokat;

34. megjegyzi, hogy az Egyesült Királyság EU-ból való kilépéséhez, valamint az Európai Parlament és az Európai Bizottság tisztújításához kapcsolódó határidők késleltethetik a 2020 utáni uniós költségvetésre vonatkozó javaslatok ütemezését. Felkéri az Európai Bizottságot, hogy jelentős késedelmek esetén az EUMSZ 312. cikkének (4) bekezdése szerint javasolja a többéves pénzügyi keret meghosszabbítását, elkerülendő az európai politikák, különösen a kohéziós politika működésének megzavarását.

Kelt Brüsszelben, 2017. október 11-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁶⁾ Az EU költségvetésének finanszírozása: Jelentés a saját források rendszerének működéséről (SEC(2011) 876 final).

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A migráns gyermekek védelme

(2018/C 054/14)

Előadó: Yoomi Renström (SE/PES), Ovanåker képviselő-testületének tagja**Referenciaszöveg:** A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak: A migráns gyermekek védelme –

COM(2017) 211 final

POLITIKAI AJÁNLÁSOK**Háttér**

A migráns gyermekek kiemelt védelemre szoruló csoportot jelentenek. A különböző migrációs helyzetekben lévő és az EU-ba érkező gyermekek száma nagymértékben megemelkedett. Sokan közülük kísérő nélküliek, azaz nincs mellettük olyan felnőtt, aki a gondjukat viselné. 2015-ben és 2016-ban a menedékkérők mintegy 30 %-a gyermek volt. Az elmúlt években a számuk a hatszorosára nőtt.

Az európai bizottsági közlemény a migráns gyermekek védelmét szolgáló intézkedésekkel foglalkozik. Az ajánlásokat már meglévő előírások, eljárások és kezdeményezések alapján fogalmazták meg. A migráns gyermekek számának növekedése nyomás alá helyezi a fogadó- és gyermekvédelmi rendszereket. Az Európai Bizottság olyan konkrét, fontos intézkedéseket javasol, amelyeket az Európai Uniónak (az EU-nak) és a tagállamoknak az illetékes uniós intézmények (EASO, FRA és Frontex) támogatásával vagy meg kell hozniuk, vagy pedig az eddiginél hatékonyabban kell végrehajtaniuk. A cél az, hogy megszüntessük a migráns gyermekek védelme terén meglévő legsúlyosabb hiányosságokat, és figyelembe vegyük a migrációs helyzetekben lévő gyermekek szükségleteit és jogait.

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

1. üdvözlö az Európai Bizottság közleményét, mivel az EU-n és a tagállamokon belül különbségek vannak a különféle migrációs helyzetekben lévő gyermekek védelme terén; üdvözlö, hogy az Európai Bizottság rámutat, milyen lehetőségek vannak a jobb végrehajtásra, ami kellő időben történő, egységes és célszerűbb intézkedésekre nyújt módot ezen a területen;
2. egyetért az Európai Bizottságnak azzal a felfogásával, hogy fontos, hogy a migráció valamennyi szakaszában az érintettek jogi státuszától függetlenül egy átfogó megközelítés keretében kezeljük a kísérő nélküli, illetve a családjuk kíséretében érkező gyermekek esetét; üdvözlö továbbá, hogy az európai bizottsági javaslatban szereplő intézkedések részben a gyermekek EU-ba irányuló veszélyes útja mögötti okok kezelésére és a migrációs útvonalak mentén egy erős gyermekvédelmi rendszer kialakítására, részben pedig a jobb uniós fogadási feltételek megteremtésére, az integráció, a visszaküldés és a családgyejesítés megoldására irányulnak;
3. utal arra, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartájának 24. cikke rögzíti a gyermekek jogait. A gyermekek alapvető jogai horizontális, több területet átfogó kérdést jelentenek, amelynek számos vetülete van, ezért azokkal valamennyi releváns európai és nemzeti politikának foglalkoznia kell ⁽¹⁾;
4. utal arra, hogy a gyermekek jogai egyetemes és oszthatatlan, egymással szoros kapcsolatban álló emberi jogok; kéri az EU-t és a tagállamokat, amelyek mind ratifikálták a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezményt (UNCRC), hogy gondoskodjanak az abban szereplő rendelkezések betartásáról; úgy véli, hogy az UNCRC-t olyan keretnek kell tekinteni, amely nem csupán a gyermek jogainak megsértésekor alkalmazandó, hanem valamennyi gyermek és fiatal fejlődésének és esélyeinek előmozdítása érdekében is ⁽²⁾;

⁽¹⁾ Az RB saját kezdeményezései véleménye a következő tárgyban: *Helyi és regionális együttműködés a gyermekek jogainak védelméért az Európai Unióban*, CdR 54/2010.

⁽²⁾ Lásd az 1. lábjegyzetet.

5. utal arra, hogy az EU-ban rendelkezésre áll a gyermekek jogainak védelmét szolgáló intézményi és jogi keret, és ez magában foglalja többek közt az UNCRC-t, az emberi jogok európai egyezményét és a tagállamok által aláírt más fontos nemzetközi egyezményeket. A nehézséget az jelenti, hogy ezeket a jogi eszközöket az Európában megjelenő, védelemre szoruló kiskorú migránsok számának drasztikus emelkedése közepette kell alkalmazni;
6. rámutat arra, hogy összefüggés van a jelen vélemény és az RB-nek a menekültügyi rendszer reformjára vonatkozó javaslatról szóló 2016-os véleményei ⁽³⁾ között, és ismételten szorgalmazza, hogy az EU alakítsa ki egy olyan, átfogó és teherbíró megközelítést a migráció vonatkozásában, amely a szolidaritáson és az emberi jogok tiszteletben tartásán alapul, illetve hogy hozzanak intézkedéseket a gyermekek – azaz a legveszélyeztetettebb csoport – hatékony védelmére;
7. fontos kiegészítő adaléknak tartja a közleményt az új közös európai menekültügyi rendszer kialakításához, és felhívja a jövőbeli menekültügyi rendszerről folyó tárgyalásokban részt vevő uniós szerveket, hogy biztosítsák, hogy a gyermekek jogait minden téren figyelembe vegyék;
8. üdvözli, hogy az Európai Bizottság konkrét kulcsintézkedéseket javasol, amelyek pontosítják, milyen felelőssége van az EU-nak, illetve a tagállamoknak a migráns gyermekek védelmében; hangsúlyozza, hogy a gyermekek jogait a migrációs folyamat valamennyi szakaszában biztosítani kell;
9. üdvözli, hogy az Európai Bizottság arra törekszik, hogy valamennyi tagállamban egységes és szigorúbb normák érvényesüljenek a gyermekek és a fiatalok fogadása terén, hangsúlyozza azonban, hogy az EU és a tagállamok egyaránt felelősek azért, hogy a fogadás körülményei regionális és helyi szinten megfelelőek legyenek;
10. hangsúlyozza, hogy a migrációban részt vevő gyermekek védelme csak egy valamennyi érintett szereplőt – az uniós intézményeket, a tagállamokat, a helyi és regionális önkormányzatokat és a civil társadalmat – magában foglaló, átfogó partnerség keretében lehetséges. A helyi és regionális önkormányzatok mára már fontos szerepet játszanak a védelemre szoruló migráns gyermekek mindennapjaiban, a többi szereplővel való koordináció terén pedig kifejezetten kulcsszerepük van;
11. úgy véli, hogy a közlemény nem veszi figyelembe a helyi és regionális önkormányzatok adottságait és feltételeit; hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok tapasztalatait és az ott uralkodó körülményeket a benyújtott javaslatnak irányadónak kell tekintenie. Az új megközelítéseknek a gyakorlatba való átültetéséhez a helyi és regionális önkormányzatokat már korán és a teljes folyamat során be kell kapcsolni a munkába. Az EU-nak és a tagállamoknak célszerű és a helyi adottságokhoz igazodó támogatást kell biztosítaniuk a finanszírozás, a jogi és szabályozási rendszer és az ismeretek fejlesztése terén;
12. úgy véli, hogy a migrációs és a fejlesztési politika között szoros összefüggés van: a nemzetközi, nemzeti, regionális és helyi együttműködés döntő jelentőségű a migráns gyermekek egységes védelmének biztosításához, összhangban a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend céljaival;

A gyermek mindenek felett álló érdeke mint vezérelv

13. hangsúlyozza, hogy az UNCRC rendelkezéseivel összhangban a gyermek mindenek felett álló érdekének alapelve a teljes menekültügyi eljárás során irányadó kell hogy legyen a döntések és az intézkedések meghozatalakor – az olyan gyermekek vonatkozásában is, akik nem nyújtanak be menedéjig iránti kérelmet. Gyermeknek tekintendő mindenki, aki még nem töltötte be a 18. életévét. Annak eldöntéséhez, hogy mi szolgálja a gyermek mindenek felett álló érdekét, ki kell kérni az érintett véleményét. Ehhez a gyermek számára meg kell adni a jogaira és a menekültügyi eljárásra vonatkozó minden releváns információt. Ezeknek az információknak a gyermek korához és más lényeges körülményekhez is igazodniuk kell. Mindezt úgy kell garantálni, hogy kineveznek a kiskorú mellé egy jogi képviselőt, illetve adott esetben egy ügygondnokot;
14. felhívja a figyelmet arra, hogy hiányoznak a kritériumok a gyermek mindenek felett álló érdekének megállapításához és vizsgálatához, ezért üdvözli, hogy az Európai Bizottság és az uniós ügynökségek a tájékozódást szolgáló segédanyagokat, képzéseket és eszközöket tesznek elérhetővé a gyermek mindenek felett álló érdekének vizsgálatára vonatkozóan;
15. úgy véli, hogy oda kell figyelni a gyermekek kiemelt veszélyeztetettségére, ezért a gyermekek kérelmeinek feldolgozása prioritást kell hogy élvezzen. Minden gyermeknél külön meg kell vizsgálni, hogy mennyiben szorul védelemre. Az RB üdvözli a kísérő nélküli gyermekek vonatkozásában a működési normákra és az anyagi feltételekre vonatkozó speciális iránymutatásokat, amelyeket az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatalnak (EASO) 2017-ben kell kidolgoznia;

⁽³⁾ COR-2016-05807-00-00-AC és COR-2016-03267-00-00-AC.

16. üdvözlí az Európai Bizottságnak a tagállamokhoz címzett azon felhívását, hogy gondoskodjanak arról, hogy a migráns gyermekekkel a migráció egyes szakaszaiban foglalkozó személyek megfelelő képzésben részesüljenek. Az RB véleménye szerint a képzésre irányuló intézkedések mellett a tapasztalatok és a bevált eljárások cseréjének finanszírozására és támogatására is szükség van;

A migráns gyermekek védelemre szorulnak

17. osztja azt a nézetet, hogy a migráns gyermekek jobb védelme azoknak az okoknak a felszámolásánál kezdődik, amelyek miatt a gyermekek az Európába vezető veszélyes útnak nekivágnak. Éppen ezért le kell küzdeni a szegénységet és a nélkülözést, tenni kell az életszínvonalbeli különbségek ellen, a hosszan tartó, erőszakos konfliktusokat pedig meg kell oldani. Emellett fontos az is, hogy az érintett EU-n kívüli országokban integrált gyermekvédelmi rendszerek alakuljanak ki;

18. megállapítja, hogy a gyermekek a menekülés és a migráció során különösen veszélyeztetettek, kockázatoknak vannak kitéve, és sok esetben szélsőséges erőszak, kizsákmányolás, emberkereskedelem, bűntények, valamint testi, lelki és szexuális visszaélések áldozatává eshetnek. A fiúk és a lányok különböző formában lehetnek veszélyeztetettek. A lányok például inkább szexuális és nemi alapú erőszaknak vannak kitéve és fokozottan fenyegeti őket az a veszély, hogy házasságra kényszerítik őket, míg a fiúkra gyakran az a veszély leselkedik, hogy bűncselekményekbe keverednek. A gyermekvédelmi intézkedések kidolgozása, végrehajtása és értékelése során ezért mindig figyelembe kell venni a nemi szempontokat is;

19. úgy véli, hogy a gyermekek egészsége és jogai védelmének biztosítása érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani az olyan, felnőttek kíséretében érkező gyermekekre, akik esetében nem világos, hogy milyen kapcsolatban állnak az érintett felnőttekkel;

20. rámutat, hogy a közép-mediterrán útvonalon még soha annyi menekült és migráns – köztük gyermek – nem vesztette életét, mint az elmúlt hónapokban; egy korábbi véleményére ⁽⁴⁾ utalva csatlakozik az UNICEF felhívásához, amelyben a szervezet arra kéri az Uniót és a tagállamokat, hogy vállaljanak kötelezettséget az otthonuktól elszakadt gyermekek védelmére oly módon, hogy megakadályozzák a gyermekek kizsákmányolását és a velük való kereskedelmet, és megerősítik a líbiai gyermekvédelmi programokat;

21. hangsúlyozza, hogy valamennyi fogadóintézményben, ahol gyermekeket regisztrálnak és azonosítanak, működni kell egy gyermekvédelmi megbízottnak, akihez a gyermekeket és jogait érintő valamennyi kérdésben fordulni lehet;

22. úgy véli, hogy az összegyűjtött információknak a tagállamok között összehasonlíthatóaknak és nemek szerint bontottaknak kell lenniük. A biometrikus adatok rögzítésére és az ujjlenyomatok vételére használt módszereknek tekintettel kell lenniük a gyermek mindenek felett álló érdekére, és igazodniuk kell az adott gyermek neméhez és speciális körülményeihez. Nagyon fontos ezért egy gyermekvédelmi megbízott jelenléte;

23. úgy véli, hogy az EU-nak rendelkeznie kell az életkor-meghatározáshoz szükséges működőképes és a jogokkal összeegyeztethető rendszerekkel. A gyermekek jogaira és a jogbiztonságra való tekintettel fontos, hogy a kérelmet benyújtó életkorának meghatározása az eljárás korai szakaszában történjen. Üdvözlí, hogy az EASO 2017-ben aktualizálni fogja a kormeghatározásra vonatkozó iránymutatásait, hogy az eljárást jobban a gyermekek szükségleteihez igazítsa;

24. hangsúlyozza, hogy javítani kell a gyermekeket érintő és az EU-n belül eltéréseket mutató együttműködést, nyomon követést és egyéb intézkedéseket. Egyre több gyermek tűnik el, és csak keveseket találnak meg. Az eltűnt migráns gyermekeknek ugyanolyan jogaik vannak, mint a többi gyermeknek. A gyermekek eltűnésének megakadályozása érdekében a gyermekeltűnési esetekre a jogokkal összeegyeztethető, szisztematikus bejelentési és reagálási eljárást kell kialakítani;

25. üdvözlí, hogy az Európai Bizottságnál működő Migrációs és Demográfiai Tudásközpont adatbázist állít össze a migráns gyermekekről;

A migráns gyermekek elhelyezése

26. arra kéri az EU-t és a tagállamokat, segítsék elő különböző elhelyezési lehetőségek kialakítását a kísérő nélküli kiskorúak számára. Célszerű volna a nevelőszülőknél, gyermekek számára kialakított speciális intézményben vagy felnőtt rokonoknál való elhelyezés. Az erre vonatkozó döntés előtt mindig meg kell vizsgálni, mi a gyermek mindenek felett álló érdeke;

⁽⁴⁾ Véleménytervezet a következő tárgyban: Migráció a közép-mediterrán útvonalon, CIVEX-VI/023.

27. határozottan ellenzi a gyermekek migráns voltak miatti őrizetbe vételének minden formáját. A szabadságvesztés kiskorúakra gyakorolt negatív hatásai miatt azt csak legutolsó eszközként és kivételes esetekben (pl. ha a gyermek élete vagy egészsége van veszélyben) szabad bevetni, minél rövidebb időtartamra kell korlátozni, és sohasem szabad börtönszerű körülmények közt lefolytatni. Az illetékes hatóságnak és/vagy a gyermekvédelmi közszolgálatoknak mindenképpen felügyelniük kell ennek minden szakaszát. Az őrizetbe vétel során tekintettel kell lenni a gyermekek szükségleteire, akikkel kifejezetten erre kiképzett személyzetnek kell foglalkoznia. Az RB üdvözlí, hogy az őrizetbe vétel lehetséges alternatíváinak ösztönzése a 2017. november 6–8-i Európai Gyermekjogi Fórum központi kérdései között szerepelt;

A gyermek segítőhöz való joga

28. úgy véli, hogy a tagállamról tagállamra eltérő gyámsági rendszerek nehezítik a feltételek megteremtését ahhoz, hogy a kiskorúak gyámjának kirendelése során EU-szerte azonos kiindulási feltételek legyenek biztosíthatók. A kísérő nélküli kiskorúaknak érkezésük után joguk van egy professzionális gyámra, aki jogi ügyekben a kiskorú nevében fellép és az érdekeit védi, függetlenül attól, hogy a kiskorú kér-e menedékjogot vagy sem. A gyám fontos személy, akinek kölcsönös bizalmat kell kiépítenie a gyermekkel, és védenie kell őt a kizsákmányolás különféle formáitól. Az integráció szempontjából előnyös, ha jó kapcsolat van a kiskorú és gyámja között. A gyám ahhoz is hozzájárulhat, hogy a gyermekek ne tűnjenek el. Az RB örömmel veszi tudomásul, hogy az európai migrációs stratégia aktuális állásáról szóló európai bizottsági közlemény szerint uniós szinten komolyabb előrelépések történtek azzal kapcsolatban, hogy létrehozzák az európai gyámügyi hálózatot;

29. fontosnak tartja, hogy az illetékes szerv vagy tagállami hatóság által kinevezett gyámok megfelelő képzést kapjanak vagy igazolhatóan megfelelő képzettséggel rendelkezzenek, és csak korlátozott számú gyermekért legyenek felelősek. Úgy véli, hogy a gyámoknak olyan, a tagállam által fizetett alkalmazottnak kell lenniük, akik önállóan dolgozhatnak;

30. üdvözlí, hogy a tapasztalatok megosztása és iránymutatások kidolgozása céljából létrehoznak egy európai gyámsági hálózatot;

A gyermekek társadalmi beilleszkedése és oktatása

31. hangsúlyozza mindenekelőtt a gyermekek befogadási feltételei és az integráció esélye közötti szoros összefüggést, és utal arra, hogy az eljárások és a befogadási feltételek nem hátráltathatják, illetve akadályozhatják az integrációs folyamatot, kiemelve, hogy a legalizált adminisztratív jogállás megszerzésére irányuló eljárásokat azonnal meg kell kezdeni;

32. úgy véli, hogy a gyermekek korai integrációja döntően fontos a felnőttkorba való átmenet kellő megalapozásához. A gyermekeknek a befogadó országban történő integrációja olyan társadalmi beruházás, amely hozzájárul az esetleges bűnözői tevékenység kockázatának és a radikalizálódáshoz alapot nyújtó kapcsolódási felületeknek a csökkentéséhez. Az oktatáshoz, az egészségügyi ellátáshoz, a szabadidős programokhoz és a pszichoszociális támogatáshoz való, kellő időben történő hozzáférés elősegíti a gyermek fejlődését;

33. kiemelten hangsúlyozza, hogy a gyermekek integrációjának egyik legfontosabb és legeredményesebb eszköze a befogadó jellegű intézményes oktatási kínálatokhoz – és ezen belül a kisgyermekkorú neveléshez, gondozáshoz és képzéshez – való korai és hatékony hozzáférés, mivel az elősegíti a nyelv elsajátítását, a társadalmi kohéziót és a kölcsönös megértést;

34. hangsúlyozza, hogy a traumatizált gyermekek pszichológiai gondozásának nagy jelentősége van az integráció folyamatának előmozdításában. Az olyan gyermekek számára, akik szexuális vagy nemi alapú erőszak áldozataivá válhattak, speciális szolgáltatásokat is kellene nyújtani, például könnyebben elérhetővé kellene tenni számukra a szexuális és reprodukció egészség területén történő ellátást;

35. hangsúlyozza, mennyire fontosak azok a folyamatos intézkedések, melyek a sokszínűség pozitív megközelítésének népszerűsítését szolgálják, valamint a migráns gyermekekkel szembeni rasszizmus, idegengyűlölet és – különösen – gyűlöletbeszéd elleni küzdelmet támogatják;

36. tudomásul veszi, hogy az Európai Bizottság tud azokról a problémákról, amelyek akkor lépnek fel, amikor a kísérő nélküli kiskorú migránsok betöltik a 18. életévüket, így már nem számítanak gyermeknek, noha továbbra is rendkívül kiszolgáltatottak. A gyermekeket tanácsadás, támogatás és az általános és szakmai képzés folytatására kínált lehetőségek révén fel kell készíteni a felnőttkorba való átmenetre;

37. hangsúlyozza annak jelentőségét, hogy tartós megoldások révén hosszú távon normalitást és stabilitást vigyenek a gyermekek életébe. Minden lehetséges megoldást (integráció, kitoloncolás, áttelepítés, családgyejesítés) figyelembe kell venni. Döntően fontos, hogy minden esetben szem előtt tartsák a gyermek mindenek felett álló érdekét;

Az európai, nemzeti, regionális és helyi perspektíva

38. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatokat egy, a migráns gyermekek védelmére irányuló uniós stratégia végrehajtása során fontos partnerekként kell figyelembe venni; arra kéri az Európai Bizottságot, hogy valamennyi javaslatában vegye figyelembe a regionális és helyi szintre gyakorolt hatást, mivel a kiskorú menedékkérők fogadása helyi szinten történik, és ezen a szinten biztosítják a hozzáférést a különböző egészségügyi szolgáltatásokhoz, továbbá itt kezdődik meg a társadalmi integráció korai szakasza is;

39. kéri az Európai Bizottságot, hogy a tagállamokkal folytatott kommunikációja során tegye világossá, hogy a tagállamoknak célszerű igénybe venniük a helyi és regionális szint tapasztalatait és ismereteit. A helyi és regionális önkormányzatok számos bevált eljárásmodort ismernek, és nagy tapasztalatuk van a migráns gyermekek védelme és befogadása terén;

40. úgy véli, hogy az uniós finanszírozás és támogatás különböző formái megkönnyítik és előmozdítják a migráns gyermekek védelmét és integrációját; kéri az Európai Bizottságot, hogy jobban tájékoztassa a helyi és regionális önkormányzatokat az elérhető támogatási és finanszírozási lehetőségekről;

41. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy a közleményben ismertett legfontosabb intézkedések esetében határozott, összehangolt és koordinált nyomonkövetési intézkedésekre is szükség van, mind uniós, mind pedig nemzeti, regionális és helyi szinten, a civil társadalommal és a nemzetközi szervezetekkel is együttműködve. Szoros figyelemmel kell kísérni az uniós jog minden releváns vetületét, különösen az alapjogok érvényesülése és a gyermekjogi garanciák betartása terén;

42. úgy véli, hogy egy, a migráns gyermekek befogadása terén közös európai és nemzeti célokat kitűző, koherens rendszer lehetővé tenné a szükséges intézkedések mielőbbi végrehajtását. Alapvetően fontos, hogy kihasználjuk a gyermekek gyors integrációjára, sikeres iskolai pályafutására és a munkaerőpiacra való jó előkészítésére nyíló lehetőségeket. E célok megvalósításának garantálása érdekében a tagállamoknak szolidáris módon meg kell osztaniuk egymással a védelemre szoruló kiskorúak befogadásának felelősségét;

43. rámutat, hogy a gyermekek jelentik Európa jövőjét: a demográfiai változás nyomában növekszik a lakosságon belül az idősebbek részaránya, és egyre nagyobb a keresőképes korban lévő munkaerő iránti kereslet. A növekedéshez és gyarapodáshoz társadalmunknak több fiatalra van szüksége. Az újonnan bevándorolt gyermekek és fiatalok a befogadás megfelelő körülményei és jó integrációs intézkedések révén kaphatnak jó élet- és kibontakozási lehetőségeket társadalmunkban. A jó befogadási feltételek és jó integrációs intézkedések ezért hosszú távú befektetést jelentenek a jólétbe, a demokráciába és az emberi jogokba.

Kelt Brüsszelben, 2017. október 11-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Karl-Heinz LAMBERTZ

III

(Előkészítő jogi aktusok)

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

125. PLENÁRIS ÜLÉS – 2017. OKTÓBER 9–11.

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – A szolgáltatásokról szóló csomag: Szolgáltató gazdaság az európai polgárok javára

(2018/C 054/15)

Előadó	Jean-Luc Vanraes (BE/ALDE), Uccle/Ukkel képviselő-testületének tagja
Referenciaszövegek	Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az európai szolgáltatási e-kártya és a kapcsolódó adminisztratív eszközök bevezetéséről
	COM(2016) 824 final
	Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre az ... rendelettel [ESC-rendelet] bevezetett európai szolgáltatási e-kártya jogi és működési keretéről
	COM(2016) 823 final
	Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a szakmák új szabályozásának elfogadását megelőző arányossági tesztéről
	COM(2016) 822 final
	Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelv a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelv végrehajtásáról, a szolgáltatásokhoz kapcsolódó engedélyezési rendszerekre és követelményekre vonatkozó értesítési eljárás megállapításáról, valamint a 2006/123/EK irányelv és a belső piaci információs rendszer keretében történő igazgatási együttműködésről szóló 1024/2012/EU rendelet módosításáról
	COM(2016) 821 final
	A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a szakmai szolgáltatások szabályozására vonatkozó reformajánlásokról
	COM(2016) 820 final

I. MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK**1. módosítás**

Irányelvjavaslat a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelv végrehajtásáról, a szolgáltatásokhoz kapcsolódó engedélyezési rendszerekre és követelményekre vonatkozó értesítési eljárás megállapításáról, valamint a 2006/123/EK irányelv és a belső piaci információs rendszer keretében történő igazgatási együttműködésről szóló 1024/2012/EU rendelet módosításáról

COM(2016) 821 final

(7) preambulumbekkezdés

A következőképpen módosítandó:

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Az ezen irányelvvel létrehozott értesítési kötelezettséget a tagállamok olyan szabályozási intézkedéseire kell alkalmazni, mint például az általános jellegű törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezések vagy egyéb, jogilag kötelező szabályok, ideértve a szakmai szervezetek által a szolgáltatási tevékenységek nyújtására való jogosultságnak vagy azok gyakorlásának a kollektív módon történő szabályozása érdekében elfogadott szabályokat. Az értesítési kötelezettséget ugyanakkor nem kell alkalmazni a nemzeti hatóságok által kibocsátott egyedi határozatokra.	Az ezen irányelvvel létrehozott értesítési kötelezettséget a tagállamok olyan szabályozási intézkedéseire kell alkalmazni, mint például az általános jellegű törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezések vagy egyéb, jogilag kötelező szabályok, ideértve a szakmai szervezetek által a szolgáltatási tevékenységek nyújtására való jogosultságnak vagy azok gyakorlásának a kollektív módon történő szabályozása érdekében elfogadott szabályokat. Az értesítési kötelezettséget ugyanakkor nem kell alkalmazni a nemzeti hatóságok által kibocsátott egyedi határozatokra. <i>A jogalkotó közgyűlések vagy nemzeti, regionális és helyi szintű parlamentek által a parlamenti eljárás keretében az intézkedéstervezetekhez benyújtott módosításokra az ezen irányelvben rögzített értesítési kötelezettség nem vonatkozik. Ezen irányelv alkalmazásában az értesítési kötelezettséget teljesítettnek kell tekinteni, ha az intézkedéstervezetet végrehajtották és a parlamenti eljárás végén végül elfogadták.</i>

Indokolás

A javaslat nem tartalmaz eljárást a jogalkotó közgyűlések által előterjesztett módosító indítványokra, módosításokra vagy intézkedéstervezetekre vonatkozóan.

2. módosítás

Irányelvjavaslat a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelv végrehajtásáról, a szolgáltatásokhoz kapcsolódó engedélyezési rendszerekre és követelményekre vonatkozó értesítési eljárás megállapításáról, valamint a 2006/123/EK irányelv és a belső piaci információs rendszer keretében történő igazgatási együttműködésről szóló 1024/2012/EU rendelet módosításáról

COM(2016) 821 final

(15) preambulumbekkezdés

Törlendő.

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Az intézkedéstervezetekről szóló értesítésnek azok elfogadása előtt legalább három hónappal történő megküldésére vonatkozó kötelezettség és/vagy egy bejelentett intézkedés ezen időszak alatt, illetve – adott esetben – egy riasztás kézhezvételét követő három hónapos időszakban történő elfogadásától való tartózkodásra vonatkozó kötelezettség megsértését olyan lényeges eljárási hibának kell tekinteni, amelynek a magánszemélyekre gyakorolt hatásai jelentősek.	

Indokolás

Az Európai Bizottság javaslatának következménye az, hogy azokat az intézkedéstervezeteket, amelyekről nem történt értesítés, nem lehet végrehajtani. Ez súlyos következményekkel jár a helyi és regionális szintű intézkedések végrehajtása terén, mivel a szolgáltatási irányelv hatóköre igen kiterjedt, és néha még tovább alakul az Európai Bíróság ítélezési gyakorlatában.

3. módosítás

Irányelvjavaslat a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelv végrehajtásáról, a szolgáltatásokhoz kapcsolódó engedélyezési rendszerekre és követelményekre vonatkozó értesítési eljárás megállapításáról, valamint a 2006/123/EK irányelv és a belső piaci információs rendszer keretében történő igazgatási együttműködésről szóló 1024/2012/EU rendelet módosításáról

COM(2016) 821 final

3. cikk (2) bekezdés

A következőképpen módosítandó:

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(1) A tagállamok értesítik a Bizottságot minden olyan intézkedéstervezetről, amely a 4. cikkben említett új követelmények vagy engedélyezési rendszerek bevezetésére, illetve már meglévő követelmények vagy engedélyezési rendszerek módosítására irányul. (2) Amennyiben egy tagállam oly módon módosít egy bejelentett intézkedéstervezetet, hogy a módosítás jelentősen kiterjeszti annak hatályát vagy tartalmát, vagy lerövidíti a végrehajtásra eredetileg előírt ütemezést, vagy további követelményeket vagy engedélyezési rendszereket vezet be, vagy a meglévő követelményeket vagy engedélyezési rendszereket szigorítja a letelepedés, illetve a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás tekintetében, a tagállam újból értesítést küld az (1) bekezdés értelmében korábban bejelentett, módosított intézkedéstervezetről, valamint ismerteti a módosítások célját és tartalmát. Ilyen esetben a korábbi értesítést visszavontnak kell tekinteni. (3) Az (1) és (2) bekezdésben említett intézkedéstervezetokről legalább három hónappal azok elfogadása előtt kell értesíteni a Bizottságot.	(1) A tagállamok értesítik a Bizottságot minden olyan intézkedéstervezetről, amely a 4. cikkben említett új követelmények vagy engedélyezési rendszerek bevezetésére, illetve már meglévő követelmények vagy engedélyezési rendszerek módosítására irányul. (2) a) Amennyiben egy tagállam oly módon módosít egy bejelentett intézkedéstervezetet, hogy a módosítás jelentősen kiterjeszti annak hatályát vagy tartalmát, vagy lerövidíti a végrehajtásra eredetileg előírt ütemezést, vagy további követelményeket vagy engedélyezési rendszereket vezet be, vagy a meglévő követelményeket vagy engedélyezési rendszereket szigorítja a letelepedés, illetve a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás tekintetében, a tagállam újból értesítést küld az (1) bekezdés értelmében korábban bejelentett, módosított intézkedéstervezetről, valamint ismerteti a módosítások célját és tartalmát. Ilyen esetben a korábbi értesítést visszavontnak kell tekinteni. b) A tagállamok nem kötelesek értesítést küldeni a már bejelentett intézkedéstervezet parlamenti eljárás során végzett változtatásairól. Elfogadás után azonban a tagállamok értesítést küldenek az Európai Bizottságnak az ezeket a változtatásokat tartalmazó intézkedéstervezetről. (3) Az (1) és (2) bekezdésben említett intézkedéstervezetokről legalább három hónappal azok elfogadása előtt kell értesíteni a Bizottságot.

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(4) A 3. cikk (1), (2) és (3) bekezdésében vagy a 6. cikk (2) bekezdésében meghatározott kötelezettségek megsértése olyan lényeges eljárási hibának minősül, amelynek a magánszemélyekre gyakorolt hatásai jelentősek. (5) A tagállamok minden értesítés részeként olyan információkat is szolgáltatnak, amelyek igazolják, hogy a bejelentett engedélyezési rendszer vagy követelmény megfelel a 2006/123/EK irányelv rendelkezéseinek. A szóban forgó információknak be kell azonosítaniuk a vonatkozó közérdeken alapuló kényszerítő indokot és alá kell támasztaniuk, hogy a bejelentett engedélyezési rendszer vagy követelmény az állampolgárság, illetve a lakóhely tekintetében megkülönböztetésmentes, továbbá arányos. Az említett információknak tartalmazniuk kell egy olyan értékelést, amely bizonyítja, hogy kevésbé korlátozó eszközök nem állnak rendelkezésre, valamint az értesítő tagállam által kifejtett érveket alátámasztó konkrét adatokat. (6) Az értesítésben az érintett tagállam ismerteti a bejelentett intézkedéstervezetet alátámasztó jogalkotási vagy szabályozási rendelkezés szövegét. (7) Az érintett tagállam az elfogadott intézkedésről annak elfogadását követő két héten belül tájékoztatást küld. (8) Az ezen irányelv által meghatározott értesítési eljárás céljára, valamint az értesítő tagállam, a többi tagállam és a Bizottság közötti információcsere biztosítása érdekében az 1024/2012/EU rendelettel létrehozott belső piaci információs rendszert kell alkalmazni.	(4) A 3. cikk (1), (2) és (3) bekezdésében vagy a 6. cikk (2) bekezdésében meghatározott kötelezettségek megsértése olyan lényeges eljárási hibának minősül, amelynek a magánszemélyekre gyakorolt hatásai jelentősek. (5) A tagállamok minden értesítés részeként olyan információkat is szolgáltatnak, amelyek igazolják, hogy a bejelentett engedélyezési rendszer vagy követelmény megfelel a 2006/123/EK irányelv rendelkezéseinek. A szóban forgó információknak be kell azonosítaniuk a vonatkozó közérdeken alapuló kényszerítő indokot és alá kell támasztaniuk, hogy a bejelentett engedélyezési rendszer vagy követelmény az állampolgárság, illetve a lakóhely tekintetében megkülönböztetésmentes, továbbá arányos. Az említett információknak tartalmazniuk kell egy olyan értékelést, amely bizonyítja, hogy kevésbé korlátozó eszközök nem állnak rendelkezésre, valamint az értesítő tagállam által kifejtett érveket alátámasztó konkrét adatokat. (6) Az értesítésben az érintett tagállam ismerteti a bejelentett intézkedéstervezetet alátámasztó jogalkotási vagy szabályozási rendelkezés szövegét. (7) Az érintett tagállam az elfogadott intézkedésről annak elfogadását követő két héten belül tájékoztatást küld. (8) Az ezen irányelv által meghatározott értesítési eljárás céljára, valamint az értesítő tagállam, a többi tagállam és a Bizottság közötti információcsere biztosítása érdekében az 1024/2012/EU rendelettel létrehozott belső piaci információs rendszert kell alkalmazni.

Indokolás

A javaslat nem tartalmaz eljárást a jogalkotó közgyűlések által előterjesztett módosító indítványokra, módosításokra vagy intézkedéstervezetekre vonatkozóan.

4. módosítás

Irányelvjavaslat a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelv végrehajtásáról, a szolgáltatásokhoz kapcsolódó engedélyezési rendszerekre és követelményekre vonatkozó értesítési eljárás megállapításáról, valamint a 2006/123/EK irányelv és a belső piaci információs rendszer keretében történő igazgatási együttműködésről szóló 1024/2012/EU rendelet módosításáról

COM(2016) 821 final

3. cikk (4) bekezdés

Törlendő.

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A 3. cikk (1), (2) és (3) bekezdésében vagy a 6. cikk (2) bekezdésében meghatározott kötelezettségek megsértése olyan lényeges eljárási hibának minősül, amelynek a magánszemélyekre gyakorolt hatásai jelentősek.	

Indokolás

Az Európai Bizottság javaslatának következménye az, hogy azokat az intézkedéstervezeteket, amelyekről nem történt értesítés, nem lehet végrehajtani. Ez súlyos következményekkel jár a helyi és regionális szintű intézkedések végrehajtása terén, mivel a szolgáltatási irányelv hatóköre igen kiterjedt, és néha még tovább alakul az Európai Bíróság ítélkezési gyakorlatában.

A javasolt szankció súlyos jogbizonytalanságot teremtene, mivel az értesítés során még a legkisebb formai hibák is megakadályoznák a tartalmilag kifogástalan és egyértelműen az uniós jognak megfelelő projektek alkalmazását.

5. módosítás

Irányelvjavaslat a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelv végrehajtásáról, a szolgáltatásokhoz kapcsolódó engedélyezési rendszerekre és követelményekre vonatkozó értesítési eljárás megállapításáról, valamint a 2006/123/EK irányelv és a belső piaci információs rendszer keretében történő igazgatási együttműködésről szóló 1024/2012/EU rendelet módosításáról

COM(2016) 821 final

3. cikk (8) bekezdés

A 3. cikk (8) bekezdés után új pont illesztendő a szövegbe.

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	A 3. cikk (3) bekezdése nem alkalmazandó, ha valamely tagállamnak nagyon rövid időn belül kell új engedélyezési rendszereket vagy követelményeket bevezető intézkedéseket elfogadnia vagy meglévő engedélyezési rendszereket módosítania, és ezt a közrend védelmével, a közbiztonsággal, a közegészséggel vagy a környezetvédelemmel kapcsolatos, súlyos és előre nem látható körülmények által előidézett sürgető okok teszik szükségessé.

Indokolás

Nem szorul magyarázatra.

6. módosítás

Irányelvjavaslat a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelv végrehajtásáról, a szolgáltatásokhoz kapcsolódó engedélyezési rendszerekre és követelményekre vonatkozó értesítési eljárás megállapításáról, valamint a 2006/123/EK irányelv és a belső piaci információs rendszer keretében történő igazgatási együttműködésről szóló 1024/2012/EU rendelet módosításáról

COM(2016) 821 final

5. cikk (2) bekezdés

A következőképpen módosítandó:

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Attól az időponttól kezdődően, amikor a Bizottság tájékoztatja az értesítő tagállamot a beérkezett értesítés teljességéről, egy legfeljebb három hónapos konzultációra kerül sor az értesítő tagállam, a többi tagállam és a Bizottság között.	Attól az időponttól kezdődően, amikor a Bizottság tájékoztatja az értesítő tagállamot a beérkezett értesítés teljességéről, egy legfeljebb három hónapos konzultációra kerül sor az értesítő tagállam, a többi tagállam és a Bizottság között. A konzultáció nem akadályozza meg az értesítő tagállamot abban, hogy elfogadja a vonatkozó előírásokat, ezeket azonban nem szabad végrehajtani a konzultációs időszak lejártáig.

Indokolás

A javasolt tiltó időszak túlzottan rugalmatlan. Aránytalan késedelmekhez vezetne az eljárások során. A tagállamoknak ezért lehetővé kellene tenni a vonatkozó intézkedések elfogadását, azonban ezek végrehajtását fel kellene függeszteni a konzultációs időszak végéig.

7. módosítás

Irányelvjavaslat a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelv végrehajtásáról, a szolgáltatásokhoz kapcsolódó engedélyezési rendszerekre és követelményekre vonatkozó értesítési eljárás megállapításáról, valamint a 2006/123/EK irányelv és a belső piaci információs rendszer keretében történő igazgatási együttműködésről szóló 1024/2012/EU rendelet módosításáról

COM(2016) 821 final

6. cikk**Riasztás**

A következőképpen módosítandó:

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(1) Az 5. cikk (2) bekezdésében említett konzultációs időszak lejártát megelőzően a Bizottság az értesítő tagállamnak küldött riasztásban jelezheti azon aggályát, hogy a bejelentett intézkedéstervezet nem felel meg a 2006/123/EK irányelvnek, valamint egy, a 7. cikkben említett határozat elfogadására irányuló szándékát.	(1) Az 5. cikk (2) bekezdésében említett konzultációs időszak lejártát megelőzően a Bizottság az értesítő tagállamnak küldött riasztásban jelezheti azon aggályát, hogy a bejelentett intézkedéstervezet nem felel meg a 2006/123/EK irányelvnek, valamint egy, a 7. cikkben említett ajánlás elfogadására irányuló szándékát. A riasztási értesítésben a Bizottság kifejti aggályainak indokait és adott esetben azt, hogy milyen változtatásokat tart szükségesnek ahhoz, hogy a bejelentett intézkedéstervezet kielégítő módon kezelni tudja ezeket az aggályokat.

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(2) Ilyen riasztás kézhezvétele esetén az értesítő tagállam a konzultációs időszak lejártát követő három hónapon belül nem fogadhatja el az intézkedéstervezetet.	(2) Ilyen riasztás kézhezvétele esetén a Bizottság három hónapon keresztül párbeszédet folytat az érintett illetékes szervezetekkel, a helyi és regionális szintű szerveket is ideértve. Az Európai Bizottság által kibocsátott riasztás nem akadályozza meg az értesítő tagállamot abban, hogy elfogadja a vonatkozó előírásokat, ezeket azonban nem szabad végrehajtani a konzultációs időszak lezárultáig.

Indokolás

Biztosítani kell, hogy a tagállami illetékes szervek maradéktalanul tisztában legyenek az Európai Bizottság aggályaival és ezek okaival, és hogy ezeket időben és alaposan megvitassák a tagállamok illetékes szerveivel.

8. módosítás

Irányelvjavaslat a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelv végrehajtásáról, a szolgáltatásokhoz kapcsolódó engedélyezési rendszerekre és követelményekre vonatkozó értesítési eljárás megállapításáról, valamint a 2006/123/EK irányelv és a belső piaci információs rendszer keretében történő igazgatási együttműködésről szóló 1024/2012/EU rendelet módosításáról

COM(2016) 821 final

7. cikk

Határozat

A következőképpen módosítandó:

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
7. cikk Határozat Amennyiben a Bizottság a 6. cikk (1) bekezdésének megfelelően riasztást bocsátott ki, az 5. cikk (2) bekezdésében említett konzultációs időszak lejártát követő három hónapon belül elfogadhat olyan határozatot, amely megállapítja, hogy az intézkedéstervezet összeegyeztethetetlen a 2006/123/EK irányelvvel, és felszólítja az érintett tagállamot, hogy ne fogadja el az intézkedéstervezetet, illetve ha a 3. cikk (3) bekezdésének vagy a 6. cikk (2) bekezdésének megsértésével a szóban forgó intézkedés már elfogadásra került, akkor arra, hogy helyezze hatályon kívül.	7. cikk Ajánlás Amennyiben a Bizottság a 6. cikk (1) bekezdésének megfelelően riasztást bocsátott ki, az 5. cikk (2) bekezdésében említett konzultációs időszak lejártát követő három hónapon belül elfogadhat olyan nem kötelező erejű ajánlást, amely megállapítja, hogy az intézkedéstervezet összeegyeztethetetlen a 2006/123/EK irányelvvel, és tájékoztatja az érintett tagállamot arról a szándékáról, hogy ha az intézkedést elfogadják, az Európai Unió Bíróságához fordul amiatt, hogy az összeegyeztethetetlen a 2006/123/EK irányelvvel.

Indokolás

Az Európai Bizottság határozatra irányuló javaslata elfogadhatatlan, mivel indokolatlanul korlátozná a nemzeti és regionális szintű jogalkotók szabadságát. Egy nem kötelező érvényű ajánlás, amely értesít az Európai Bizottság arra irányuló szándékáról, hogy az intézkedés elfogadása esetén megtámadja annak jogszerűségét, a jogszabálytervezet más rendelkezéseinek összefüggésében javíthat az értesítési eljáráson, amely így nemcsak hatékony lesz, hanem a nemzeti és regionális jogalkotók előjogait is tiszteletben tartja.

9. módosítás

Irányelvjavaslat a szakmák új szabályozásának elfogadását megelőző arányossági tesztről

COM(2016) 822 final

(9) preambulumbekzdés

A következőképpen módosítandó:

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Az indoklás és az arányosság bizonyításának terhe a tagállamokat terheli. A tagállamnak a szabályozás indoklásában felsorolt okokhoz az elfogadott intézkedés megfelelőségét és arányosságát alátámasztó elemzést, valamint az érveit alátámasztó konkrét bizonyítékokat kell mellékelnie.	Az indoklás és az arányosság bizonyításának terhe a tagállamokat terheli. A tagállamnak a szabályozás indoklásában felsorolt okokhoz az elfogadott intézkedés megfelelőségét és arányosságát alátámasztó, a tagállami illetékes hatóságok által elfogadott elemzést, valamint az érveit alátámasztó konkrét bizonyítékokat kell mellékelnie.

Indokolás

Ez csak további bürokratikus terhet jelent, amely nincs arányban a várható eredménnyel.

10. módosítás

Irányelvjavaslat a szakmák új szabályozásának elfogadását megelőző arányossági tesztről

COM(2016) 822 final

(12) preambulumbekzdés

Új preambulumbekzdés a (12) preambulumbekzdés után

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	Új preambulumbekzdés A tagállami illetékes hatóságok feladata, hogy az irányelvben rögzített kritériumok alapján felmérjék egy adott intézkedés arányosságát. Ezek az egyéni értékelések különböző törvényes eredményekhez vezethetnek a különböző tagállamokban.

Indokolás

Nem szorul magyarázatra.

11. módosítás

Irányelvjavaslat a szakmák új szabályozásának elfogadását megelőző arányossági tesztéről

COM(2016) 822 final

(18) preambulumbekkezdés

A következőképpen módosítandó:

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Az illetékes hatóságoknak megfelelően figyelembe kell vennie az intézkedés gazdasági hatását (beleértve egy költség-haszon elemzést, különös tekintettel a piaci verseny mértékére és a nyújtott szolgáltatások minőségére), valamint a munkához való jogra és a személyek és a szolgáltatások Unión belüli szabad mozgására gyakorolt hatását. Ezen elemzés alapján a tagállamoknak meg kell bizonyosodnia különösen arról, hogy a szabályozott szakmákhoz való hozzáférés, illetve azok gyakorlása Unión belüli korlátozásának mértéke arányos-e a kitűzött célok és a várt előnyök fontosságával.	Az illetékes hatóságoknak megfelelően figyelembe kell vennie az intézkedés gazdasági hatását (különös tekintettel a piaci verseny mértékére és a nyújtott szolgáltatások minőségére, továbbá a területi kohézió terén kifejtett hatásra), valamint a munkához való jogra és a személyek és a szolgáltatások Unión belüli szabad mozgására gyakorolt hatását. Ezen elemzés alapján a tagállami illetékes hatóságoknak meg kell bizonyosodnia különösen arról, hogy a szabályozott szakmákhoz való hozzáférés, illetve azok gyakorlása Unión belüli korlátozásának mértéke arányos-e a kitűzött célok és a várt előnyök fontosságával.

Indokolás

Nem szorul magyarázatra.

12. módosítás

Irányelvjavaslat a szakmák új szabályozásának elfogadását megelőző arányossági tesztéről

COM(2016) 822 final

(21) preambulumbekkezdés

A következőképpen módosítandó:

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
A belső piac megfelelő működéséhez elengedhetetlen annak biztosítása, hogy a tagállamok tájékoztassák a polgárokat, az érdekképviselői szervezeteket és az egyéb releváns érdekelt feleket a szabályozott szakmákhoz való hozzáférést, illetve azok gyakorlását korlátozó új intézkedések bevezetése előtt, és lehetőséget nyújtsanak számukra álláspontjuk ismertetésére.	A belső piac megfelelő működéséhez elengedhetetlen annak biztosítása, hogy a tagállami illetékes hatóságok tájékoztassák a polgárokat, a területi önkormányzatokat, a szociális partnereket, az érdekképviselői szervezeteket és az egyéb releváns érdekelt feleket a szabályozott szakmákhoz való hozzáférést, illetve azok gyakorlását korlátozó új intézkedések bevezetése előtt, és lehetőséget nyújtsanak számukra álláspontjuk ismertetésére.

Indokolás

Nem szorul magyarázatra.

13. módosítás

Irányelvjavaslat a szakmák új szabályozásának elfogadását megelőző arányossági tesztéről

COM(2016) 822 final

6. cikk

Arányosság

A következőképpen módosítandó:

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(1) A tagállamok, mielőtt a szakmákhoz való hozzáférést vagy azok gyakorlását korlátozó új törvényi, szabályozási vagy közigazgatási rendelkezéseket vezetnének be, illetve a meglévő rendelkezéseket módosítanák, kötelesek értékelni, hogy ezek a rendelkezések szükségesek és alkalmasak-e az elérni kívánt cél megvalósításának biztosítására, és nem mennek-e túl az adott cél eléréséhez szükséges mértéken. (2) A rendelkezések szükségességének és arányosságának értékelésekor az érintett illetékes hatóságok különösen a következőket vizsgálják: a) a kitűzött közérdekű célokhoz kapcsolódó kockázatok jellege, különösen a fogyasztókat, a szakembereket, illetve a harmadik feleket érintő kockázatok; b) a rendelkezés alkalmassága, nevezetesen annak a kitűzött cél megvalósítására való megfelelősége, és hogy az valóban koherensen és szisztematikus módon tükrözi-e a célt, és így hasonló módon kezeli-e az azonosított kockázatokat, mint az összehasonlítható tevékenységek esetén; c) a rendelkezés szükségessége, és különösen, hogy a meglévő egyedi vagy általános jellegű szabályok – úgy mint a termékbiztonsági vagy a fogyasztóvédelmi jogszabályok – nem elegendőek-e a kitűzött cél megvédelmezésére; d) egy szakma által felölelt vagy annak fenntartott tevékenységek köre és a szükséges szakmai képzés közötti kapcsolat; e) a feladatok komplexitása és a sajátos szakmai képzés megléte közötti kapcsolat, különösen ami az elvárt képzés vagy tapasztalat szintjét, jellegét és időtartamát illeti, valamint a szakmai képzés megszerzésének különböző lehetséges módjait;	(1) A tagállamok, mielőtt a szakmákhoz való hozzáférést vagy azok gyakorlását korlátozó új törvényi, szabályozási vagy közigazgatási rendelkezéseket vezetnének be, illetve a meglévő rendelkezéseket módosítanák, kötelesek értékelni, hogy ezek a rendelkezések szükségesek és alkalmasak-e az elérni kívánt cél megvalósításának biztosítására, és nem mennek-e túl az adott cél eléréséhez szükséges mértéken. (2) A rendelkezések szükségességének és arányosságának értékelésekor az érintett illetékes hatóságok különösen a következőket vizsgálják: a) a kitűzött közérdekű célokhoz kapcsolódó kockázatok jellege, különösen a szolgáltatások célközönségét, köztük a fogyasztókat és a szolgáltatások egyéb, nem szakmai igénybevevőit, a szakembereket, a szociális partnereket, a helyi és regionális önkormányzatokat, illetve a harmadik feleket érintő kockázatok; b) a rendelkezés alkalmassága, nevezetesen annak a kitűzött cél megvalósítására való megfelelősége, és hogy az valóban koherensen és szisztematikus módon tükrözi-e a célt, és így hasonló módon kezeli-e az azonosított kockázatokat, mint az összehasonlítható tevékenységek esetén; c) a rendelkezés szükségessége, és különösen, hogy a meglévő egyedi vagy általános jellegű szabályok – úgy mint a termékbiztonsági vagy a fogyasztóvédelmi jogszabályok – nem elegendőek-e a kitűzött cél megvédelmezésére; d) egy szakma által felölelt vagy annak fenntartott tevékenységek köre és a szükséges szakmai képzés közötti kapcsolat; e) a feladatok komplexitása és a sajátos szakmai képzés megléte közötti kapcsolat, különösen ami az elvárt képzés vagy tapasztalat szintjét, jellegét és időtartamát illeti, valamint a szakmai képzés megszerzésének különböző lehetséges módjait;

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
f) egy meghatározott szakmai képesítéssel rendelkező személyek számára fenntartott szakmai tevékenységek köre, nevezetesen, hogy a csak bizonyos szakembereknek fenntartott tevékenységek megoszthatóak-e vagy sem más szakemberekkel, és miért; g) az autonómia mértéke egy szabályozott szakma gyakorlása során, valamint a szervezeti és felügyeleti szabályok hatása a kitűzött cél megvalósítására, különösen ha egy szabályozott szakmához kapcsolódó tevékenységeket egy megfelelően képzett szakember ellenőrzése és felelőssége mellett végeznek; h) a tudományos és technológiai fejlődés, amely csökkentheti a szakemberek és a fogyasztók közötti információs aszimmetriát; i) az intézkedés gazdasági hatása, különös tekintettel a piaci verseny mértékére és a nyújtott szolgáltatások minőségére, valamint a személyek és a szolgáltatások Unión belüli szabad mozgására; j) kevésbé korlátozó eszközök használatának lehetősége a közérdekű cél elérése érdekében; k) mind az adott szakmához való hozzáférésre, mind annak gyakorlására vonatkozó korlátozások halmozott hatása, és különösen, hogy az egyes követelmények hogyan járulnak hozzá, és szükségesek-e ugyanazon közérdekű cél eléréséhez.	f) egy meghatározott szakmai képesítéssel rendelkező személyek számára fenntartott szakmai tevékenységek köre, nevezetesen, hogy a csak bizonyos szakembereknek fenntartott tevékenységek megoszthatóak-e vagy sem más szakemberekkel, és miért; g) az autonómia mértéke egy szabályozott szakma gyakorlása során, valamint a szervezeti és felügyeleti szabályok hatása a kitűzött cél megvalósítására, különösen ha egy szabályozott szakmához kapcsolódó tevékenységeket egy megfelelően képzett szakember ellenőrzése és felelőssége mellett végeznek; h) a tudományos és technológiai fejlődés, amely csökkentheti a szakemberek és a fogyasztók közötti információs aszimmetriát; i) az intézkedés gazdasági és társadalmi hatása, különös tekintettel a piaci verseny mértékére és a nyújtott szolgáltatások minőségére, valamint a személyek és a szolgáltatások Unión belüli szabad mozgására; j) kevésbé korlátozó eszközök használatának lehetősége a közérdekű cél elérése érdekében; k) mind az adott szakmához való hozzáférésre, mind annak gyakorlására vonatkozó korlátozások halmozott hatása.
(3) A 2. bekezdés j) pontja alkalmazásában, amennyiben az intézkedéseket a fogyasztóvédelemmel indokolják, és amennyiben az azonosított kockázatok a szakember és a fogyasztó közötti kapcsolatra korlátozódnak, anélkül hogy harmadik felekre hátrányos hatással lennének, az érintett illetékes hatóságok különösen azt értékelik, hogy a cél elérhető-e védett szakmai cím segítségével, a tevékenységek fenntartása nélkül. (4) A 2. bekezdés k) pontja alkalmazásában, az érintett illetékes hatóságok különösen az alábbi követelmények bármelyike előírásának halmozott hatását értékelik: a) fenntartott tevékenységek, amelyek a védett szakmai címmel egyidejűleg léteznek;	A rendelkezések szükségességének és arányosságának értékelésekor az illetékes hatóságok a 2. bekezdés a)–k) pontjában szereplő kritériumokat alkalmazzák körültekintően és figyelembe véve a vizsgált eset egyedi körülményeit. Ha valamelyik kritériumot nem tartják relevánsnak, eltekinthetnek annak alkalmazásától, ezt azonban meg kell indokolniuk. (3) A 2. bekezdés j) pontja alkalmazásában, amennyiben az intézkedéseket a fogyasztóvédelemmel indokolják, és amennyiben az azonosított kockázatok a szakember és a fogyasztó közötti kapcsolatra korlátozódnak, anélkül hogy harmadik felekre hátrányos hatással lennének, az érintett illetékes hatóságok különösen azt értékelik, hogy a cél elérhető-e védett szakmai cím segítségével, a tevékenységek fenntartása nélkül. (4) A 2. bekezdés k) pontja alkalmazásában, az érintett illetékes hatóságok különösen az alábbi követelmények bármelyike előírásának halmozott hatását értékelik: a) fenntartott tevékenységek, amelyek a védett szakmai címmel egyidejűleg léteznek;

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
b) folyamatos szakmai továbbképzési követelmények; c) a szakmával összefüggő szervezeti kérdésekre, a szakmai etikára és a felügyeletre vonatkozó szabályok; d) kötelező kamarai tagság, illetve regisztrációs vagy engedélyezési rendszerek, különösen akkor, ha ezek a követelmények egy adott szakmai képesítés birtoklását is jelentik; e) mennyiségi korlátozások, különösen a tevékenységek végzésére feljogosító engedélyek számát korlátozó, vagy az egy konkrét szakmai képesítéssel rendelkező alkalmazottak, vezetők, illetve képviselők minimális vagy maximális számát rögzítő követelmények; f) meghatározott jogi formára vonatkozó követelmények, vagy egy vállalatban való részesedésre, illetve annak vezetésére vonatkozó követelmények, amennyiben ezek a követelmények közvetlenül kapcsolódnak a szabályozott szakma gyakorlásához; g) területi korlátozások, különösen, amennyiben a szakmát egy tagállam területének egyes részeiben eltérő módon szabályozzák; h) a szabályozott szakma közösen vagy partnerségben való gyakorlását korlátozó követelmények, valamint összeférhetetlenségi szabályok; i) a biztosítási fedezetre, vagy a szakmai felelősséggel kapcsolatos egyéb egyéni vagy kollektív védelem formájára vonatkozó követelmények; j) a nyelvismeretre vonatkozó követelmények, amennyiben ez a szakma gyakorlásához szükséges.	b) a szakmával összefüggő szervezeti kérdésekre, a szakmai etikára és a felügyeletre vonatkozó szabályok; c) kötelező kamarai tagság, illetve regisztrációs vagy engedélyezési rendszerek, különösen akkor, ha ezek a követelmények egy adott szakmai képesítés birtoklását is jelentik; d) mennyiségi korlátozások, különösen a tevékenységek végzésére feljogosító engedélyek számát korlátozó, vagy az egy konkrét szakmai képesítéssel rendelkező alkalmazottak, vezetők, illetve képviselők minimális vagy maximális számát rögzítő követelmények; e) meghatározott jogi formára vonatkozó követelmények, vagy egy vállalatban való részesedésre, illetve annak vezetésére vonatkozó követelmények, amennyiben ezek a követelmények közvetlenül kapcsolódnak a szabályozott szakma gyakorlásához; f) területi korlátozások, különösen, amennyiben a szakmát egy tagállam területének egyes részeiben eltérő módon szabályozzák; g) a szabályozott szakma közösen vagy partnerségben való gyakorlását korlátozó követelmények, valamint összeférhetetlenségi szabályok; h) a biztosítási fedezetre, vagy a szakmai felelősséggel kapcsolatos egyéb egyéni vagy kollektív védelem formájára vonatkozó követelmények; i) a nyelvismeretre vonatkozó követelmények, amennyiben ez a szakma gyakorlásához szükséges.

Indokolás

A 6. cikkben meghatározott kritériumokat tájékoztató jellegűnek kellene tekinteni, mivel az egyes esetekben nem mindegyik lesz alkalmazható, illetve egyforma jelentőségű, így egy egyenmegoldás túlzott és szükségtelen terhet jelentene a tagállamok illetékes hatóságai számára.

II. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

A szolgáltatások egységes piaca megvalósításának jelentősége és sürgőssége

- hangsúlyozza az egységes piac jelentőségét az uniós régiókban és városokban a gazdasági növekedés előmozdítása, a beruházások növelése, az életszínvonal emelése, valamint a munkahelyteremtés szempontjából;
- hangsúlyozza, hogy sürgősen ki kell teljesíteni az áruk és szolgáltatások egységes piacát az egységes piaci stratégiának megfelelően, és rámutat, hogy a legfontosabb továbbra is fennálló akadályok közül sok a szolgáltatások terén található;

3. hangsúlyozza, hogy a szolgáltatások az európai gazdaság legfőbb összetevőjét jelentik, mivel mind a GDP, mind a munkahelyek mintegy 70 %-át képviselik; felhívja a figyelmet azonban arra, hogy az uniós szolgáltatási ágazatra a termelékenység lassú növekedése és a gyenge verseny jellemző, ami hátráltatja lehetőségeinek kibontakoztatását; hangsúlyozza, hogy a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás azon akadályainak leépítése, melyek az eltérő nemzeti szabályokból és eljárásokból adódnak, nagyobb lehetőségeket nyújtana a szolgáltatók és az ügyfelek számára a belső piacon rejlő potenciál teljes körű kihasználásához. Ebből kiindulva arra kéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy továbbra is fogadjanak el olyan intézkedéseket, amelyek fokozzák a szolgáltatási ágazat termelékenységét, növelik a vállalkozások közötti versenyt és megszüntetik azokat a jogi és eljárásbeli akadályokat, amelyek nehezítik a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtást;

4. hangsúlyozza, hogy a szolgáltatások fontos köztes hozzájárulást jelentenek a gazdasághoz, és hogy a versenyképes szolgáltatások, különösen az üzleti szolgáltatások, kulcsfontosságúak más ágazatok – pl. a regionális és helyi gazdaságok számára alapvetően fontos feldolgozóipar – termelékenysége és költségeik versenyképessége számára;

5. rámutat, hogy a szolgáltatásokról szóló irányelv elfogadása után tíz évvel még mindig nem bontakozott ki teljesen az a potenciálja, hogy elősegítse a szolgáltatások szabad áramlását, valamint hogy számos szolgáltatási ágazatban a szolgáltatók sokféle akadállyal szembesülnek, ha más tagállamban szeretnének letelepedni vagy ideiglenesen határokon átnyúló szolgáltatásokat akarnak kínálni; arra kéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy továbbra is hozzanak olyan intézkedéseket, amelyekkel felszámolhatók ezek az akadályok; megjegyzi, hogy becslések szerint a határokon átnyúló kereskedelem és a szolgáltatásokba való beruházások akadályainak kezelése a szolgáltatási irányelv által már most is biztosított keretben 1,7 %-kal növelhetné az EU GDP-jét;

6. üdvözli az Európai Bizottságnak azt az aggályát, hogy leépítse az indokolatlan bürokratikus akadályokat a szolgáltatásnyújtásban, és úgy véli, hogy a javaslatok hozzájárulhatnak a szolgáltatások tényleges egységes piacának megvalósításához, amely ösztönözné a gazdasági növekedést, a beruházásokat és a foglalkoztatást is Európa régióiban és városaiban. Hangsúlyozza ugyanakkor, hogy a szolgáltatási csomag végrehajtása során tiszteletben kell tartani az arányosság és a szubszidiaritás elvét;

7. hangsúlyozza a csomag különféle elemei közötti kapcsolatokat, valamint annak szükségességét, hogy ezeket egy integrált egész részeként tekintsük, és ebben a kontextusban értékeljük az egyes javaslatok érdemeit;

8. úgy véli, hogy az értesítési eljárásra vonatkozó javaslatot nagy valószínűséggel módosítani kellene az Európai Bíróság C-320/16. sz. ügyben (Uber France SAS) hozott ítéletének fényében, amelynek kapcsán a főtanácsnok 2017. július 4-én ismertette előzetes véleményét, kijelentve, hogy „a tagállamok megtilthatják és büntetőjogi szankciókkal sújthatják az UberPop szolgáltatás keretében jogellenesen végzett szállítási tevékenységet anélkül, hogy az erről szóló törvénytervezetet előzetesen be kellene jelenteniük a Bizottságnak”;

A szolgáltatási e-kártya

9. rámutat, hogy a szolgáltatási irányelv megköveteli a tagállamoktól, hogy csökkentsék azokat az adminisztratív akadályokat, amelyek visszatartják a szolgáltatókat a határokon átnyúló működéstől, ebben a tekintetben azonban eddig nem teljes mértékben eredményes;

10. üdvözli az új szolgáltatási e-kártyát, amely hasznos hozzájárulás a szolgáltatást nyújtók mobilitásának ösztönzéséhez, de felteszi a kérdést, hogy az új szolgáltatási e-kártya mennyiben kapcsolódik már létező rendszerekhez, mint amilyen a belső piaci információs rendszer (IMI) és az európai szakmai kártya. Úgy véli, hogy az e-kártya egyszerűsítheti a bonyolult adminisztrációs folyamatokat és csökkentheti a költségeket a határokon átnyúló szolgáltatást nyújtók számára az adminisztratív formalitások teljesítése során. Ez különösen a regionális és helyi gazdaságok gerincét képező kkv-kat érinti, mivel a határokon átnyúló működés bonyolult adminisztrációja rájuk gyakorolja a legnagyobb hatást;

11. ellenzi az eljárással kapcsolatos fő felelősségnek a saját tagállam hatóságaira való áthelyezését célul kitűző megközelítést, amely ütközik a szolgáltatási irányelv által követett fogadó állam elvével. A szolgáltatási e-kártyának nem szabad akadályoznia vagy meggátolnia azokat az ellenőrzéseket, amelyeket a fogadó tagállam illetékes hatóságainak a tagállam területén folyó gazdasági tevékenységek vonatkozásában el kell végeznie. A szolgáltatási e-kártyára vonatkozó javaslat az Európai Bizottság által ismertetett formájában lehetővé tenné a szolgáltatók számára, hogy kizárólag a saját tagállamukkal álljanak kapcsolatban mint közvetítővel, az adatcserét pedig a származási ország elve alapján harmonizálják;

12. felveti, hogy vajon milyen hatással lesz az európai szolgáltatási e-kártyára vonatkozó javaslat azokra a meglévő, ágazati szociális személyazonosító igazolványokra, amelyek az illetékes közhatóságok vagy a szociális partnerek kezdeményezésére jöttek létre;

13. rámutat, hogy a javaslat nem fejt ki világosan, hogy milyen elemeket kellene a székhely szerinti tagállamnak értékelnie annak kijelentéséhez, hogy egy szolgáltató jogszerűen működik az adott államban, miközben a 2014/67/EU irányelv felsorol tényszerű elemeket annak meghatározásához, hogy egy vállalkozás ténylegesen folytat-e érdemi tevékenységet a kérdéses tagállamban;

14. emlékeztet ennek kapcsán arra, hogy a munkavállalók kiküldetéséhez kapcsolódó PD A1 formanyomtatvány kibocsátására vonatkozó hasonló eljárás már rámutatott bizonyos potenciális buktatókra annak kapcsán – különösen a színlelt önfoglalkoztatás vonatkozásában –, hogy az érkező szolgáltatók adatainak igazolása terén kizárólag a saját tagállamukra hagyatkoznak. Itt a munkavállalók kiküldetéséről szóló 96/71/EK irányelv módosítására irányuló javaslatot kísérő hatásvizsgálat a következőket állapítja meg: „A PD A1 dokumentumokban foglalt információk pontosságát nem lehet garantálni, többek között a küldő országok hatóságai által elvégzendő formai ellenőrzések hiányosságai miatt.”⁽¹⁾;

15. kiemeli, hogy a szolgáltatási e-kártya néhány jellemzője – például az információk nyújtása tekintetében az egyszeri adatszolgáltatás elve; a kártya korlátlan érvényességi időtartama; a tagállamoknak az a kötelezettsége, hogy anélkül alkalmazzák a szolgáltatási e-kártyán található információkat, hogy egy későbbi szakaszban kérhetnék ezek helyességének igazolását; valamint a korlátozó jellegű visszavonási eljárások, amelyek adott esetben jogerős bírósági döntést követelnek meg – akadályozhatják a nemzeti jogszabályoknak való megfelelés ellenőrzését és a munkavállalói jogok érvényesítését;

16. megállapítja, hogy az európai szolgáltatási e-kártyának a biztosítási fedezettel kapcsolatos információkat is tartalmaznia kell. Mivel azonban a kártya határozatlan időre szól, feltételezhető, hogy ezeket az adatokat csak egyszer kell megadni, ami esetleg csökkenti a fogadó tagállamban végzett vizsgálatok és ellenőrzések eredményességét;

17. hangsúlyozza azt a tényt, hogy a szolgáltatási e-kártya elérhető lenne az ideiglenesen határokon átnyúló szolgáltatást nyújtók, valamint a más tagállamban fiókszervezetet, ügynökséget vagy irodát nyitva szolgáltatást kínáló szolgáltatók számára is;

18. fontosnak tartja, hogy az e-kártya, bár a tagállamoknak kötelezően rendelkezésre kell bocsátaniuk, fakultatív a szolgáltatók számára, akár önfoglalkoztató magánszemélyekről, akár vállalkozásokról van szó;

19. rámutat, hogy a szolgáltatási e-kártya önkéntes, így igénybevétele a szolgáltatók számára jelentett nyilvánvaló hozzáadott értékétől függ majd, valamint attól, hogy az üzleti közösség és az illetékes tagállami – köztük a helyi és regionális – hatóságok mennyit tesznek a kártya és az azzal járó előnyök minél szélesebb körű ismertségének elősegítéséért;

20. kritikusan szemléli a hallgatólagos jóváhagyás elvét abban az esetben, ha egy szolgáltató e-kártyára irányuló kérelmére a fogadó tagállam hatóságától nem érkezik válasz a megadott időkereteken belül. Egy ilyen fiktív engedélyezési elvet maradéktalanul törölni kellene, vagy legalábbis megfelelő vizsgálati és ügyintézési határidőket kellene megszabni;

21. sajnálattal látja, hogy a szolgáltatási e-kártyával kapcsolatos fontos szempontok, köztük a szabványos kérelmezési úrlapon szereplő részletes információk és a kérelemhez igazolásként mellékelendő dokumentumok, nem szerepelnek a jogszabálytervezetekben, hanem az Európai Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusokban kíván részletesen foglalkozni azokkal; rámutat, hogy ez kizárhatja a regionális és helyi önkormányzatokat abból, hogy hozzászólhassanak ezekhez a fontos kérdésekhez; kéri, hogy a Régiók Európai Bizottsága az ezekkel a felhatalmazáson alapuló jogi aktusokkal kapcsolatos minden dokumentumot a tagállami szakértőkkel, az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal egy időben kapjon meg, és vehessen részt az ilyen jogi aktusok előkészítésével foglalkozó európai bizottsági szakértői csoportok ülésein, hogy idejében meg tudjon tenni minden szükséges megjegyzést;

22. megjegyzi, hogy az e-kártya alkalmazási köre az első szakaszban az üzleti és építési szolgáltatásokra korlátozódik, azaz olyan ágazatokra, amelyek különleges gazdasági fontossággal bírnak, de korlátozott mértékben valószínűsítanak meg határokon átnyúló kereskedelmet és beruházásokat, termelékenységük növekedése pedig csekély, és ezért profitálni tudnak a megnövekedett határokon átnyúló versenyből;

⁽¹⁾ SWD(2016) 52, 8. o.

23. hangsúlyozza, hogy a szolgáltatási e-kártya jó működése a tagállamok közötti, a regionális és helyi önkormányzatokat is magában foglaló belső piaci információs rendszer révén megvalósuló együttműködésen alapul majd, ez pedig szükségessé teszi, hogy az önkormányzatok nagyobb mértékben használják a platformot és többet ruházzanak be annak fejlesztésébe; szem előtt tartva azt is, hogy a szolgáltatási csomag egyéb fontos elemeinek – konkrétan az értesítési eljárásnak – a megvalósítása a platform hatékonyságától függ majd, arra kéri az Európai Bizottságot, hogy terjesszen elő cselekvési tervet arra, hogy a platformot a szükséges eljárások támogatásához igazítsák;

24. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy az elektronikus szolgáltatási kártyával kapcsolatos ügyintézési rendszer vegye figyelembe az egyes tagállamokban már működő elektronikus ügyintézési rendszereket, és könnyítsék meg azokkal a kölcsönös átjárhatóságot;

25. szorgalmazza, hogy az Európai Bizottság bővítse ki a szolgáltatási e-kártya alkalmazási körét, hogy a kártya a jövőben minél több ágazatban hozzáférhető legyen, többek között a mikro- és kisvállalkozások, valamint az innovatív és dinamikusan növekvő szereplők számára;

26. támogatja azt a koncepciót, hogy a szolgáltatóknak díjat kell fizetniük a szolgáltatási e-kártya kibocsátásáért, amennyiben a díjak szintje nem aránytalanul magas; azt ajánlja, hogy az Európai Bizottság szorosan kövesse nyomon a tagállamok által kiszabott díjak szintjét és készítsen jelentést róluk, mivel a díjak meghatározó tényezőt jelenthetnek az e-kártya mint önkéntes eszköz igénybevételeit illetően;

27. úgy véli, hogy a szolgáltatási e-kártya egyik fontos tulajdonsága a szolgáltatók szempontjából az a rendelkezés, hogy a tagállami hatóságok az e-kártya-birtokosoktól nem követelhetik meg, hogy bármely olyan információt szolgáltatassanak, amelyet az e-kártya már tartalmaz, ideértve egy közbeszerzési szerződés, tervpályázat vagy koncesszió odaítélését, a társasági jog szerinti leányvállalatok létrehozását vagy fiókirodák bejegyzését, valamint a kötelező társadalombiztosítási rendszerekben való nyilvántartásba vételt. Ez ugyanis általában véve csökkenteni fogja a szolgáltatók adminisztratív megfelelési költségeit, és így vonzóvá teszi számukra a kártyát és ösztönzi annak igénybevételeit;

28. hangsúlyozza, hogy ez gyakorlati hatással lehet a szervezési és elektronikus eljárásokra, pl. a regionális és helyi önkormányzatok közbeszerzési eljárásaira, és átmeneti időszakokra lehet szükség ahhoz, hogy a rendszerek zökkenőmentesen igazodjanak az új követelményekhez;

29. támogatja azokat a rendelkezéseket, amelyek megkönnyítik a munkavállalók kiküldetésével kapcsolatos adminisztratív formalitások betartását, valamint amelyek megkönnyítik a határokon átnyúlóan nyújtott szolgáltatások biztosítási fedezetét, mivel ezek is növelik majd az e-kártya vonzerejét a szolgáltatók számára, és ösztönzik a kártya igénybevételeit;

30. hangsúlyozza, hogy a jogszabályok a szolgáltatási irányelv rendelkezéseivel összhangban nem érintik az általános gazdasági érdekű szolgáltatások meghatározását vagy szervezését, és nem vonatkoznak az általános érdekű nem gazdasági szolgáltatásokra, amelyeket gyakran nyújtanak helyi és regionális szinten, valamint nem érintik a foglalkoztatásra vonatkozó jogszabályokat vagy a foglalkoztatási feltételeket;

31. arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a szolgáltatási e-kártyához vezessen be hatékony ellenőrzési rendszereket a tisztességtelen verseny és a csalások elkerülése érdekében. Az ilyen – nem csak az elektronikus adatok pusztá ellenőrzésén alapuló – ellenőrzések szigorú alkalmazása lehetővé tenné az esetleges szociális dömping és a be nem jelentett munkavégzés előfordulásának csökkentését;

32. rámutat arra, hogy kétséges, hogy a szolgáltatási e-kártya bevezetéséből a szolgáltatók számára származó előnyök egyensúlyban vannak-e azokkal az adminisztrációs terhekkel, amelyek a kártya bevezetéséből adódnak – regionális és helyi szinten is – az illetékes tagállami hatóságok számára. Ez annál inkább megkérdőjelezhető, mivel jelenleg már minden tagállamban rendelkezésre állnak központi kapcsolattartók a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás kérdései és problémái esetére, és a belső piaci információs rendszer lehetővé teszi a tagállami hatóságok közötti információcserét. Sajnálja továbbá, hogy a javaslat nem rögzíti egyértelműen, hogy az e-kártya tulajdonosai vonatkozásában a szolgáltatásnyújtók számára előírt mely adminisztratív kötelezettségek válnak fölöslegessé. Ezért az RB a szolgáltatási e-kártyát problematikusnak tartja az arányosság szempontjából;

A szolgáltatásokkal kapcsolatos nemzeti jogszabálytervezetekre vonatkozó értesítési eljárás javítása

33. támogatja azt az elvet, hogy a letelepedés szabadságát és a szolgáltatásnyújtás szabadságát korlátozó nemzeti szabályoknak az állampolgárság, illetve a lakóhely tekintetében megkülönböztetésmenteseknek, emellett arányosaknak kell lenniük, továbbá azokat közérdeken alapuló kényszerítő indoknak kell alátámasztania;

34. támogatja a szolgáltatásokkal kapcsolatos értesítési eljárás javítása érdekében tett lépéseket, mivel a szolgáltatási irányelv átültetésével kapcsolatos tapasztalatok azt mutatják, hogy a jelenlegi eljárás nem hatékony, mivel az értesítési kötelezettség alkalmazási köre nem egyértelmű, és így ezt a tagállamok ennek megfelelően különbözőképpen értelmezik, az érdekelt felek pedig nem férnek hozzá az értesítésekhez;

35. úgy véli, hogy minden reform esetében tiszteletben kell tartani a tagállamok ahhoz fűződő jogát, hogy a saját területükön szabályozzák a szolgáltatásokat, amennyiben betartják a szolgáltatási irányelvben meghatározott elveket;

36. utal arra, hogy többek között a szolgáltatásokról szóló irányelv szerint jelenleg hatályos értesítési rendszer javításával elkerülhetők lennének az Európai Bizottság által felvetett problémák, például, hogy nem mindegyik jogszabállyal kapcsolatban történik meg az értesítés. A szubszidiaritás és az arányosság elveire való tekintettel megkérdőjelezhető a végrehajtását tekintve körülményesebb és a nemzeti jogalkotót regionális és helyi szinten is erősebben korlátozó új értesítési eljárás többletértéke;

37. üdvözli azoknak a konkrét intézkedéseknek az egyértelmű meghatározását, amelyekről a tagállamoknak értesítést kell küldeniük, valamint az ennek kapcsán elküldendő információk meghatározását;

38. támogatja a nagyobb átláthatóságot, de úgy véli, hogy konkrétabban meg kell említeni azokat a lehetőségeket, amelyeket az érdekelt felek kapnának észrevételeik megtételére a konzultációs időszak folyamán;

39. kéri, hogy a kizárólag helyi vonatkozású jogalkotási aktusokat vegyék ki az irányelv hatálya alól;

40. azt az álláspontot képviseli, hogy a konzultációnak nem szabadna a tagállamot megakadályoznia abban, hogy foganatosítsa az adott intézkedést;

41. úgy véli, hogy az Európai Bizottságnak a 6. cikk (1) bekezdése szerint kibocsátandó riasztásban részletesen ki kellene fejtenie, miért véli úgy, hogy a kérdéses intézkedéstervezet nem kompatibilis a szolgáltatási irányelvvel, valamint esetleges javaslatait az intézkedéstervezetre vonatkozó, az aggodalmait eloszlató változtatásokra; azt javasolja, hogy az irányelvjavaslatot módosítsák ennek érdekében;

42. úgy véli, hogy a riasztás kibocsátása után az Európai Bizottságot kötelezni kellene arra, hogy párbeszédet folytasson az érintett illetékes szervekkel, a helyi és regionális szintű szerveket is ideértve;

43. aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a 7. cikkben javasolt határozat indokolatlanul korlátozná a nemzeti, regionális és helyi szintű jogalkotók szabadságát; úgy véli, hogy ehelyett egy nem kötelező érvényű ajánlást kellene kibocsátani, amely nem akadályozná meg, hogy a nemzeti és regionális jogalkotók véghezvigyék a jogalkotási folyamatot, figyelembe véve az Európai Bizottság ajánlását; megjegyzi, hogy az Európai Bizottságnak jogában áll, hogy az elfogadott jogszabályok jogszerűsége ellen fellebbezzon az Európai Bíróságon, ez pedig fontos potenciális szankciót jelent, amelyet minden bizonnyal figyelembe vennének azok a nemzeti és regionális jogalkotók, amelyek az inkompatibilitásra vonatkozó riasztást/ajánlást kaptak az Európai Bizottságtól;

44. úgy véli, hogy azoknak az egyértelműsítéseknek, melyeket az irányelvjavaslat nyújt az értesítés tárgyát képező intézkedések alkalmazási körével és az elküldendő információkkal kapcsolatban, a javított konzultációval, egy riasztási mechanizmussal és az inkompatibilitásra vonatkozó európai bizottsági ajánlással együtt elegendőnek kell lenniük egy olyan javított értesítési eljárás biztosításához, amely hatékony, ugyanakkor tekintettel van a nemzeti és regionális jogalkotók előjogaira;

45. javasolja, hogy az Európai Bizottság végezzen becslést azon értesítések számának éves növekedéséről, amelyeket az új értesítési eljárás eredményeképpen várhatóan kapni fog. Így, ha szükséges, felkészülhet arra, hogy megfelelő kapacitással rendelkezzen a várt mennyiségű értesítésre való hatékony, a jogszabálytervezetben biztosított időkereten belüli válaszadáshoz;

Arányossági teszt (a szakmai szolgáltatásokra vonatkozó nemzeti szabályok arányosságának értékelése)

46. hangsúlyozza, hogy a szakmai szolgáltatások gazdasági szempontból igen fontosak, EU-szerte a foglalkoztatottak 22 %-át, illetve 47 millió munkahelyet adnak;

47. hangsúlyozza, hogy a szakmai szolgáltatások szabályozása továbbra is a tagállamok hatásköre marad, valamint hogy a tagállamok dolga annak eldöntése – akár nemzeti, akár regionális vagy helyi szinten –, hogy kívánják-e szabályozni egy szakmát a diszkriminációmentesség és az arányosság elvének korlátain belül, és milyen módon;

48. megjegyzi, hogy a szakmai szolgáltatások szabályozása állami szabályozás vagy a szakmai szervezetek önszabályozása formájában történhet, valamint hogy számos esetben a tagállamokban helyi és regionális szinten végzik a szabályozást, ez pedig azt eredményezi, hogy a tagállamoknak igen komplex és változatos helyzetben kell teljesíteniük az arányossági értékelés biztosítására vonatkozó kötelezettségeiket, mégpedig a közvetlenül érintett összes érdekelt fél bevonását is illetően;

49. elismeri, hogy a szakmák szabályozását EU-szerte nem egyformán ellenőrzik, valamint hogy ez kedvezőtlen hatással van a szolgáltatások nyújtására és a szakemberek mobilitására; elismeri, hogy kívánatos egy koherensebb uniós szintű jogi keret biztosítása a szabályozott szakmákhoz való hozzáférésre, illetve azok gyakorlására vonatkozó új vagy módosított követelmények arányosságának értékeléséhez, beépítve az Európai Bíróság ítélkezési gyakorlatát is;

50. fontosnak tartja, hogy a javaslat a tagállamokra, valamint azok regionális és helyi szintű illetékes testületeire hagyná annak eldöntését, hogy mit kívánnak szabályozni és hogyan; biztosítania kellene azonban, hogy a döntések tényeken alapuljanak, és olyan átlátható és objektív értékelést követően hozzák meg őket, amelyet minden tagállamban azonos módon alkalmaznak, és amely tekintettel van bizonyos meghatározott közérdekű célkitűzésekre;

51. úgy véli, hogy a 6. cikkben meghatározott átfogó kritériumokat tájékoztató jellegűnek kellene tekinteni, mivel valószínűleg nem minden kritérium alkalmazható vagy ugyanolyan fontos minden egyes esetben; úgy véli, hogy bár az arányossági teszteknek alaposnak, objektívnek és tényeken alapulónak kell lenniük, ugyanakkor testre szabottnak is, mivel az „egy kaptafára szabott” megközelítés számos esetben szükségtelenül nagy terhet eredményezne; ezenkívül a 6. cikkben rögzített követelmények hatályukat és összetettségüket tekintve eltúloztak;

52. üdvözli azokat a rendelkezéseket, amelyek alkalmat nyújtanak az érdekelt felek számára arra, hogy álláspontjukkal járuljanak hozzá a szabályozott szakmákhoz való hozzáférést, illetve azok gyakorlását korlátozó új jogalkotási, szabályozási vagy közigazgatási rendelkezések kidolgozásához; úgy véli, hogy az átláthatóság és az összes érdekelt fél elkötelezettsége elengedhetetlen a megfelelő szabályozás biztosításához;

53. rámutat, hogy az új arányossági szabályok, melyek magukban foglalják a jogi, szabályozási és adminisztratív rendelkezések rendszeres nyomon követését és alapos, objektív és tényeken alapuló arányossági tesztek elvégzését – többek között független ellenőrzési testületek bevonásával és az érdekelt felek széles körű kötelezettségvállalása mellett –, növelni fogják a tagállami hatóságok munkaterheit és költségeit, regionális és helyi szinten is; ez különösen érvényes a 4. cikkre, amelynek értelmében nemcsak a szabályozott szakmákkal kapcsolatos új rendelkezések bevezetését, hanem a már meglévő bármiféle módosítását is arányossági tesztnek kell alávetni, ami az RB nézetei szerint túlzás;

Útmutatás a szabályozott szakmák megreformálásához és számuk csökkentéséhez

54. nyugtázza, hogy az Európai Bizottság erőfeszítéseket tesz annak biztosítására, hogy a szakmák szabályozása célszerű legyen, és ösztönzi a tagállamokat annak felülvizsgálatára, hogy a szakmákra vonatkozó követelményeik szükségessé-e a nemzeti szakpolitikai célok teljesítéséhez;

55. üdvözli a nemzeti reformokra vonatkozó útmutatást a szakmák szabályozása terén, amely igen hasznos lehet a tagállamok abban való segítéséhez, hogy kiigazítsák a nagy növekedési és munkahelyteremtési potenciállal rendelkező szakmákra – köztük az építészetre, jogászokra, könyvvizsgálókra, szabadalmi ügyvivőkre, ingatlanügynökökre és idegenvezetőkre – vonatkozó szabályozási kereteiket;

56. megjegyzi, hogy az útmutatás célja az európai szemeszter értékeléseinek kiegészítése, valamint úgy véli, hogy érdemes lehet azt összekapcsolni az európai szemeszter folyamatával;

A szubszidiaritással és az arányossággal kapcsolatos kérdések

57. úgy véli, hogy a szolgáltatási csomagban szereplő javaslatok egyes aspektusai fontos kérdéseket vetnek fel a szubszidiaritást és az arányosságot illetően⁽²⁾; felhívja a figyelmet arra, hogy számos nemzeti és regionális parlament indokolással ellátott véleményt bocsátott ki, melyben szubszidiaritási és arányossági kérdésekre mutatnak rá, köztük a nemzeti jogalkotási eljárásokban lehetséges interferenciákkal kapcsolatos aggodalmakra;

Következmények az adminisztratív terhekre és az adminisztratív kapacításra nézve

58. aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a szolgáltatási e-kártyára, az értesítési mechanizmusra és az arányossági tesztre tett javaslatok adminisztratív pluszterheket rónak majd az illetékes tagállami hatóságokra, az ebből következő, adminisztratív kapacításokra vonatkozó és költségvetési hatásokkal együtt.

Kelt Brüsszelben, 2017. október 11-én.

a Régiók Európai Bizottsága
elnöke

Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽²⁾ Számos nemzeti és regionális parlament rámutatott, hogy az irányelvben az értesítési eljárásra és az arányossági tesztre vonatkozóan javasolt intézkedések túlmutatnak azon, amit a választott jogalap lehetővé tesz. Számos nemzeti és regionális parlament indokolással ellátott véleményt bocsátott ki, melyben szubszidiaritási kérdésekre mutatnak rá egyrészt az értesítési eljárásra vonatkozóan, mivel az Európai Bizottság és más tagállamok esetleg beavatkozhatnak a nemzeti jogalkotási eljárásokba; másrészt az arányossági tesztre vonatkozóan, mivel a javasolt intézkedések túlmutatnak a megjelölt jogalapon, beavatkoznak a tagállamok hatáskörébe és szükségtelenek; harmadrészt pedig a szolgáltatási e-kártyára vonatkozóan, mivel a javasolt formában való bevezetése nem teremt elegendő hozzáadott értéket. Az arányosságot illetően számos nemzeti és regionális parlament véli úgy, hogy az arányossági tesztekről szóló irányelvre nincs szükség, és megfelelőbbek lennének kevésbé szigorú ajánlások, valamint hogy a kritériumok sora túl hosszú, a javaslat pedig nem hagy elegendő mozgásteret a nemzeti szintű döntéseknek a kívánt célok elérése érdekében. A szolgáltatási e-kártyára vonatkozóan a parlamentek úgy vélik, hogy az összetett folyamatnak való megfelelés biztosításához szükséges adminisztratív munkateher valószínűleg jelentősen megnövekedik, a szigorú időkeretek pedig aránytalanok ezzel; hogy a javasolt szabályok a származási ország elvének bevezetéséhez vezetnének; hogy az értékelésekre biztosított rövid időkereteket tekintve ellenőrzések végzése nélkül is ki lehetne adni e-kártyákat; valamint hogy a javaslatok túlmennek a kívánt célok eléréséhez szükséges kereteken.

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió Kiadóhivatala
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU